

## Kmetijska stran

Ker se, kot kaže, spet utrjuje zavest, da je pri nas rodovitna zemlja premalo izkoriščano narodno bogastvo, ker praksa dokazuje, da se jo izplača obdelovati in ker se — po odzivnosti naših bralcev sodeč — mnogo ljudi, ne le kmetov, zanima za kmetijstvo, želi temu prislusniti tudi naše uredništvo. Sklenili smo, da bomo v prihodnje več pisali o kmetijstvu, ta pojem pa obsega zelo široko področje človekovega dela: poljedelstvo, živinorejo, sadjarstvo, vinogradništvo itd., zato mu bomo namenili tudi več prostora. Občasno, (upamo, da čim večkrat) bo v našem listu izhajala tako imenovana kmetijska stran, na kateri bomo poljudno obravnavali strokovne, organizacijske in druge probleme kmetijstva, pisali o zglednih primerih, izkušnjah bralcev in podobno. Sicer pa dovolj napovedovanja: danes imate, spoštovani bralci, na šesti strani prvi primer take kmetijske strani. Pripravil jo je glavni urednik Marjan Legan, diplomirani kmetijski inženir.

## OSTAJA ŠE DOVOLJ DELA

V Sevnici je krajevna skupnost zadnja leta asfaltirala vrsto ulic (Prvomajsko, Stanetovo, Smarsko), pločnika med starim in novim delom mesta in ulico za sodiščem. V naslednjih treh letih preostaja še dosti dela, med drugim največja dela, kot je asfaltiranje Florjanske in Drožanjske ulice. Asfaltirati bi bilo treba tudi Trg svobode v Sevnici, preostale pločnike, del Ceste na Dobravo, Trubarjevo cesto cesto na Zajčjo goro, dela Na ribnikih, ob železniški progi v Sevnici in še marsikaj. Nekaj dodatnega denarja bodo pridobili z novo določitvijo prispevka za mestno zemljišče, saj je bilo ugotovljenih precej sprememb. Kot doslej bodo pomemben vir prispevki občanov. Občani Florjanske ulice imajo npr. zbranih že 600.000 dinarjev, poleg prispevka 6.000 dinarjev od hiše so se obvezali še za 100 ur dela.

## VREME

Jutri bo oblačno, predvsem v zahodni in srednji Sloveniji so možne padavine. Nad Sredozemjem nastaja območje nizkega zračnega pritiska, ki bo v naslednjih dneh še zadrževal oblačno in razmeroma toplo vreme z občasnimi padavinami.



S četrtkove slovesnosti pred novo vinsko kletjo Slovina v Brežicah. (Foto: Jožica Teppey)

## Med delavce in kmete, ne mimo njih!

V Brežicah so za praznik republike odprli novo vinsko klet — Delovnemu kolektivu Slovina in kooperantom vinogradnikom je pri slovesnosti spregovoril Franc Šetinc

Delavcem Slovina — tozdBizeljsko-Brežice je 27. novembra na otvoritvi vinske kleti v Brežicah čestital in jim izročil ključke novih prostorov slavnostni govornik, sekretar IK predsedstva CK ZKS Franc Šetinc. Člani delovnega kolektiva in kooperanti vinogradniki so ob dokončanju stiskalnice za 360 vagonov grozdja, kleti za 220 vagonov vina, 3 tisoč kvadratnih metrov velikega skladišča s polnilnico, kotlarne in obrata družbene prehrane zadovoljni nazdravili doseženim uspehom za letošnji dan republike.

Vrednost celotne investicije je 40 milijonov dinarjev. Naložba je pomembna za nadaljnji razvoj vinogradništva v Posavju, kjer na pet tisoč hektarjih pridelajo vsako leto tisoč vagonov grozdja za prodajo.



Predsednik republike Josip Broz-Tito je odkloval pevski zbor „Dušan Jereb“ iz Novega mesta z redom republike z brodnastim vencem. Na proslavi 30-letnice DPD „Dušan Jereb“ 27. novembra je visoko odlikovanje zboru oziroma njegovemu predsedniku Rudiju Mrazu izročil predsednik novomeske občinske skupščine Jakob Berič. Pevski zbor „Dušan Jereb“ je bil ustanovljen takoj po osvoboditvi, do danes pa je imel nad 2.000 nastopov. (Foto: Ivan Zoran)

V kooperaciji s Slovino so v minulih letih obnovili 300 hektarov vinogradov, približno 100 hektarov pa so jih na novo zasadili kmetje sami. Slovin namerava obnovo še pospešiti. Predelovalna klet v Brežicah bo v prvem obdobju lahko prevzela polovico tržnih presežkov grozdja. Na območju brežiške občine ga bodo odkupili 250 vagonov, v krški občini 100 vagonov in na Kozjanskem prav tako 100 vagonov. Slovinova klet v Brežicah olajšuje zaposlenim delovne pogoje, kmetom pa obeta hitrejšo obnovo in odkup večjih količin pridelka iz njihovih vinogradov.

Govornik Franc Šetinc je zbranim delavcem in kmetom spregovoril o potrebi po dejavnem vključevanju v samoupravljanje. Na tem področju je žal še veliko preveč formalizma, preveč foramskih odločitev o pomembnih stvareh, in tako so delovne množice v svojih pravicah prikrajšane. Ljudje se zaradi takih postopkov čutijo prizadete in se zapirajo v oklep brezbrčnosti. S tem bi morali čimprej prenehati. Zlasti Socialistična zveza si mora zopet ustvariti zaupanje med množicami in tudi sindikat mora posled postati bolj delavski. Tako preobrazbo bo omogočilo

## NAMESTO ČESTITK POMOČ DRUŠTVU ZA BOJ PROTI RAKU

Kolektiv ČZP Dolenjski list se je tudi letos odrekel novoletnim čestitkam in sklenil namesto tega prispevati 1.000 din Društvu za boj proti raku v Ljubljani.

## NOV OBRAT V LOŠKEM POTOKU

V Loškem potoku v ribniški občini so 27. novembra odprli nov obrat tozda Tovarne avtoopreme Saturnusa Ljubljana. Obrat je v prostorih nekdanje šole, ki so jo preuredili. V njem sestavljajo svetilke za fiat 750 in fiat 101. V obratu je zdaj zaposlenih 25 ljudi, ko ga bodo razširili, pa jih bo še enkrat toliko.

## KONCERTI DOLENJSKIH GLASBENIH ŠOL

Glasbene šole Brežice, Črnomelj, Krško in Novo mesto bodo počastile 30-letnico osvoboditve s srednjimi učencev v vseh štirih mestih. Vsaka od omenjenih šol bo sodelovala na nastopih s štirimi točkami programa. Pokroviteljstvo nad prireditvami bo prevzelo Društvo glasbenih pedagogov Dolenjske. Prvi koncert bo v četrtak, 11. decembra, ob 17. uri v dvorani prosvetnega doma v Brežicah.

## Kočevje dobilo bazen

Zgrajen je bil s samoprispevkom občanov, kot tudi nova telovadnica in še več drugih objektov

27. novembra je Kočevje končno dobilo plavalni bazen. Njegova gradnja je bila v načrtu že okoli 20 let. To željo so občani uresničili šele zdaj, ko so zanj izglasovali samoprispevek.

Gradnja bazena in telovadnice, ki sta tako rekoč pod isto streho, je veljala okoli 12 milijonov dinarjev. Predstavnik krajevne skupnosti Kočevje — mesto Alojz Hočvar, ki je govoril pri otvoritvi, je opozoril, da gradnja še ni v celoti odplačana. Stavba meri 34 x 40 m, sam bazen je velik 12 x 25 m, telovadnica pa ima 16 x 32 m koristne površine. Ostalo odpade na razne druge prostore (garderobe, sanitarije, galerije, dvorane, hodnike in sobe), ki so pri takem objektu nujni.

V imenu pionirske organizacije se je zahvalil občanom za objekt učenka osnovne šole, predstavnik delegacije pobratenega Prokuplja pa

je prerezal trak in tako odprl oba nova objekta.

Nova telovadnica je zelo velika, bazen z galerijo pa nenavadno lep. Zvedeli pa smo, da se bo kopanje v njem začelo predvidoma šele okoli 15. decembra, ker je treba prej dobro preizkusiti črpalke in druge tehnične naprave, da ne bi prišlo med rednim obratovanjem do zastojev. J. PRIMC

## TRAGIČNA SMRT GENERALA MARINČKA

Med vožnjo proti Globočicam je 27. novembra okoli 22.30 vozil z osebnim avtomobilom generalmajor Tone Marinček-Bregar iz Ljubljane. Pri Mrzlati vasi je trčil v mostno ograjo, avtomobil se je prevrnil, voznik pa je dobil tako hude poškodbe, da je med prevozom v bolnišnico umrl. Tone Marinček je bil priznan vojaški strokovnjak in družbenopolitični delavec, ob njegovi tragični smrti pa so družini pokojnika poslali sožalno brzojavko maršal Jugoslavije Josip Broz-Tito, Edvard Kardelj z ženo Peppo, Sergej Kraigher in Lidija Šentjura, Marijan Brečelj ter zvezni sekretar za narodno obrambo general armade Nikola Ljubičić.

## JUTRI OCENA REGIJI

Medobčinski svet Zveze komunistov za Dolenjsko bo na seji, ki jo je sekretar Lojze Šterk sklical za jutri, 5. decembra, izrekel oceno medobčinskemu povezovanju in sodelovanju, hkrati pa pregledal naloge, ki jih imajo komunisti v samoupravnem sporazumevanju in združevanju sredstev za graditev dijaških domov. Gradivu za sejo so priložene nekatere pismene ugotovitve medobčinskega odbora republiške gospodarske zbornice o možnostih nadaljnega razvoja dolenjske regije in njenem vključevanju v slovensko ter jugoslovansko gospodarstvo.



Lojze Blenkuš, direktor strokovnih služb pri republiški skupnosti za ceste, se je v svojem govoru ob otvoritvi ceste Livold-Brod zahvalil vsem, ki so pripomogli k dograditvi te ceste. (Foto: Primc)

## Odprta je cesta Livold - Brod

„Hvala graditeljem — Pričakujemo nadaljevanje njihovega dela,“ je pisalo na enem izmed transparentov, ki so jih nosili šolarji med otvoritvijo ceste

Svečanosti ob otvoritvi ceste Livold-Brod na Kolpi, ki je bila 27. novembra v Petri, se je udeležilo okoli 2.000 ljudi z obeh bregov Kolpe, med njimi predstavniki republiških organov Slovenije in Hrvaške, predstavniki JLA, zastopniki pobratenih krajev in občin ter šolarji iz Vasi-Fare in Broda na Kolpi.

Na svečanosti so spregovorili predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Kočevje Alojz Petek, predstavnik republiškega komiteja za promet in zveze Lojze Blenkuš, predstavnik izvajalca del polkovnik Petar Montan ter predstavnika Hrvaške in šole Vas-Fara.



Ob dnevu republike so v kočevski občini svečano sprejeli v ZK 37 novih članov, med njimi je bilo največ mladih in žena. Ob tej priložnosti so obdarili s knjigami tudi 25 starih članov ZK. Na svečanosti je nastopila tudi folklorna skupina Cveta Kiza. Na fotografiji: med novimi člani ZK je tudi mladinka Darja Škorjanec (desno). (Foto: Primc)

priпомoglo ljudsko posojilo, večji prispevek dizelskih vozil za ceste in da bi šlo več davka od goriva za ceste. Ko je govoril o cestah v kočevski občini, je dejal, da je v kočevski občini 3,3 odstotka slovenskih regionalnih in magistralnih cest, posodobljenih pa je le 38,4 odstotka, s čimer se kočevska občina uvršča po odstotku posodobljenih cest šele na 55. mesto v republiki. Opozoril je, da je treba cestno omrežje v kočevski občini dograjevati hitreje kot v drugih občinah.

Cesto je odprl bivši predsednik občinske skupščine Kočevje Miro Hegler, ki se je zelo prizadeval za posodobitev te ceste. J. PRIMC

## POVEJTE NAM!

V torek, 9. decembra, bo naše uredništvo gostovalo v metliški občini, in to

## NA RADOVICI

Radovičane in prebivalce okoliških zaselkov vabimo, da pridejo na pogovor v čim večjem številu. Ekipa uredništva vas bo čakala v prostorih radoviške osnovne šole od 17. ure dalje. Torej: ne pozabite na srečanje z novinarji Dolenjskega lista! Ponuja se možnost, da spregovorite o svojem delu, vsakdanjih skrbih in načrtih, novinarji pa bodo to, kar jim boste povedali, tudi zapisali in objavili.



V počastitev metliškega občinskega praznika in dneva republike je pripravil prejšnji teden metliški komitej OK ZKS svečano podelitev članskih izkaznic 23 novim članom. Izkaznice je podelil sekretar občinskega komiteja ZK Jože Mozetič, pozdravil pa jih je tudi sekretar medobčinskega sveta ZK Lojze Šterk. V metliški občini imajo sedaj 400 komunistov, samo po kongresu pa so jih sprejeli 27, predvsem neposrednih proizvajalcev in mladih ljudi. (Foto: Jan Pezelj)



# Ustrezna cena krompirja

Krompir še vedno vznemirja ljudi. Ne le tiste delavce, ki ga v trgovini ne morejo dobiti, ker ga baje ni, ampak tudi pridelovalce. Zlasti tiste, ki so ga že prodali. Izvršni odbor poslovne skupnosti za krompir je namreč sklenil, da se odkupna cena pri kmetih lahko zviša pri kilogramu za en dinar. Za toliko je lahko višja od tiste, ki je bila določena ob začetku odkupa in je veljala do sredine novembra. Trgovina pa lahko prodaja krompir po 4,45 din.

Nezadovoljni kmetje pravijo, da je to nagrada tistim pridelovalcem, ki so spoštovali pogodbe in prodali krompir po določeni ceni. Pošteno bi bilo, da bi jim kdo plačal razliko med takratno in sedanjo višjo odkupno ceno. A kdo? Če drugod ni moč najti denarja za to, ga tudi kmetijske organizacije, ki so krompir odkupile, nimajo, saj

so ga takoj dale naprej po takratni dogovorjeni ceni.

S plačilom razlike med prejšnjo in novo odkupno ceno krompirja torej ne bo nič. Pred pridelovalci pa se želijo nekako opravičiti in iščejo krivce na vse strani. Nekateri pravijo da je dogovorjena odkupna cena bila pre nizka. Drugi trdijo, da so težave povzročili sindikati, ekonomski menzi, prekupčevalci in ne nazadnje špekulantski kmetje.

Kaj se skriva za tako posplošenimi opravičili in očitki?

Ne bi si upal trditi, da kmetje niso hoteli prodati krompirja po 1,80 din za kg ali boljše za nekaj par več zato, ker bi se jim zdel prepoceni v primerjavi s pridelovalnimi stroški in cenami drugih poljščin. Lani so mnogi dobili za kg skoraj polovico manj, pa so ga prodali. Z 1,80 din niso bili zadovoljni zaradi tega, ker je bil v trgovini veliko dražji. Torej niso bili zadovoljni z razliko v ceni. Sindikati in ekonomski tudi niso prišli po krompir h kmetom zato, da bi zanj plačali več, kot bi morali plačati v trgovini. Kdor ima drugačne dokaze, naj jih našteje in ne očita le na splošno.

Koliko je krompir pravzaprav vreden? To bi se lahko enako vprašali delavci kot kmetovalci.

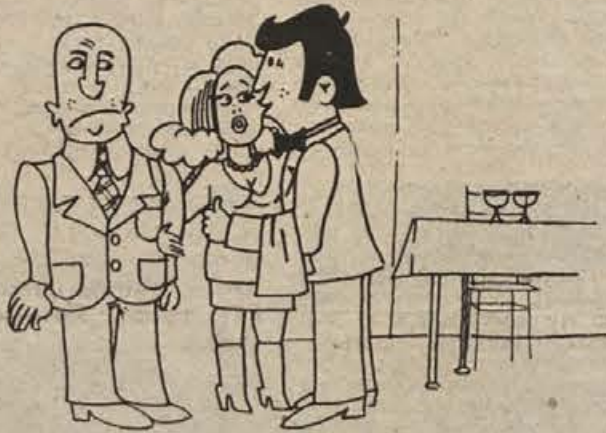
## TELEGRAMI

**RIM** - Na dvodnevem sestanku šefov držav in vlad devetih držav evropske gospodarske skupnosti, ki se je začel v Rimu, naj bi se članice tega integracijskega območja sporazumele o nekaterih zelo pomembnih bistvenih vprašanjih, ki so povezana z bližnjim dialogom med severom in jugom v Parizu (16. decembra).

**NIKOZIJA** - Voditelj turške ciprske skupnosti Rauf Denktaş je napovedal "referendum" med ciprskimi Turki, na katerem bi sprejeli sklep o razglasitvi "neodvisnosti" severnega dela Cipra, ki je pod popolnim nadzorom turških invazijskih čet.

**DŽAKARTA** - Indonezijski zunanji minister Adam Malik je zadržal, da je "izjava o priključitvi vzhodnega Timorja Indoneziji do brodošla, ker izraža željo večine prebivalstva portugalskega Timorja". To je dejal časnikarjem, preden je odpotoval v vzhodni Timor, da bi se pogovoril s predstavniki strank, ki sta razglasili priključitev k Indoneziji.

## IZ ZADNJEGA PAVLIHE



- Hudiča, kdo vam je pa dovolil poljubljati mojo ženo?  
- Statut, tovariš! V našem gostinskem podjetju je od slej naš zaslužek odvisen tudi od vpljudnosti do gostov...

Letalo boeing 707 ameriškega predsednika je pristalo z običajnim oglašujočim hrupom motorjev, toda to je bil tudi edini zvok, ki je motil tišino na pekinškem letališču, na katerem je bilo vse mirno. Gledalci, ki so ob nekaterih podobnih priložnostih (denimo ob obisku jugoslovanskega voditelja Djemala Bijedića) lahko videli množico deklet in dečkov z bobni, pisanimi zastavicami, pesmimi in plesi, so topot gledali povsem drugačen prizor: negibno vrsto vojakov, postrojnih pred letalom in resne obraze kitajskih voditeljev, ki so pričakovali Geralda Forda. Sprejem je bil izredno hladen (čeprav sicer korekten in ne žaljiv) in to se je nadaljevalo tudi med potjo z letališča v mesto. Ulice so bile prazne, brez običajnih pozdravnih gesel in množice slik ter zastav. In da bi bila mera polna, ni v časopisih, ki so izšli tisti dan, bila objavljena o prihodu ameriškega predsednika niti ena sama vrsta! In kot da tudi to še ne bi bilo dovolj, ameriškega predsednika prvi dan niso peljali k predsedniku Maocetungu (Niksona so med njegovim obiskom v LR Kitajski peljali k predsedniku Mau naravnost z letališča...), zadržava na večernjem banketu pa je bila neobičajno pušta in celo napadalna. Gostu ni bilo prav, toda to je pokazal edino s tem, da se ves čas ni niti za trenutek nasmehnil... kdor se zadnji smeje...?

Morda je to tolažba tudi za tiste, ki te dni spremljajo novice, ki prihajajo iz Čile: te novice namreč pričajo o vse večjem terorju, ki ga izvaja čilska vojaška junta - hkrati pa o vse večji denarni podpori, ki ji jo pošiljajo iz Združenih držav Amerike. Tako je čilski komite za solidarnost z antifasistično fronto čilskega naroda (ta ustanova ima sedež v Havani) sporočil, da dobi Čile vsak dan tri milijone dolarjev podpore...

Ce pa smo že pri denarju, se podatek iz Budimpešte, kjer so pravkar povišali cene nekaterim življenjskim potrebščinam, predvsem hrani. Najbolj se je podražil sladkor, ki je sedaj točno za polovico dražji kot je bil še poleti.

## tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Minuli teden - ki se je končal s praznovanjem dneva republike po vseh krajih in po vseh delovnih kolektivih - je imel vsaj v svoji drugi polovici že docela slavnostno obelježje, vendar odprto predvsem na delovne proslave in dosežke. Tako so imeli prejšnji četrtek veliko slavo v Mariboru ob odkritju spomenika narodnoosvobodilnemu boju - slavnostni govornik je bil predsednik predsedstva SRS Sergej Kraigher - nadalje je v Brežicah ob otvoritvi sodobne vinske kleti spregovoril sekretar IK predsedstva CK ZKS Franc Šetinc, v Ljubljani pa je bila na dan pred praznikom slovesna otvoritev novega kliničnega centra, najodobnejše medicinske ustanove v Sloveniji; slavnostni govornik je bil predsednik predsedstva CK ZKS France Popit.

Na slavu v Mariboru se je Sergej Kraigher v svojem govoru obširneje dotaknil mednarodnih političnih odnosov nasploh, v katerih, kot je dejal, velja še vedno moč in trdnost vsake države za osnovno jamstvo njene vamosti. V našem notranjem političnem razvoju se socialistično samoupravljanje uveljavlja kot najmočnejši faktor stabilnosti ter naše enotnosti, je poudaril. Poglobljanje naše notranje enotnosti pa je odvisno od tekočega reševanja naših delovnih in življenjskih problemov - je še dejal - in pa predvsem od našega gospodarskega ter splošnega družbenega razvoja. Za delovnega človeka pa so ta hip najpomembnejši naši skupni napor za stabilizacijo gospodarstva ter za premagovanje virov inflacije.

V nadaljevanju svojega govora se je Sergej Kraigher dotaknil tudi odnosov z našima sosednjima državama, z Italijo in A. -o. Razčlenil je pomen podpisa pomembne pogodbe in sporazuma o meji z Italijo, ki odpira nove možnosti sodelovanja na mnogih področjih v interesu obeh držav, še posebej glede obmejnih pokrajin. Tudi odnosi z Avstrijo se v ce-

loti gledano razvijajo in napredujejo, je še dejal Sergej Kraigher. Glede spornega vprašanja manjšine in šovinističnega delovanja nekaterih tamkajšnjih organizacij pa se v uradnih avstrijskih krogih in političnih strankah še ni kaj dosti spremenilo, vendar je razveseljivo dejstvo, da se tudi v Avstriji že oglašajo nekatere osebnosti in ustanove proti preštevanju manjšine.

Franc Šetinc je v svojem govoru v Brežicah med drugim poudaril, da si moramo predvsem prizadevati, da bo naš delovni človek - najsi bo delavec, kmet ali izobraženec - še bolj aktivno vključen v samoupravljanje. Odločno je nastopil proti najrazličnejšemu formalizmu, ki v našem političnem delu še obstaja. Ko je nato Franc Šetinc govoril o nekaterih aktualnih vprašanjih sedaj

polne Medicinske fakultete v Ljubljani. Klinični center, ki ga sedaj odpiramo, je dejal, je simbol in bo ostal simbol naše slavne partizanske sanitete, uveljavljanja samoupravljanja na področju zdravstva, ustvarjalnosti vseh naših delovnih ljudi in še posebej zdravstvenih delavcev. Ob tem je France Popit še poudaril, naj bi postal novi klinični center visoka specializirana šola za vse slovenske zdravstvene delavce in druge storkovnjake - pobudnik razvoja naše zdravstvene dejavnosti in povezovalce slovenske medicinske misli, ki bo skupno z medicinsko fakulteto sposoben obvladovati sedanje in prihodnje probleme našega zdravstva po samoupravni poti.

Minuli teden je republiški izvršni svet obravnaval osnutek resolucij o skupni politiki ekonomskega in socialnega razvoja Jugoslavije v prihodnjem letu ter ga v načelu sicer podprl - vendar je menil, da osnutek premalo kritično in diferencirano obravnava letošnja gospodarska gibanja. Za prihodnje leto - so poudarili v tej razpravi - je temeljni razvojni problem vprašanje, kako pospešiti naš izvoz. Tudi prioritete, določene z resolucijo, bi morale biti po oceni našega izvršnega sveta omejene na področje energije, hrane in prometne infrastrukture, posebej pa bi morali obravnavati tiste dejavnosti, ki prispevajo k zmanjševanju deficita v plačilni bilanci. Ostale prioritete, so še menili, pa bi morale konkretnje določati posamezne republiške resolucije - pač vsaka po svojih specifičnostih.

Prejšnji teden je zasedal tudi ZIS. Med drugim je razpravljalo o tržnih gibanjih in analizi cen - pri čemer je bilo izraženo prepričanje, da smo z vrsto dosedanjih ukrepov že dosegli določeno umiritev naraščanja cen. Poudarili so, da je za prihodnje leto temeljnega pomena zagotovitev pogojev za znižanje proizvajalnih cen kmetijskih proizvodov na dosedajni ravni, prav tako pa, da si bo treba prizadevati, da se ne bodo zviševale cene storitev, energije in industrijskih proizvodov za kmetijstvo.

## DELOVNA SLAVJA ZA PRAZNIK

## tedenski zunanjepolitični pregled

Ameriški predsednik Gerald Ford se mudi na uradnem obisku v LR Kitajski, toda vsaj začetek ne obeta kdove koliko. Forda so sprejeli namreč precej zadržano (podrobnosti o tem v sosednji rubriki) in gostitelji se niso niti potrudili, da bi se vzdusje kaj prida izboljšalo.

Kljub temu pripisujeta obe strani sedanjim razgovorom velik pomen in sta prepričani, da bo najnovejši ameriško-kitajski dialog vendarle dosegel svoj cilj: se pravi utrdil (ali vsaj potrdil) dosedanje meddržavne odnose. Ti še vedno ne veljajo za normalne, vendar pa pomenijo bistven napredek v primerjavi s stanjem izpred desetih let.

bodočnost. Izrael je še vedno odločno proti temu, da bi na ženevski mirovni konferenci sodelovali tudi Palestinci. Sinci pa so se je pripravili udeležiti le pod pogojem, da bodo na njih prisotni tudi delegati Palestinske osvobodilne organizacije.

Razmik na Sinaju se medtem k sreči nadaljuje čisto po predvidenih načrtih: Izraelci so se umaknili z naftnih polj in jih prepustili Egipčanom.

CARLOS: PREVIDNO

Novi španski kralj Juan Carlos je začel svojo vladavino previdno in doslej še ni položil mizo vseh svojih kart. To je še

## KONEC UPORA

Na Portugalskem se je medtem položaj nekoliko umiril, saj so se zadnje uporne enote padalcev in pehote predale, s čemer se je tudi končal upor, ki je grozil, da bo sprožil državljansko vojno.

Kdo je resnični krivec upora in kakšen je bil njegov resnični namen še vedno ni do vseh podrobnosti znano: večina se strinja, da so bili v ozadju skrajno levičarski častniki, nezadovoljni z razvojem v zadnjih nekaj mesecih.

Socialisti in narodni demokrati sicer niso direktno obtžili komunistov, so pa vendarle dali vedeti, da slednje zadene precejšen del krivde za zadnje razburljive dogodke.

K sreči sta vrhovno poveljstvo vojske in predsednik republike Gomes ohranila zavidanja vredno raven hladnokrvnosti, kar je pomembno prispevalo k stabilizaciji položaja. Ta seveda še zdaleč ni normalen, saj je vzdusje še vedno negotovo in moreče polno nevarnosti, toda vsaj grožnje (kakršno je predstavljal upor padalcev) za neposreden državni udar ni več.

## PODALJŠAN MANDAT

Kljub negotovosti do zadnjega trenutka so varnostnim silam Združenih narodov na Golanski visoki planoti vendarle podaljšali mandat za še eno šestmesečno obdobje.

To je prineslo olajšanje v večini prizadetih prestolnic (še posebej v Kairu), vendar pa za zdaj ni prav dosti razlogov za trajnejši optimizem.

Mandat sam po sebi namreč ne pomeni ničesar, saj le ohranja sedanje stanje, ne ponuja nobenih konkretnih rešitev za

## Ford v Peking

zvalo negodovanje tako skrajni levičarji kot na skrajni desnici (kajpak iz različnih vzrokov), vendar pa menijo trezno opazovalci, da je vsaj v preteklem obdobju svoje vladavine razvil prav - pravzaprav edino moč goče.

Kaj se bo dogajalo v kraljevski palači kasneje, je za zdaj nemogoče napovedati, vendar pa vsaj niso podrti mostovi, imajo v tem trenutku napredne demokratične sile v državi upanje, da utegnejo dočakati svoj trenutek.

## TELEGRAMI

**KAIRO** - V okviru sporazuma drugem umiku sil je Egipt prepovedal od Izraela zdaj tudi južno skrajno naftnih vrelcev na Sinaju okrog Rodeisa. S tem se je končala "poljska faza" drugega egiptovsko-izraelskega dezangžiranja.

**TRST** - V ponedeljek je bila stavka vseh slovenskih šol v Trstu. V Gorici, ki jo je proglasil enotni slovenski šolski svet, so šolniki, dijakom in starši so se zbrali na zborovanju v Trstu in so protestirali proti razdelitvi šolskih okrajev. Deželno odborništvu za šolstvo je namreč slovenske šole razkosalo kar med štiri italijanske okraje, slovenska javnost zahteva enotni, avtonomni slovenski šolski okraj.





Prejšnji teden so Novo mesto obiskali nekateri mladinski pisatelji, pesniki, uredniki in ilustratorji publikacij za mladino, ki jih izdaja Mladinska knjiga: Jože Smit, Polonca Kovač, Jelka Reichman, Kajetan Kovič. Novomeški dijaki so prebrali nekaj njihovih del, nato pa so avtorji pripovedovali, kako pišejo, urejajo in ilustrirajo dela za otroke (Zlata slikanica) in mladino. Na sliki: urednik Ciccibana Jože Smit je moral v novomeški knjigarni odgovoriti na prenekatero vprašanje mladih radovednežev o tem, kako piše, ureja itd. (Foto: I. Zoran)



Pogled na gradbišče jedrske elektrarne v Krškem leto dni po položitvi temeljnega kamna. Gradbena jama je globoka skoraj dvajset metrov. Vsi temelji so končani in iz jame se dvigata reaktor-ska zgradba in varovalni hram. Gradbišče meri dvajset hektarov. (Foto: Jožica Teppey)



V torek, 26. novembra, so na suhorskem pokopališču odkrili spominsko obeležje 19 partizanov. Žalno slovesnost sta pripravili občinska organizacija ZZZB NOV Metlika in krajevna organizacija ZZZB NOV Suhor, govoril pa je predsednik Vinko Kepic. (Foto: J. Pezelj)

## KRŠKO: GOSPODARJENJE NA REŠETU

V torek, 9. decembra, se bodo na ločenih sejah sestali zbori občinskih skupščin v Krškem. Na dnevnem redu je razprava o gospodarjenju od januarja do septembra in razprava o analizi, ki jo je napravila SDK za isto obdobje. Delegati bodo na seji izoblikovali pripombe k osnutku resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Slovenije v letu 1976. Z gradivom so prejeli delegati delovne programe samoupravne interesne skupnosti za prihodnje leto, o kateri bodo delegati prav tako povedali svoje mnenje. Vsi zbori bodo obravnavali še pregled skupne in splošne porabe za devet mesecev tega leta.

Na seji bodo imenovali družbenega pravobranilca za samoupravljanje, člane pripravljalnega odbora za praznovanje 500-letnice Krškega ter komisijo za usmerjanje razvoja obrata Iskra v Kostanjevici.

## Kljub izgubi vračilo presežka

V prvih devetih mesecih letošnjega leta je regionalna zdravstvena skupnost za Dolenjsko zbrala 4.149.562 dinarjev preveč. Kljub primanjkljaju, ki je v tem času narasel že na 8.679.094 dinarjev, so na seji obeh zborov skupščine te skupnosti 26. novembra sklenili, da bodo presežek vrnili vplačnikom oziroma delovnim organizacijam. Za november in december so predlagali, naj bi se prispevek iz dohodka zmanjšal od 1,47 na 0,50 odstotka, tako da letos ne bi bilo treba nič več vračati, vendar bodo o tem ukrepu povprašali za mnenje še občinske zdravstvene skupnosti.

Ker kažejo ocene, da se bo primanjkljaj do konca leta še precej povečal, se je znašla regionalna skupnost v resnem precepu. Res je, da bo treba izgubo najbrž pokriti iz neto osebnih dohodkov, vendar bo to samo obliž na staro rano: samoupravnim organom zdravstvene skupnosti se namreč do zdaj še nikoli ni pose-

čilo obrzdati porabe, oziroma doseči ravnovesje med dohodki in izdatki. Iz tega lahko sklepamo, da je planiranje samo nujno zlo, ki pa ne more bistveno vplivati na rezultate.



Življenje teče...

Letošnji primanjkljaj je tako narasel predvsem zavoljo storitev je bil namreč znatno presežen. Stroški za ambulantno zdravljenje so se v primerjavi z lanskimi povečali za 35 odstotkov, za specialistično ambulantno zdravljenje za 31, za zdravila so bili izdatki večji za 22, za zdraviliško zdravljenje celo za 94, za zobno nego za 30 in za preventivno dejavnost kar za 110 odstotkov. Seveda je pri tem treba vedeti, da so na tolikšno povečanje izdatkov vplivale tudi cene storitev, oskrbnih dni in zdravil, česar pri načrtovanju dohodkov in usklajevanju z izdatki niso mogli predvideti.

I. Z.

## Prekiniti staro

Na skupni seji komiteja občinske konference ZK in osnovne organizacije ZK v šolskem centru v Brežicah so v novembru sprejeli vrsto sklepov, ki naj bi aktivirali družbenopolitične organizacije, izboljšali samoupravne odnose in dali več veljave idejno-političnemu izobraževanju.



Tako morata osnovna organizacija in sindikat obvezno opredeliti svoj odnos do pomembnih problemov znotraj centra ter pogosteje vključevati v razpravo dijake vseh treh šol. Obe organizaciji morata oceniti metode in oblike samoupravnega delovanja, določiti statuta ter iskati oblike samoupravnega odločanja v delegatsko oblikovanih organih.

Člani Zveze komunistov morajo razen tega bolj skrbeti za idejno-politično izobraževanje, spodbuditi delo mladih pri mladinskih urah in marksističnih krožkih ter napraviti več pri sprejemanju učiteljev in dijakov v vrste Zveze komunistov. Osnovna organizacija ZK ne sme biti liberalna in indiferentna do pojavov idealističnih svetovnonazorskih pogledov učiteljev, saj so taki pogledi nesprejemljivi za socialistično angažirano šolo.

Razmere v šolskem centru, ki združuje gimnazijo, šolo za prodajalce in dijaški dom, je v minulem šolskem letu ocenjevala komisija, ki je ugotovila nedelavnost družbenopolitičnih organizacij, neurejene samoupravne odnose in slabo razvitost razrednih skupnosti. Razen tega je zabeležila odstopanja v samoupravnem odločanju in zamujanje pri pripravah na usmerjeno izobraževanje.

V. PODGORŠEK

## Visoko na svetu, nizko v Evropi

Slabih sto let potem, ko je svet objadrala vest, da je A. G. Bell v Washingtonu patentiral prvi telefonski aparat, ima Slovenija na 100 prebivalcev že 9,53 telefona, Jugoslavija pa na enako število ljudi 5,37 telefona. Po gostoti telefonskega omrežja je naša republika nad svetovnim povprečjem (8,6), v Evropi, ki ima 17,2 telefona na 100 prebivalcev, pa smo Slovenci med manj razvitimi. Za nami so le Madžari, Bolgari, Poljaki, Sovjeti, Turki in Albanci. Največ telefonov ima Severna Amerika - 64 na 100 prebivalcev, Srednja in Južna Amerika jih imata po 3,5, Afrika 1,1, Azija 2,2 in Avstralija 32,5.

Cepprav ima Slovenija v okviru Jugoslavije razmeroma največ telefonov in telefonskih naročnikov, lahko krije s sedanjo razvitostjo tele-

fonskega omrežja komaj 60 odstotkov vseh potreb. Podatki kažejo, da čaka v naši republici ob povsem izčrpanih zmogljivostih central na te-



STOTISOČI TELEFONSKI NAROČNIK V SLOVENIJI: NA slovesnosti v Semiču govori pomočnik glavnega direktorja za PTT promet Slovenije Jože Dobnik

lefonek priključke kar 60.000 občanov. Zato so srednjeročni in dolgoročni načrti na tem področju več kot upravičeni in nujni. V prihodnjih petih letih naj bi v Sloveniji število telefonskih naročnikov povečali na 197.000, število telefonov pa na 348.000, medtem ko naj bi do konca leta 1985 štela naša republika že 326.000 naročnikov ob 560.000 telefonih, kolikor naj bi jih v tem dolgoročnem obdobju namestili.



Čarovnik

## Jugopovprečnež

Kako živi povprečna jugoslovanska družina, na to vprašanje ne more dati nihče popolnega odgovora. Saj poznamo tisto: eden je meso, drugi zelje, oba pa v povprečju segedin. Križ je s povprečji zaradi njihove varljivosti, toda ne moremo brez njih, če hočemo na primer primerjati lasten družinski proračun s proračunom drugih Jugoslovancev.

Pa si oglejmo nekaj te družinske enonomije. Jugoslovanski statistični zavod je iz statističnih vzorcev izračunal, da je povprečna 4 - članska delavska družina v drugi četrtini letošnjega leta imela 5.333 dinarjev mesečnega dohodka. Večina tega denarja - kar 87,1 odstotka je izvirala iz rednega delovnega razmerja članov gospodinjstva (1,4 zaposlenih), preostalo pa so bili honorarni in drugi dohodki oziroma prihranki.

Ce se že primerjate pri dohodkih, naj se še pri povprečnih izdatkih. Povprečna jugoslovanska družina je porabila 77 odstotkov dohodkov; od tega 1.665 din za hrano, 153 din za pijačo, 105 din za tobak, 392 din za obleko, 214 din za stanovanje, 197 za kurjavo in razsvetlavo, 153 din za pohištvo, 171 din za higieno in zdravila, 233 din za izobraževanje, kulturo in zabavo, 464 din za promet in 217 din za druge izdatke. Za odplačilo dolgov je jugopovprečnež porabil 9,4 odst. dohodkov, 12 odstotkov dohodkov pa je odnesel na hranilno knjižico v banko ali spustil v nogavico.

## Ljubljansko pismo

Se še spominjate: tok bi se moral poceniti! Tako je nekje poleti priporočil zvezni izvršni svet, ki je, kot je dejal predsednik zveznega komiteja za energetiko in industrijo Dušan Ilijevič, izhajal tako „iz ekonomskih razlogov kot iz potrebe, da bi si na vseh področjih prizadevali za znižanje cen, da bi na ta način ustalili gospodarska gibanja in ne nazadnje zaščitili življenjski standard delovnega človeka.

## Pocenitev toka

„Ne nazadnje“ - tako piše. Kot pa dobro vemo, se tok ni pocenil. Kaj še! V elektrogospodarstvu tarnajo o izgubah, v elektrogospodarstvu so prepričani, da bo tudi letos suša, v elektrogospodarstvu so mnenja, da bi morali potrošniki za tok pripjevati nekaj več, saj bo treba zgraditi vse tiste nove elektrogospodarske objekte, ki jih do danes nismo, pa bi



## vredno je zapisati...

Kar smo najprej ugodno občutili na svojih žepih, je zdaj potrđila še statistika. Zadnje mesece so se cene le začele umirjati: ne privošči-jo si več tako vratolomnih skokov, ob katerih kupcem zastane sapa. Čeprav je med letom, zlasti spomladi, kazalo, da bo dogovorjeni odstotek skupnih podražitev močno presežen, dosedanje letošnje skupne podražitve kažejo, da ne bo niti dosežen, kar je vsekakor razveseljiva, optimizem vzbujajoča novica.

## Cenam pohaja sapa

Optimizem glede cen, ki je bil doslej kaj pičel in redek, pa zbuja tudi osnutka resolucij o družbenoekonomskem razvoju Jugoslavije in Slovenije v prihodnjem letu. Cene so v obeh v ospredju, četudi nekateri ekonomisti opozarjajo, da bi morala biti najvažnejša rast proizvodnje, ki je letos nepojmljivo skromna, taka, kakršne nismo vajeni.

Zvezna resolucija predvideva, oziroma dočeka, da se smejo cene na drobno v letu 1976 povečati le za pol toliko kot letos, prav toliko pa tudi življenjski stroški. To velja seveda za celoto, določene pa bodo nekatere izjeme. Tako se bodo smele storitve podražiti le za dve tretjini podražitve industrijskih izdelkov. Leti bodo smeli biti dražji za skupno 7 odstotkov, cene na drobno največ za 9, življenjski stroški pa največ za 10 odstotkov. Ukrepi ekonomske politike bodo, kot zagotavljajo odgovorni, delovali tako, da ta predvidevanja ne bodo po-  
drta.

Kot rečeno, tudi slovenska resolucija postavlja v ospredje cene in življenjske stroške. Predvideva, da se bodo smeli življenjski stroški podražiti največ dve tretjini tega, za kolikor so se letos. Če bomo, to dosegli, bo pomenilo, da smo veliko naredili za stabilizacijo gospodarstva, zlasti še če cena tega umirjanja ne bo prevelika. Več znakov namreč kaže, da premalo spodbujamo rast proizvodnje in da prepočasi narašča delovna storičnost, ki edina lahko zanesljivo in trajno prinaša večje gospodarske uspehe in - ustaljene cene.

M. LEGAN



## TELEVIZOR – DARILO DELOVNEGA PRAZNIKA

Na dan pionirjev smo imeli akcijo zbiranja starega papirja, izkupiček pa smo namenili nakupu televizijskega sprejemnika za podružnično šolo v Loki pri Zidanem mostu. 12. novembra, ko slavi sevniška občina svoj praznik, smo se zastopniki naše pionirskega odreda odpejali v Loko. Tamkaj sta nam dva učenca pomagala odnesti televizor v učilnico, kjer so bili zbrani vsi drugi učenci. Predsednik našega pionirskega odreda jim je izročil sprejemnik in jim zadel veliko prijetnih ur ob gledanju poučnih oddaj. Veseli darila so nam učenci iz Loke pripravili kratek kulturni program in lutkovno igrice. V Sevnico smo se vrnili z zavestjo, da smo dan pionirjev res delavno praznovali.

OLGA JURKOŠEK



Ob praznovanju metliškega občinskega praznika in dneva republike so slavili delovno zmago tudi metliški tekstilci. V novem objektu, predilnici, se je 26. novembra zbralo okoli 200 gostov iz Črnoljca, Trebnjega, Novega mesta in Metlike in si ogledalo nove stroje, s katerimi je metliški Novoteks povečal zmogljivost obrata za okoli 350 ton česane volne. (Foto: Janez Pezelj)

## Zdravje 76 na Dolenjskem

Dolenjska zdravstvena skupnost bo poskušala ujeti slovensko povprečje 75

Kako bo na Dolenjskem poskrbljeno za zdravje v prihodnjem letu, je razbrati iz srednjeročnih razvojnih načrtov zdravstvenega varstva. Osrednja težnja teh načrtov je, naj bi se v prvih letih približali slovenskemu povprečju za leto 1975, potem pa napredovali vsako leto za 3 odstotke. To velja tako za obseg zdravstvenih storitev kot za zdravstveno osebe, vendar pa je treba pristaviti, da bo taka usmeritev zlasti na deficitarnih območjih in področjih.

V črnomajski, metliški in delno v novomeški občini predvidevajo v naslednjem letu večje zaposlitve v osnovni zdravstveni službi. V zavodih naj bi se število zaposlenih zdravstvenih delavcev povečalo povprečno za 5 odstotkov. Sicer pa

je zapisano, naj bi se na 745 posteljah novomeške bolnišnice zdravilo 20.100 bolnikov v 231.000 oskrbnih dnevih. Ob tem regionalna zdravstvena skupnost načrtuje, da se bo okoli 4.000 dolenjskih bolnikov zdravilo v drugih bolnišnicah, število

oskrbnih dni pa naj bi se tako povečalo za 116.000.

Specialistična služba novomeške bolnišnice predvideva leta 1976 več kot 103.800 pregledov v štirinajstih specialističnih dejavnostih, ki so delovale že do zdaj. Od letos je odprta ambulanta za plastike in uvedena psihološka dejavnost pri nevrološki ambulanti, na novo sta začeli delati tudi urološka in varikološka ambulanta, po novem letu pa se jim bosta pridružili še določena in ortopedska ambulanta.

V okviru zdravstvenega doma (osnovne zdravstvene službe) bo v splošnih ambulantah 410.000 pregledov, 69.000 pregledov v službi zdravstvenega varstva otrok, 60.000 pregledov v šolskih ambulantah, 35.000 v dispanzerjih za žene, 15.000 v službi medicine dela, 22.000 v pnevmofiziološki službi, 15.000 patronažnih obiskov, 20.000 babiških in 25.000 hišnih obiskov itd. Poleg tega predvidevajo, da bodo za prevoz 6.000 bolnikov s sanitetnimi vozili opravili 500.000 km, 140.000 obiskov s 400.000 storitvami pa načrtujejo v zobozdravstveni službi.

I. ZORAN

## USPEL POHOD

Dijaki šolskega centra za kovinsko stroko iz Novega mesta so letos počastili dan republike s pohodom. Organizirani v Gorjanski in Štajerski bataljon so po brigadah krenili v tri smeri proti St. Joštu. Kolone borcev-dijakov so v hitrem maršu prišle do spomenika, položile šopke nageljnov in pripravile krajšo proslavo. Pohod so nadaljevale do Stopič, kjer so se na šolskem igrišču pomerili s pripadniki JLA iz V. P. 3957 v malem nogometu. Vsi udeleženci pohoda so se v Novo mesto vrnili močno zadovoljni.

## IZVRŠNI SVET ODKRIL ČLOVEKOVO PODVRSTO?

„Človek za volanom pomeni posebno kategorijo človeške vrste. Ta seveda ni po enem modelu, kaže se v neštivilnih inačicah, se pa razlikuje od tipa človeka iz dobe popotnih kočij, pa tudi parne lokomotive,“ piše dobesedno v poročilu novomeškega izvršnega sveta o prometni varnosti v novomeški občini.

Vse kaže, da bo novomeški izvršni svet v zgodovini kot znanstveni sodelavec v razpravah o razvoju človeške vrste, saj tako rekoč prvi uvaja, če njegove ugotovitve prevedemo v dobro srednješolsko latinščino, izraze: „homo sapiens volanensis“ in „homo sapiens locomotensis“. Pri kočijah je naše jezikovno znanje, žal, že odpovedalo.

## Odlikovanja za praznik

Priznanja OF zaslužnim ženam – Sedmim odlikovanja predsednika Tita

Na proslavi v počastitev dneva republike in mednarodnega leta žena, ki je bila 27. novembra v Kočevju, sta govorila predsednica družbeno-političnega zbora občinske skupščine Zalka Kocjan in predsednik občinske konference ZSM Rudi Orel.

V kulturnem delu programa so nastopili: moški pevski zbor iz Kočevja, gimnazijski pevski zbor, vokalna skupina DOREMI in recitatorji gimnazije in osnovne šole. Na proslavi so podelili tudi odlikovanja predsednika Tita, ki so jih prejeli naslednji zaslužni občani iz Kočevja: Anton Janež – red zaslug za narod s srebrno zvezdo; Srečko Košir in Stane Lavrič – red dela s srebrnim vencem; red za vojaške zasluge s srebrnimi meči Anton Zupančič in Jože Skulj; medaljo dela Marija Kocjančič in medaljo za vojaške zasluge Alojz Hočevnar.

Razen tega so bila podeljena priznanja OF s srebrnim odličjem, ki so jih prejeli tovarišice Draga Serce, Justina Sovre, Marija Mihelič,

Milka Popovič in Slavka Segar. Proslave so se udeležili tudi delegacija pobratenege mesta Prokuplje v Srbiji in predstavniki sosednjih občin.



Proslava ob letošnjem dnevu republike v Kočevju je bila zelo lepo obiskana. V prvi vrsti sedi tudi pet letošnjih dobitnic priznanja OF. (Foto: Prime)

# rekliso

Sergej Kraigher:

## Da ne bo več izrabljanja vere

Proti izrabljanju vere v politične namene in ne proti veri in cerkvi pa je bilo in je tudi danes naravnano vse naše politično in drugo delovanje. Danes je v koordinacijskih odborih republiške in občinskih konferenc Socialistične zveze kakor tudi z drugimi, že vpeljanimi oblikami sodelovanja prek verskih komisij dana možnost vernikom in tudi duhovnikom, da rešujejo vsa vprašanja, ki nastajajo pri uresničevanju njihovih pravic in pravic verskih skupnosti, na podlagi ustave in zakonov. Tem načelom smo sledili do sedaj, potrdil pa jih bo tudi novi republiški zakon o pravnem položaju verskih skupnosti, o katerem je sedaj v teku koristna javna razprava. V njem naj bi bilo tako kot v sedanji zakonodaji, vendar urejeno bolj v podrobnostih, bliže opredeljeno ustavno načelo o ločitvi cerkve od države, ob enakopravnem sodelovanju vernikov na vseh področjih družbenega življenja in snovanja in svobodnega delovanja verskih skupnosti na verskih področjih.

(Predsednik predsedstva SRS ob odkrivanju spomenika NOB v Mariboru)

Franc Šetinc:

## Birokracija se začne pri majhnem

Takšna birokracija se začne pri majhnem. Neko stanovanjsko podjetje grozi s tožbo stanovalcem, pri tem pa mu ni mar, da v zadevnem bloku že več kot mesec dni ni čistilke. Človek pri iskanju papirjev, ki jih potrebuje za graditev stanovanjske hiše, porabi skoraj ves dopust. Republiški cestni inšpektor delavcu nekje pri Škocjanu ne dovoli obnoviti njegove stanovanjske hiše, čeprav je na bregu nad cesto in četudi je jasno, da tiste ceste še najmanj 50 let ne bodo širili in modernizirali. To je birokratski, nečloveški odnos do problemov, do nalog, do odgovornosti. Nema lokrat smo krivi tudi mi, ko v družbenopolitičnih organizacijah precej na splošno premlevamo probleme in naloge, pri tem pa ne vidimo dovolj konkretnih tegob ljudi in kolektivov. V nas bi moralo biti več državljanskega poguma, da bi sproti udarili po vsakem pojavu neodgovornosti in nemarnosti, ne glede na funkcijo tistega, ki ga je treba klicati na odgovornost.

(Sekretar IK predsedstva CK ZKS ob odpiranju vinske kleti Slovina v Brežicah)

## Največja ovira – forumsko delo

Doseči moramo, da bo zlasti Socialistična zveza polno zazivila v naših vaseh, da jo bodo ljudje imeli za svojo, da ji bodo zaupali in da ne bo nobenega pomembnejšega družbenega vprašanja, ki ne bi doživelo politične razprave in overitve na njenih tribunah. To velja v enaki meri tudi za sindikate, mladinsko organizacijo in Zvezo borcev. Sindikati, na primer, morajo postati še bolj delavski, tako da ne bo vprašanja, ki bi ga delavci skušali reševati mimo njih po neformalni poti, kar se zgodi, če kaka sindikalna organizacija živi preveč formsko, nad delavci, namesto z njimi. Forumsko delo je največja ovira za politično mobilizacijo množic. Žal se srečujemo s forumskimi metodami tudi takrat, ko posamezniki mislijo, da ne delujejo forumsko, ker se niti ne zavedajo, kako sicer hodijo med ljudi, a jim ne znajo dovolj prisluhniti.

(Iz govora sekretarja IK predsedstva CK ZKS ob odpiranju nove Slovinove kleti v Brežicah)

## Alkoholizem

7

Piše: dr. JANEZ RUGELJ

Ker se ljubosumnost razrača, alkoholik z grobimi, žaljivimi, grdimi, nesmiselnimi in neresničnimi opazkami zbada in muči ženo iz dneva v dan, npr.:  
– vidim potlačeno posteljo, je že spet bil pri tebi;  
– k frizerju si šla zato, da mu boš ugajala;  
– rumen prt si dala sušit in mu tako dala znak, da grem jaz v gozd po drva;  
– se mi je zdelo, da je nekaj šmugnilo mimo, zato te ni bilo toliko časa iz hleva, itd.  
Vse te očitke spremljajo prostaški izraz, kletve, izsiljevanje priznanja itd. Pride tudi do takih absurdnih obdolžitvev:  
– zgrana in grbava, 50 let stara žena ima odnose s sosedovim študentom;  
– sedemdeset let stara gospodinja hodi v cerkev zato, da zvbija kaplana;  
– priletna snažilka se v pisarni vlači z mladim inženirjem, itd.  
Včasih (zelo redko) pa se le najde kakšna v tolikšni meri „normalna“

soproga, da si najde intimnega prijatelja. Kako naj nasploh (v terapevtskem procesu pa še posebej) takšno zadevo ocenimo? Če izvenzakonski spolni odnosi niso bili škandalozni, potem jih vedno ocenim za normalne, obenem pa ugotovim majhno „napako“: zadeva bi bila bolj „spodobna“, če bi se žena poprej razvezala. Žena vendar ni alkoholikova lastnina, od njeja nič nima, celo odvratni ji je, zdraviti se noče (oziroma ga do zdraviljenja ona ni znala pripraviti), zakaj bi le v nedogled trpela spolno „lakoto“?  
Seveda to ni pravi izhod, ker žene ne osvobaja.  
Kot smo že omenili, žene alkoholikov relativno redko delajo „izvenzakonske izlete“, kajti prek njihovih alkoholičnih mož se je večini teh žena priskutil ves moški rod.  
Včasih se pojavijo še posamezne iluzije in prividi, ki alkoholikovo bolezensko ljubosumnost sprevržejo v sistematiziran ljubosumnostni blodni sistem, kar pravzaprav predstavlja resno duševno bolezen, ki je

komplikacija alkoholizma. Tako bolan alkoholik je čedalje bolj prepričan o svojih ljubosumnostnih blodnjah, njegova sovražnost tako do žene kot do namišljenega tekmeča raste. Ob ugodni priložnosti, v pijanosti, lahko vse to bolno, dolgo nakopičeno sovraštvo v divjem efektu izbruhne običajno proti ženi in tekmeču. Groznje, grozoviti prizori, telesne poškodbe, uboju in sadistični umori neredko zaključijo to alkoholno ljubosumnostno situacijo.

Dokler se ne zgodi kaj tragičnega, oziroma dokler ne gre alkoholik na zdravljenje ali pa umre, preživlja žena, pa tudi drugi člani družine, pravi pekel.

## VSI ALKOHOLIKI V ZRELIH LETIH SO LJUBOSUMNI

Ko pri skupinskem družinskem zdravljenju v dispanzerjih in bolnišničnih skupinah ter v klubih zdravljenih alkoholikov razpravljamo o bolezenski ljubosumnosti (vprično žena seveda), ugotovimo, da so bili vsi alkoholiki okoli štiridesetih let in starejši v manjši ali večji meri ljubosumni – brez vzrokov (v smislu ženske nezvestobe). Ampak vzroki so, poleg omenjenih, tudi v naslednjih okoliščinah:  
Prehodna ljubosumnost je normalna, saj je običajno svojevrsten izraz intenzivnega čustva ljubezni. Kronično ljubosumni (v mislih imamo tudi nealkoholike) pa so tiši

ljudje, ki niso sposobni za pravo, globoko ljubezen, ampak so v odnosih z ljudmi narcisični, zagledani vase in imajo v mislih le svoje potrebe. Šele po tej splošni opredelitvi ljubosumnosti bomo lahko razumeli globljo pogojenost alkoholikove ljubosumnosti.

Kot smo že večkrat omenili, je glavna značilnost alkoholizma spreminjena osebnost, predvsem sebičnost, ki je posledica odvisnosti od alkohola. Alkoholik globoko „ljubi“ samo alkohol, nikakor pa ne žene in otrok. Če bi jih imel res rad, potem bi že davno pustil alkohol, takrat, pred leti, ko ga je žena v imenu ljubezni rotila, naj se iz objema alkohola vrne k njej. Ni je „ubogal“, odvisnost mu je to onemogočila.

Ker je sebičnost „stranski proizvod“ alkoholne bolezni, pomeni alkoholiku ljubezen pravzaprav željo, da bi ga ljubili in zanj skrbeli. Marsikateri poskuša celo ženo prisiliti (tudi z grožnjami), da ustreže njegovim željam, da ga ljubi, kljub vsemu, kar je z njo počenjal. Ker pa ga zaradi alkoholičnega obnašanja žena in drugi člani družine odklanjajo, je na vse ljubosumen. Alkoholik je tako sebičen, da sploh nima „pravice“, da bi bil ljubosumen.  
Ob vsem tem razglabljanju pa se moramo zavedati, da prikazani duševni procesi potekajo pretežno na podzavestni ravni. Skratka: vsega tega alkoholik ne dela nalašč, temveč je njegovo obnašanje posledica „velike ljubezni“ do alkohola.  
In spet moramo ponoviti nekatero ugotovitev: – alkoholik se

bo obnašal tako, dokler ga okoliščine ne bodo prisilile, da se malo – in vedno samo za krajši čas – „potuhne“. Brž ko pritiski popustijo, se obnaša spet po starem;  
– celotni problem pa se lahko začne (postopoma) reševati šele, ko ga brezizhoden položaj prisili, da se začne zdraviti.

Ko se bolezensko ljubosumen alkoholik začne zdraviti (v začetku izredno in postopno spreminjanje neustreznih vzorcev obnašanja), kmalu spregleda in uvidi neosnovanost svojega ljubosumnostnega doživljanja. Ker gre pri sodobnem zdravljenju vedno za družinsko skupinsko obravnavo, se med zakončema nespornost hitro razjasni, ko spoznata, da se je bolezenska ljubosumnost razrasla in zastrepjala njune odnose zaradi odvisnosti od alkohola.

Če alkoholni požar ni pri ženi uničil vseh čustev in če zdravljenje v redu poteka, se ljubezen in medsebojno zaupanje lahko spet povrne, kar je poglaviti pogoj za ureditev spolnega življenja. Toda več o tem kdaj drugič.

## ZAKAJ SLOVENSKA ŽENA DOLGA LETA PRENAŠA ALKOHOLIČNEGA MOŽA?

Alkoholiki se pridejo k nam zdraviti šele po petih do dvajsetih in več letih „alkoholičnega staža“. V

povprečju so nad deset let poročeni kar pomeni, da potrebuje naš ženski povprečno deset let, preden se „spotuhne“ in se odloči, da bo šel moški na zdravljenje ali pa se bo razvedel. V teh desetih letih alkoholičnega (asocialnega) obnašanja svojega moža mora marsikaj pretrpeti. Zaprta mora marsikaj pretrpeti. Zaprta mora neredko ravna s svojo ženo kot s sužnjo. Tudi otroci morajo pretrpeti največja ponižanja. Nič čudnega, če je varžidinski psihater P. Brajša na osnovi svojih znanstvenih raziskav leta 1969 prišel do zaključka, da samo na varžidinskem področju okoli 1000 žena in 2000 otrok trpita zaradi antisocialnega alkoholičnega obnašanja moža oz. očeta živi v razmerah, ki se lahko primerjajo z življenjem v koncentracijskih taboriščih. Podobne razmere so tudi pri nas, saj je v Sloveniji alkoholizem vsaj tako razširen kot v okolici Varžid. Očitno morajo obstojati okoliščine, ki ženo „prisiljujejo“, da toliko časa vztraja ob svojem možu alkoholiku. Oglejmo si te okoliščine:

– Do pred kratkim sploh ni bilo mogoče alkoholikov uspešno zdraviti in poskrbeti za njihovo vsestransko, predvsem pa družbeno rehabilitacijo. Takšno stoletno izkustvo se je vsidralo v zavest in podzavest vsakega človeka. Nazoren izraz tega izkustva pa je naš pregovor: Pijanec se sprobrne, ko se v jama zvrne. Zaprta di tega se naše žene nekako vdajo v usodo, brezupno trpijo, oziroma se tudi same spreminjajo (na dober način zbolijo) in nekako kar „ubogajo“ v tem trpljenju. Natanko smo o tem spregovorili pozneje.



Brežiški turistični delavci mislijo za vnaprej

Na seji upravnega in nadzornega odbora občinske turistične zveze Brežice, ki je bila 25. novembra, so sprejeli zaključne račune za leti 1974 in 1975, razpravljali o programskih izhodiščih in novih pravilih zveze ter evidentirali kandidate za bodočega predsednika, podpredsednika in tajnika. Upralni odbor naj bi v bodoče štel 15 do 17 članov, za občni zbor pa bodo včlanjena društva poslala 29 delegatov, 14 delegatov podpornih članov, hortikulturno in karnevalsko društvo pa po enega delegata.

V tekmovalstvu za najbolj urejen kraj v občini je tokrat zmagovalo društvo iz Pišec, ki prejme diplomu in 1000 din nagrade. Ustrezni diplomu in 800 oziroma 500 din prejmeta za drugo mesto Catež in za tretje Bizeljsko. Na občnem zboru bodo podelili tudi turistične znake TZS, priznanja in pohvale turističnim delovnim organizacijam in posameznikom.

Na omenjeni seji so spregovorili tudi o predvideni ustanovitvi Posavske turistične zveze, ki naj bi imela sedež v Brežicah, o preusmeritvi dejavnosti in reorganizaciji občinske zveze, o turistični taksi in drugem, denimo o tem, da je tudi v turizmu veliko pomanjka kadrov. Ker pa delo sloni na amaterizmu, so doseženi uspehi zadovoljivi. O pereh

vprišanih dejavnosti turističnih društev, občinskih in republiške zveze, o njihovih odnosih bodo spregovorili tudi na občnem zboru turističnega društva Catež, na katerega bodo povabili tudi predstavnike republiške turistične zveze in RK SZDL.

D. V.

## OBISK STARIH

Krajevna skupnost Kočevje in občinski odbor RK sta organizirala ob minulim Novem letu obisk in obdaritev 133 občanov, starih nad 80 let. Letos bodo skušali to akcijo ponoviti. Tudi RK ugotavlja, da se ni pravega dogovora glede obiskov in obdaritev starostnikov, zato so nekateri večkrat obiskani, drugi pa nobenkrat.

## NAMESTO PREDAVANJ

Občinski odbor RK Kočevje je v minulim obdobju organiziral več predavanj za občane. Zdej pa ugotavlja, da je za predavanja vedno manj zanimanja. Zato so sklenili, da bodo med svojih 2.300 članov raje razdelili knjižice. Vsek bo dobil tisto, ki je zanj najbolj primerna. Na razpolago so tri, in sicer: „Madrina in odnosi med spoloma“, „Sosedska pomoč starim in osamelim“ in „Kako omejiti kajenje - Kajenje in zdravje“.

## POŠTARJEVA ZAHVALA

Neki deževni petek sem popoldne po končani službi šel v Sevnico. Sem poštar in službo sem opravljal peš. Polne torbe pošte in časopisov nisem mogel tako hitro raznesti, da bi ujel avtobus ob 13.10, zato sem se peš odpravil proti Sevnici. Pri kamniškem mostu mi je ustavil voznik belega volkswagna in me vzel v avto. Nekaj dni zatem mi je ustavila voznica forda CE 777-34, ko sem se tudi peš vračal iz službe. Obema, ki sta mi skrajšala pot, se še enkrat najlepše zahvaljujem.

FRANC ŠTAJNER

## 5-LETNICA PEVSKEGA ZBORA

Pred kratkim je partizanski pevski zbor „Karol Pabor“ iz Zgornje Siške v Ljubljani praznoval 5-letnico delovanja. 28-članski pevski zbor pod vodstvom zborovodje Franca Gornika je imel do sedaj 125 nastopov na raznih proslavah in 4 samostojne koncerte.

Na proslavi petletnice so sodelovali basist Ladko Korošec in pianistka Milena Trošt ter 160-članski mladinski pevski zbor osnovne šole „Valentin Vodnik“. Na proslavi v avli osnovne šole „Valentin Vodnik“ se je zbralo kakih 600 ljudi.

STANKO SKOČIR



Sestanek je sklepčen - z ozirom na to, da prisostvujejo nekateri dvojni osebnosti... (Karikatura: Varaždinske viješt)

## Vinjen - kriv dveh smrti

Malomarna vožnja pod vplivom alkohola je imela za posledico prometno nesrečo, ki je zahtevala dve smrtni žrtvi. Zato je bil 40-letni Branko Horvat, strojni tehnik iz Samobora, pred okrožnim sodiščem obsojen na eno leto in pol strogega zapora, odvzem vozniškega dovoljenja za dve leti in plačilo stroškov

sodnega postopka.

23. marca 1973 okoli 13.30 je vinjeni Branko Horvat vozil po cesti I/1 od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Dvorcah je prehitel neugotavljen avtomobil in zapeljal čez srodinsko črto na levo polovico ceste. Tedaj mu je naproti pravilno po svoji desni polovici ceste pripeljal vlačilec-hladilnik z beograjsko registracijo. Horvat je z levim sprednjim delom avta silovito trčil v levi sprednji del vlačilca, tako da je vlačilec zaneslo z desne na levo stran ceste in po nastopu navzdol. Vlačno vozilo se je odtrgalo od hladilnika in se prevrnilo na streho. Pri tem sta se smrtno ponesrečila voznik vlačilca Hristo Atanasov in njegov sovoznik Petar Stavrev.

## OBISKALI SMO BECELETOVO JAMO

Osnovna organizacija ZSMS instalacijskega podjetja Novomontaža iz Novoga mesta združuje 36 mladih. Le-ti so počastili dan republike z obiskom znamenite Beceletove jame, kjer je junak padel narodni heroj Vinko Paderšič-Batreja, nekaj njegovih tovarišev pa so sovražniki odpojalji in jih zatem po zverinskem mučenju postrelili. Mladinci iz Novomontaže so ob tej priložnosti položili pred spomenik venec in z minuto molka počastili spomin na padle partizane. Hkrati so se seznanili z dogodkom iz NOB in pomenu naše revolucije za graditev nove Jugoslavije in novih družbenih odnosov, katere 30-letnico proslavljamo letos.

V. HITI

## PROSTOR ZA SEVNIŠKO KS

Sevniška krajevna skupnost bo končno dobila svoj kotiček v prostorih Komunalno stanovanjskega podjetja v Sevnici. Doslej je krajevna skupnost morala gostovati že v raznih prostorih, arhiv pa je bil v glavnem pri posameznih članih sveta krajevne skupnosti. Rešitev v okviru stanovanjskega podjetja je primerna, saj prihajajo občani tja že zaradi vrste opravil. Krajevna skupnost bo tam z novim letom lahko zaposlila tudi svojega tajnika.

## Kilometre dolgo pokopališče

*Res je, da ceste pri nas vsako leto pobirajo zelo velik krvni davek, da je že marsikomu v zemeljski pločevini umrl drag človek, da so ceste že skoraj nekakšna pokopališča, vendar je čisto odveč, da ceste kinčamo z vencji, križi, cvetjem in svečami.*

*Tudi drugod umirajo ljudje, a ne postavljamo križev, vencev in sveč. Smešno bi bilo videti vse to mrliško okrasje, denimo pred bolnišnico ali pred stanovanjskimi hišami. Kako, da smo ravno za ceste tako navdušeni? Mar zato, ker se po njih prepelje veliko ljudi in jim moramo svojo žalost postavljati pred nos?*

*Zgledi vlečejo, iz posameznih primerov nastajajo navade, iz navad pravilo. In*

*tako se bomo morda nekega dne namesto po cesti peljali skozi kilometre dolgo pokopališče.*

*Naši predniki so znali vsaki stvari najti primeren prostor: za mrtve in počastitev njihovega spomina so izbrali pokopališča. Mi pa, vse kaže tako, ne poznamo več ne mere ne okusa.*

*Tudi premislek o tem, da tako obeleženi kraji spodbujajo voznike k previdnejši vožnji, ne vzdržijo zdrave presoje. K pravilni ter s tem varni vožnji nas usmerjajo prometna pravila in prometni znaki. Drži pa tudi, da je varnost vožnje predvsem v nas samih, v naši zrelosti in premissljenosti. K temu pa nas vencji ob cestah ne bodo pripeljali.*

M. M.  
Novo mesto

administracije ter za komunalne in uslužnostne dejavnosti.

Ob nekoliko natančnejšem pregledu bi tudi pri nas našli očitne primere nedelavnosti, „sezonske boleznij“ (ob setvah, košnji, trgatvi) itd. Sicer pa, koliko in kako kdo dela in kdo zabušava, najbolje vedo delavci sami, vendar se o tem redko javno in odkrito govori ter obsoja tiste, ki si prilaščajo nezasluzeni dohodek. Tako piše glasilo Komunist v enem svojih uvodnikov. Pisec istega uvodnika meni, da ni pomanjkanje poguma vzrok molku pridnih in poštenih delavcev ob pojavih zabušavanja. Vzroke je treba iskati tudi drugje. Vse preveč so osebni dohodki odvisni od formalne izobrazbe delavcev. To pomeni, da je dovolj, če nekdo doseže neko izobrazbo, zasede

primerno delovno mesto in prejema plačilo ne glede na svoje delo. V takšnih primerih prav gotovo ne moremo govoriti o nagrajevanju po delu. Delitev osebnih dohodkov po formalnih kvalifikacijah je odlična podpora uravnilovki. Vemo pa, da je uravnilovka povzročitelj nizke produktivnosti in idealno zatočišče za prikrivanje nedelavnosti in neznanja.

Iz tega sledi, da ne moremo govoriti o stabilizacijskih ukrepih v gospodarstvu, če se hkrati ne bomo z vso resnostjo zavzemali za čimprejšnjo uveljavitev nagrajevanja po delu. To je pravzaprav želja vseh pridnih in delavnih delavcev, ki ne marajo več „vzdrževati“ tistih, ki se pod raznimi krinkami izogibajo delu.

Kot vedno doslej je tudi v tokratni akciji za odpravo nedelavnosti na čelu Zveza kmunistov. Komunisti so odločeni tudi to akcijo speljati do konca. Odločeni pa so napraviti red tudi v svojih vrstah. Opravili bodo s člani, ki se okoriščajo s tujim delom in s tem zmanjšujejo vrednost in uspešnost prizadevanja poštenih, delavnih ljudi za boljše življenje vse naše skupnosti.

Ob resnem prizadevanju nas vseh, pa čeprav s konkretnimi in poimenskimi ugotavljanjem nedelavnosti, nediscipliniranosti in razpisništva, bomo vzpostavili pravičnejše odnose do dela.

B. KRAIGHER

(iz zadnje številke tovarniškega glasila novomeške tovarne „Krka“)



spet goje pero!

Nekajkrat smo že razpisali nagradni natečaj za najboljše leposlovne sestavke naših bralcev - in vedno smo bili presenečeni tako nad kakovostjo poslanih prispevkov kot tudi nad številom sodelujočih: v zadnjem natečaju je sodelovalo nekaj sto ustvarjalcev najrazličnejših starosti in poklicev.

Mnogi potem, ko so zapustili šolske klopi, napišejo samo še prošnjo za zaposlitev - in ničesar več v življenju! Mnogi zaradi tega nikoli ne izkoristijo svojega talenta!

Zares je roki, ki sicer ni vajena pisanja, težko spraviti na papir vse tisto, kar občuti srce. Vendar - poskusite, ne bo vam žal... Morebiti sploh ne veste, da se v vas skriva košček pisatelja ali novinarja ali globoko čutečega človeka.

## POKUSITE IN NAPIŠITE

Od vas pričakujemo, da nam boste napisali pripovedi o odnosih med ljudmi, doživetjih in razočaranjih, o ljubezenskih zgodbah. Vaše pripovedi naj temelje na resničnih doživetjih, lahko pa so tudi izmišljene.

## PONUJAMO VAM NAGRADE

Za najboljših pet zgodb smo pripravili:

## Pet nagrad po 700 dinarjev!

Razen tega bomo vse v letu 1976 objavljene zgodbe pod zaglavjem „Gosje pero“ nagradili s po 159 dinarji. Posebna komisija bo ocenila kvaliteto poslanih prispevkov. Naj vas ne moti, če vam gre pisanje težko od rok; slovnico bo popravil naš strokovnjak - nagrade so namenjene dobri vsebini vaših pripovedi!

## KAKŠNI SO RAZPISNI POGOJI?

V pošte prihajajo le izvorni in še nikjer objavljeni prispevki. Zgodbe ne smejo biti daljše od 80 tipkanih vrst oziroma ne smejo imeti več kot 800 besed, če so napisane z roko.

V natečaju lahko sodelujejo vsi. Rokopise pošljite na Dolenjski list, 68001 Novo mesto, p. p. 33, z oznako GOSJE PERO v levem spodnjem kotu kuverte. Zgodbe morajo biti v našem uredništvu do 30. decembra 1975. Poslane prispevke označite s šifro, na posebej priloženem papirju pa napišite še enkrat šifro, zraven nje pa svoj natančni naslov. Hkrati pripišite še, ali naj ob morebitni objavi napišemo vaše ime in priimek ali samo šifro. V komisiji, ki bo ocenila vaše prispevke, bodo trije člani, ki jih bo imenoval Dolenjski list.

Izid razpisa bo objavljen v Dolenjskem listu 22. januarja 1976.

## Za pravilnejši odnos do dela

Že nekaj časa si delovni ljudje iz vse Jugoslavije prizadevamo za čimboljše gospodarjenje, uspešno in učinkovito ustvarjanje na vseh področjih, da bomo naši družbeni skupnosti zagotovili čimugodnejše življenjske pogoje. Z eno besedo: odločili smo se za korenito stabilizacijo našega gospodarstva. Že nekaj mesecev mnogo pišemo o stabilizacijskih ukrepih. Tudi v naši delovni organizaciji. Lahko zaupamo, da smo doslej v svojih prizadevanjih uspešni. To pa ne pomeni, da lahko pri svojem delu popustimo. Nasprotno! Poiskati moramo nove načine, kako postati še uspešnejši pri delu. Eden izmed teh načinov, na katerega smo postali bolj pozorni zlasti v preteklih tednih, je borba proti nedelavnosti. Leta zajedalsko izčrpuje del narodnega dohodka. S tem zmanjšuje skupne gospodarske uspehe in ruši stabilnost gospodarstva.

TOZD hitreje znebili zastojkarjev, malomarnežev in lenuhov. O tem je pred kratkim govoril tudi tovariš Stane Dolanc, ko je dejal, da je veliko naših problemov nastalo in še nastaja zaradi tega, ker se pri nas premalo dela, ker je še vedno precej neodgovornega vedenja, nedisciplinane ipd. To velja tako za tovarne kot za vse vrste



„KRKA“ ZA ČISTEJŠO KRKO. Del čistilnega bazena in naprave za mehansko razbijanje večjih delcev v odpadnih vodah. Trije „plavači“ vzbujajo posebno pozornost obiskovalcev...

## Zlato in bron na INOVA YU 75 za KRKO v Novem mestu

Na razstavi izumov in tehničnih izboljšav „INOVA YU 75“, o kateri smo obširneje pisali že v prejšnji številki našega časopisa, se je tudi naša DO uspešno predstavila in to z naslednjimi petimi ekspozitami:

1. Princip sušenja komprimiranega zraka v obratu fermentacije. Avtor: Tone Blatnik.

2. Izboljšava sinteze etilnega estra p-klorofenoksiizomaslene kisline (Klofibrat). Avtorji: Marjeta Globokar, Pavel Zupet, Matija Maučec in Miha Japelj.

3. Ekonomizacija proizvodnje Zn-bacitracina. Avtorji: Jože Miklič, Franjo Tomas, Vinko Manček in Franc Novosel.

4. Avtomatika evakuacijske naprave na črpalšču II. Avtorja: Jože Gubina in Vene Pečarič.

5. Dodatna naprava za avtomatsko dodajanje žličk na kartonirnem stroju Fema. Avtorja: Jože Salmič in Jože Verce.

Zveza izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav

SPATUJ je v priznanje za naše uspešne ekspozate tehničnih izboljšav na omenjeni razstavi podelila DO Krka zlato medaljo za tehnično izboljšavo proizvodnje etilnega estra p-klorofenoksiizomaslene kisline (Klofibrat), za tehnično izboljšavo principa sušenja komprimiranega zraka v obratu fermentacije pa bronasto medaljo.

Avtorjem nagrajenih tehničnih izboljšav iskreno čestitamo, vsem sodelujočim inovatorjem za želimo, da tudi v bodoče njihova ustvarjalna dejavnost ne bo usahnila in kar je še pomembnejše: da bodo njihovi dosežki našli odprta vrata možnosti uporabe v proizvodnji! Na njih ne temelji samo razvoj delovnih organizacij, temveč celotnega gospodarstva in najsodobnejših človekovih stremenj, z eno besedo celokupne bodočnosti človeštva, ki ga je prav ta ustvarjalni nagon privedel do stopnje razvoja, na kateri se danes nahaja.



Nove odkupne in prodajne cene za krompir — Kaj bo z razlikami do prvotno dogovorjenih cen, bodo dobri kmetje kooperanti kaznovani za svoj zgleden odnos

Ker v naši krompirjevi deželi (!!) v trgovinah z živili krompirja že dalj časa primanjkuje in ker ga nekateri kmetje v pričakovanju višjih cen še zadržujejo v svojih kletah, je bila poslovna skupnost za krompir prisiljena spremeniti odkupne in maloprodajne cene. Po novem je določeno, da sme znašati zgornja odkupna cena pri organizatorjih proizvodnje 3,50 din, v trgovinah pa sme stati kilogram krompirja največ 4,45 din.

Ob tako popravljenih cenah, ki še daleč ne ščitijo več potrošnika tako kot prvotni sporazum, zato pa dajejo neprimerno več pridelovalcu, računajo, da bo mogoče odkupiti v Sloveniji še nekaj tisoč ton krompirja. To verjetno ne bo zadostovalo za oskrbo s tem važnim pridelkom. Krompirja primanjkuje v vsej Jugoslaviji, zato je, kot smo

že poročali, zvezni izvršni svet sklenil, naj bi uvozili 55 tisoč ton krompirja, za kar je denar že zagotovljen.

Ostane seveda vprašanje, kaj bo s povračilom razlike tistim kooperantom, ki so oddali krompir po prvotno dogovorjenih cenah, neprimerno nižji od sedanjih. Izvršni odbor poslovne skupnosti za krompir ni mogel storiti kaj več kot priporočiti kmetijskim organizacijam, naj bi iz svojega dohodka izplačale vsaj del teh razlik in tako delno le dale priznanje tistim dobrim kmetom, ki so resno jemali prvotni dogovor. M. L.

### Sejmišča

BREŽICE: Ker ni bilo dovolj kupcev, je bil v petek, 28. novembra, brežiški sejem kaj slab. Rejci so pripeljali v prodajo 290 pujskov in 17 nad tri mesece starih prašičev. Prodali so samo 146 živali; pujski so veljali 25 do 26 dinarjev, nad tri mesece stari prašiči pa 20 dinarjev za kilogram žive teže.

„Spet smrt pod traktorjem.“ „Traktor ga je.“ „Dva mrtva pod traktorjem.“ — To je nekaj letošnjih naslovov v našem listu, to je nekaj opozoril, kakršnih Dolenjski list pred desetletjem sploh ni poznal. Krvav in krut je davek, ki ga plačujemo napreduku, boljše rečeno neznanju, podcenjevanju nevarnosti, neprevidnosti, nepremišljenosti.

Zaradi okoliščin, v katerih mora delati, se traktor kaj hitro lahko spremeni v morilca. Premnogokrat je začetno veselje ob nakupu traktorja, najboljšega kmetovega hlapca, zamenjala žalost zaradi nesreče. Nesreč s traktorji je mnogo preveč; samo letos se število mrtvih že bliža 50, da poškodovanih ljudi in materialne škode sploh ne štejemo. Slovenski krvni davek, ki ga pri-

### Traktor mori

naša pohod mehanizacije, je neprimerno večji kot recimo na Švedskem, čeprav je tudi tam hribovit, razčlenjen teren. V tej nordijski deželi se ena smrtna nesreča s traktorjem dogodi na 5.000 traktorjev, pri nas skoraj desetkrat toliko(!).

Res ni potrebno, da bi nas šele nove nesreče iztrezile in prisilile, da bi storili kaj več za vzgojo in varnost pri uporabi kmetijskih strojev. Ta misel je vodila zakonodajalce, da so pred kratkim uvedli tudi posebno dovoljenje za vožnjo kmetijskih traktorjev, ki doslej ni bilo potrebno, če voznik ni vozil na javni cesti. Ta ukrep ni nikakršna birokracija, kot bodo najbrž spet rekli nekateri, temveč prvi korak k izboljšanju zares nevdržnih razmer — in k odpravi ali vsaj omilitvi tragične bilance.

M. LEGAN



Janez Ravnikar s Hriba v Loškem potoku ima več kmetijskih strojev oziroma priprav, ki jih je kupil za denar ali s posojilom, sam pa je izdelal tale trosilnik umetnega gnojja, ki se dobro obnese. (Foto: J. Primc)



Sončni žarki imajo iz dneva v dan manj moči in ko poskušajo obuditi v življenje že zaspale korenine dreves, jim ne uspe več. Vse, kar ustvarijo v mrzlih dneh, so neponovljive senčne risbe. Na sliki: jesenski motiv z belokranjskega Suhorja. (Foto: J. Pezelj)

### „Nikoli ne veš, kaj bo“ ...

Blizu Kvasice sem od daleč opazovala na njivi žensko z otrokom, ko je pulkala repo in jo metala na kupe. Zdelo se mi je, da zadovoljno kramljata. Tu in tam je ženska posebno veliko repo pogledala, preden jo je vrgla od sebe. Čeprav se je kar naprej sklanjala in dvigala, videti pa ni bila več mlada, je to delala hitro, kot mlado dekle.

Bila je Flekova Lojzka, gospodinja s Tanče gore, s seboj pa je imela 5-letno vnukinjo Lidijo.

— Kako kmečka žena danes živi? Bi mi povedali vaš primer? — sem jo vprašala potem, ko sva poskusili sočno repo s prijetnim okusom. Matke je skomignila z rameni: „Saj moj primer ni nič posebnega, če pa želite, povem.“

„Pri nas smo bili že od nekdaj kmetje. Sem s Tanče gore in tudi po poroki sem ostala v vasi. Imamo 18 hektarov zemlje, večina je polj, nekaj vinograda, nekaj pa pušče. Dve hčerki imam, oba poročeni. Ena je v Metliki, druga doma. Mož je bolhen in ne more več delati. V glavnem sem za vse sama. Popoldne mi pomagajo mladi, ko pridejo iz službe.“

— Je pri vas vsa zemlja obdelana in kako jo obdelujete: po starim, z motiko in rokami ali s stroji?

„Četudi težko, obdelamo vso zemljo, ki je sposobna roditi. Imamo pa razne stroje: traktor, žetveno napravo, kosilnico, žago.“

„Stara mama, avto si pozabila naštet,“ je Flekovo popravila vnukinja, ki najbolj ceni vozilo.

— Kam prodajate pridelke? Morate sami iskati kupce?

„Pridelek iz vinograda v glavnem prodamo in imamo že stalne stranke. Prodamo tudi krompir pa vsako leto 2 telci in okrog 6 prašičev. Stalno oddajamo mleko. Živina gre na sejem, ostalo pa prodamo, kamor pač moremo. Lanj smo prvič sadili kumare in peso v kooperaciji z zadrugeto, letos ne več. Nismo zmogli tega dela, ker so njive oddaljene. Bolj se izplača mladim hoditi v službo, popoldne pa kmetovati, kolikor pač moremo. S kumarami pa je veliko dela.“

— Kakšno se vam zdi življenje — danes, če ga primerjate s časi, ko ste bili mladi? Saj ste ves čas živeli v isti vasi ...



Flekova Lojzka z vnучko

„Se ne da primerjati. Ko je človek mlad mu je lepo, če je še tako hudo. Nismo bili ravno siromašni, ampak včasih še črna kruha ni bilo. Danes se po vasi bel kruh valja na več krajih. Ni nam hudega. Moram reči, da kar dobro živimo, seveda pa človek ni nikdar zadovoljen. Kdor dela, lahko dobro je in ima lep dom. Slabo za kmeta je le to, da garaš in garaš, pa nikdar ne veš, če bo kaj iz tega. Toča ali deževje lahko vse uničita.“

R. BAČER



Voda v bazenu v Črnem potoku je bila še pred dobrim letom (od takrat je ta slika) onesnažena, zdaj pa je že popolnoma čista. Zato bodo del tega velikega bazena že prohodnje leto še pregradili in uredili pravo kopališče. (Foto: Prime)

### Novo kopališče iz starega bazena

Mladi iz Črnega potoka skrbijo za napredek svoje vasi — Urejanje kopališča

Precej velik zbiralni bazen oziroma kar manjše jezero imajo v Črnem potoku pri Kočevju. Uredili so ga pred vojno nekdanji Kočevarji, po vojni, pred kakimi 20 leti, pa so ga sedanji Črnopototčani okoli in okoli zabetonirali, naredili jez in zapornico ter korito za napajanje in še drugo za pranje.

Zal pa je bila voda v tem bazenu pogosto onesnažena, ker se je v potok, ki dovaja vodo v bazen, stekala gnojica in greznice ZKGP v Zajčjem polju. Tudi živina ZKGP, ki se je v potoku napajala, je onesnaževala vodo.

Pred nekaj leti so vodstvo vaškega odbora prevzeli mladi in se zagrizli v delo na vseh področjih, tudi pri urejanju bazena, in uspeh ni izostal. Z dela v tujini se je vrnil tudi Viktor Lavrič, ki je zdaj predsednik vaškega odbora. Ta je o načrtih v zvezi z bazenom povedal:

„Ze približno leto dni ZKGP ne napaja več živine v potoku. Tudi greznice čistijo. Zato priteka v naš bazen čista voda. Letos poleti so se v bazenu že kopali otroci. Zdej nameravamo del sedanjega velikega bazena prezidati tako, da bomo dobili za kopanje manjši bazen. Očistili mu bomo dno in ga spodaj obložili s kamenjem, da ne bo biata. Uredili bomo tudi okolico. Ta dela se bodo začela predvidoma aprila ali maja. V glavnem bomo vse, kar bo le mogoče, opravili s prostovoljnimi delom. Računam pa tudi na pomoč krajevne skupnosti oziroma sveta krajevnih skupnosti. Nekaj bomo prislužili sami še tako, da bomo spet organizirali kakšno veselico.“

V svoj bazen pa so vložili Črnopototčani tudi že ščuke, linje in rdečepinke, vsaj tako smo zvedeli pri domačinih. Vendar kljub bistri vodi nismo videli nobene ribe. Verjetno se zadržujejo v tistem delu bazena, ki je teže dostopen in kjer imajo mir.

Seveda uporabljajo vodo iz bazena tudi v primeru požara. Gasilsko društvo Livoid ima v Črnem potoku gasilsko desetino.

J. PRIMC

### ZADRUŽNIKI IN KIT

Do 15. decembra bodo predvidoma zaključeni zbori združenikov v ribniški občini, na katerih sklepajo člani KZ tudi o predlogu, da bi se KZ Ribnica združila v sestavljeno organizacijo združenega dela KIT (kmetijstvo, industrija, trgovina). V to SOZD se bodo predvidoma združile med drugim tudi Ljubljanske mlekarne, Agrokombinat Krško, vse dolenske kmetijske zadrugete itd.

Nadalje bodo na zborih razpravljali o delu zadrugete in njenih organov v zadnjih dveh letih ter načrtih za naprej. Potrjevali bodo tudi kandidate za delegate občnega zbora KZ in kandidiate za ostale samostojne upravne organe zadrugete.

### Pridelovalci dolenskega cvička!

Odbor društva vinogradnikov v Novem mestu je na seji te dni sklenil, da bosta ocenjevanje in razstava dolenskega cvička v marcu 1976, torej v mesecu, v katerem je vsako leto ta tradicionalna prireditve. Vse vinogradnike, ki nameravajo dati vzorce pristnega dolenskega cvička v ocenjevanje in ki bodo z njimi nastopali na razstavi, obveščamo, naj vzorce pripravijo že v začetku februarja. Zbirali jih bodo poverjeniki društva vinogradnikov — vsak na svojem območju, za krško-gorjanski vinorodni okoliš pa jih bo zbiral Agrokombinat v Krškem.

### Kmetijski nasveti

### Ven z lenuhi in hiravci!

Skokovito naraščajoči stroški zadnja leta bolj kot kdaj prej silijo vinogradnike, da iščejo „notranje rezerve“ — možnosti za pocenitev pridelovanje in izboljšanje kakovosti pridelka. Ena od njih, še zdaj ne tako nepomembna, kot so svoj čas mislili, je odprava nedonosnih mest v vinogradu, izkoreninjenje hiravih trt in tako imenovanih trt — lenuhov.

V starejši strokovni literaturi je komajda kje mogoče kaj pravi brati o tem, kar je posledica podcenjevanja vpliva neproduktivnih sadilnih mest v vinogradu. Podatki in ugotovitve, ki jih je zbral dr. Colnarič z višje agronomske šole v Mariboru, nesporno dokazujejo, da trpi vinogradništvo zaradi tega veliko škodo in da je vredno temu vprašanju posvetiti mnogo več pozornosti.

Ne zamenjajmo eno mesto prazno hiravega trsa ali trte — lenuha stane vinogradnika po lanskoletnih cenah in stroških nič manj kot 23 dinarjev. Če tako trto v vinogradu trpimo skozi vsa rodna doba, denimo 40 let, nanese škoda skoraj milijon starih dinarjev. Da ne gre za malenkost, dokazuje ocena, po kateri je naših vinogradih povprečno vsaj ena petina praznih mest. Koliko izgubljenega dohodka torej!

Hiravci in lenuhi v vinogradu ne bi smeli imeti prostora. Ne pak ravna tisti vinogradniki, ki jih v vinogradu pustijo, na njihov račun pa pretirano obremenijo sosednje trte, misleč, da bodo one popravile izgubo. Pretirano obremenjevanje trte prinaša prezgodnjo izčrpanost trte in slabšo kakovost pridelka. Najmanj, kar je treba narediti, je — iztrebiti nedonosne trte, zakaj bolje je prazno mesto kot pa nerodoviten trs, ki ga je treba obrezovati, škropiti, od njega pa ni nobene koristi.

Na vse to je potrebno misliti zlasti pri napravi novega nasada. Da bo v vinogradu kar največ rodni trsov, sadimo le dobre cepljenke, jih dobro negujemo, ne prehitro in ne preveč obremenimo, varujemo pred poškodbami, škodljivci in boleznimi. Prazna mesta pa čimprej posadimo z novimi cepljenkami.

Inž. M. L.





Dr. Mirt Zwitter



Andrej Kokot



Koroški Slovenci so našli v Jakčevih delih veliko oporo pri svojem vztrajanju. Na posnetku z dolenjskega umetniškega večera v Auli slovenici (od leve): Miha Baloh, Božidar Jakac, Lado Smrekar.

## TAM, KJER

Karantanja, Korotan, Koroška, koroški Slovenci, Gospa Sveta, Krnski grad, knežji kamen, plebiscit, 7. člen državne pogodbe, dvojezični napisi, Heimatdienst, preštevanje manjšine, Janko Messner, boj za pravice. Skoncentriran na te in na še nekaj drugih pojmov in besed, ki v logičnem zaporedju lahko povedo vse ali nič, sem po otvoritvi grafične razstave Božidarja Jakca v Auli slovenici in nastopu dolenskih pesnikov, ki mu je sledil, tisto soboto, 15. novembra, sedel v konferenčni sobi slovenske zadrudne hiše, postavljene v Paulitschstrasse – v neposredni bližini vrvečega središča Celovca, koroške prestolnice.

Zelja, da bi zdaj, ko sem sedel nasproti dveh znanih predstavnikov koroških Slovencev, dr. Mirta Zwitterja, podpredsednika Zveze slovenskih zadrud v Celovcu in upravitelja Aule slovenice, in Andreja Kokota, tajnika Slovenske prosvetne zveze ter priznanega pesnika z onstran Karavank, in se z njima pogovarjal kot tovariš s tovarišem in brat z bratom, dobil servirano vse, kar bi dopolnilo moje vednost o koroških Slovenceh, se je zdela v tisti stiski s časom precej nesmiselna, vendar pa je bila na koncu dobro poplačana. Večni preganjalec časa pa vendarle ni dovolil, da bi v pogovoru lahko segli še na kakšno drugo področje razen na tisto, za katero smo se bili poprej dogovorili.

### AULA SLOVENICA – KOVAČNICA ZAVESTI

Govorili smo torej predvsem o gospodarsko-kulturnem življenju in delovanju koroških Slovencev, in ker smo bili v stavbi, v kateri je Aula slovenica, je moje prvo vprašanje iskalo odgovor prav v zvezi s to aulo. Dr. Mirt Zwitter je povedal:

„Aula slovenica – slovenska dvorana (to ime smo ji dali zavestno, da ni bilo treba izpisati dvojezičnega napis) je nekakšen stranski produkt naše centralne zadrudne stavbe. Rekli smo, naj služi zborovanjem. Ker zborovanj ni veliko in bi bila dvorana precejkrat prazna, smo se odločili, da jo dotlej, dokler koroški Slovenci ne dobimo svojega kulturnega doma, uporabljamo tudi v kulturne namene – kot razstavno galerijo. Aula slovenica si je dal nalogo posredovati izključno jugoslovansko in slovensko umetnost – našim rojakom in večinskemu narodu. Do zdaj smo imeli tele prireditve: ob otvoritvi v prvih mesecih letošnjega leta razstavo kiparskih del Aleksandra Kovača, opernega pevca iz Maribora (sedaj je pri nas gostovala tudi mariborska Opera), sledila je predstavitev slovenske in grafična Janeza Boljke, nato smo imeli prireditev brez razstave, namenjeno mladini. Tu bi rad pripomnil, da imamo v Celovcu na srečo svojo srednjo šolo – državno gimnazijo za Slovence. Ker dela po avstrijskem vzorcu in načrtu, dobijo dijaki le splošen pogled v svetovno umetnost, kar pa nedvomno ne zadošča. Vpogled v zaledino jugoslovanske in še posebej slovenske umetnosti naj bi dobili tu. S tem bi krepili samozavest naše mladi-

## „MARNVAJO PO SVOVENJE“

ne v tem smislu, da se splača biti, tudi na Koroškem, zaveden član slovenske narodne skupnosti. Zato smo še posebej želeli, da bi imeli v avli tudi sistematična predavanja o razvoju slovenske umetnosti. V ta namen smo že povabili strokovnjakinjo iz Narodne galerije v Ljubljani, ki je predavala o slovenski umetnosti. Večer je obogatil naš pesnik Andrej Kokot, ki je svojo poezijo delno predstavil sam, delno pa so mu jo recitatorji. Prireditev je bila lepa povezava med umetnostjo, ki se jo da videti, in umetnostjo, ki jo dojemamo z ušesom.

Sedanja razstava, razstava del Božidarja Jakca, je za nas izredno doživetje. Mislim, da o tem umetniku ni treba posebej govoriti, saj je vsem Slovincem dobro znan, da ne govorim posebej o vas, Dolencih. Kljub temu naj dodam, da ga je nam še posebej približal prof. dr. Luc Menaše s svojo navdušujočo, edinstveno uvodno besedo. Če Menaše pravi, naj bi v Jakcu ne gledali samo velikega umetnika, ampak naj bi bil tudi zgled za vztrajno in neupogljivo delo na tej naši zemlji, je bil tudi otvoritvi razstave sledeči program Dolenjskega kulturnega festivala iz Kostanjevice za vsakega koroškega Slovenca tole naročilo: Vztrajmo! Morda je tale pogovor z vami tudi priložnost, da se javno zahvalim dvema za požrtvovalnost pri pripravljanju Jakčeve razstave in ki jima gre glavna zaslug, da smo to prireditev imeli in umetnike spoznali še pred koncem leta. To sta profesor na slovenski gimnaziji Janez Tehovnik in Miran Zwitter, moj sin.“

### VEZI Z DOLENJSKO – TRADICIJA

O kulturno-prosvetnem življenju koroških Slovencev kot o pogozu za njihov narodnostni obstoj je razpredal razmišljanje Andrej Kokot, tajnik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu. „Naša zveza,“ je dejal, „ima vzpostavljeno sodelovanje z več kulturnimi ustanovami v matični domovini, česar, mislim, ni treba posebej poudarjati. Med temi je tudi Dolenski kulturni festival v Kostanjevici, s katerim – in to bi rad še posebej poudaril – sodelujemo že kakšnih deset let. Njegovi igralci so bili pri nas z znano Žižkovo Miklovo Zalo, ki jo je režiral Lado Smrekar, koroški avtorji pa smo brali svoja dela v Kostanjevici. Vesel sem, da je obisk literatov iz Dolenske sovpadel z razstavo mojstra Božidarja Jakca. Posebno me veseli, da se je to zgodilo v Auli slovenici, saj je pomenil prav ta dogodek tudi začetek sodelovanja med Aulo slovenico in Slovensko prosvetno zvezo.“

Slovenska prosvetna zveza vključuje 25 slovenskih društev od Zile do Pliberka. Dejavnost je zlasti na pevskem in dramskem področju, žive pa so tudi druge oblike, denimo predavanja. Živi to, kar je možno zaobjeti v oblike današnjega amaterizma. Delo je odvisno od idealistov, ki pa jih je, žal, malo, zelo malo. V pevskih zborih je nad 350 pevcev in pevk, ki širijo slo-

vensko, koroško narodno in umetno pesem. Petje je namreč naše najmočnejše kulturno izrazno sredstvo. Živa je literarna dejavnost. O njej ne bi dosti govoril, saj nas poznate, predstavili ste nas v Dolenskem listu oziroma v Dolenskih razgledih. Slovenska prosvetna zveza priredi na leto tudi vsaj po eno gostovanje slovenskih vrhunskih ansamblov: opere, Slovenskega narodnega gledališča, Slovenskega okteta in drugih. Imamo stike še z drugimi kraji, na primer s Slovenjgradcem in Mariborom.“

### DOTACIJE OBLASTI – SO MAJHNE

Z grenkobo pa Kokot ugotavlja: „Naša društva životarijo, kajti dotacije deželne vlade so malenkostne. Slovenska prosvetna zveza dobi na leto borih 50.000 šilingov. Krajevna prosvetna društva dobijo, če imajo občine proračun, največ 3.000 do 5.000 šilingov. Ob posebnih jubilejih, kot je bila proslava Andreja Šusterja-Drabosnjaka v Vrbi, gre društvu kakih 3.000 šilingov. Za prireditev, na kateri sodeluje 160 ljudi, je taka dotacija krajevnih ali deželnih oblasti več kot sramotna. Naj dodam, da daje precejšnjo pomoč naša matica, in sicer v okviru skupin, ki pridejo na Koroško.“

Pomembno kulturno poslanstvo lahko opravi knjiga. Za to skrbi tudi Slovenska prosvetna zveza. Kokot pravi: „Vsako leto izdamo koledar v nakladi nad 1.000 izvodov. Skupaj s knjigami Prešernove družbe ga pošljemo za 60 do 70 šilingov. Zato je to v pravem pomenu besede knjižni dar našim ljudem. Knjige ljudje bero. Kadar smo s koledarjem pozni, nas zasipava jo z vprašanji, kaj se je zgodilo, da ga še ni.“

### ŠKOFOVO PISMO OVIRA

S prostori za kulturo pa je tako kot še marsikje na Dolenskem. „Društva jih skoraj nimajo, odvisna so od občinskih hiš, druge dvorane pa jim niso vselej odprte. Pri tem naj omenim, da za Slovensko prosvetno zvezo,“ poudarja njen tajnik, „še vedno velja tisti škofov odlok v zvezi z ekskomunikacijo koroških Slovencev. Še pred dvema letoma smo dobili pismo, naj se ne poslužujemo ostalih (cerkvenih) dvoran, to pa zato, ker ima škofov odlok našo zvezo za politično organizacijo. Kar zadeva cerkvene dvorane, je vse v rokah krajevnih župnikov. V Škocjanu, kjer je zaveden in odločen župnik, za slovenske kulturne skupine ni ovir, žal pa ni povsod tako.“

Rad bi omenil razmere na Radišah, kjer je naše najbližje in zelo aktivno društvo. Ima tri pevske zbere, glasbeno sekcijo, dramsko sekcijo, mladinsko skupino in instrumentalni ansambel. Dela v zapuščenem hlevu, kljub takim razmeram pa vztraja, saj se vsi zavedajo, da se bodo kot Slovenci lahko obdržali le, če bodo kulturno aktivni.“

Dolgoletna želja koroških Slovencev je lasten kulturni dom v Celovcu. V ta namen so lani ustanovili društvo Kulturni dom. So pa naleteli na ovire. „Zemljišče smo imeli v središču Celovca, na zelo lepem kraju, ko pa je stvar prišla v javnost,“ pojasnjuje Kokot, „je celovški župan takoj spreminil namembnost zemljišča. Kaže, da kulturnega doma tam, kjer smo si ga zamislili, ne bo, zadeve pa se bodo še vlekle, ker bomo najbrž šli v pravljanje. Upam, da bo naša akcija na koncu koncev uspešna, da bomo naposled prišli do takega doma in v njem imeli vsaj polpoklicno gledališče, poleg tega pa spravili tudi študijsko knjižnico Slovenske prosvetne zveze. Knjižnica ima že lep fond knjig in potujočo knjižnico, ki v sedanjih razmerah prav dobro deluje. Potujoča knjižnica ima osem kovčkov knjig, ki jih občasno menjavam z drugimi. Že prej sem omenil, kako naši ljudje radi jemljejo knjigo v roke, dodam pa naj še tale podatek: na Selah, ki štejejo vsega okoli 150 prebivalcev in kjer deluje društvo Košta, so v enem polletju prebrali kar 600 knjig. Ali ljudje knjige bero ali ne, je odvisno od človeka, ki jim jih ponuja.“

### ZAKAJ BREZ SLOVENSKE TV?

V veliko pomoč pri širjenju kulture in utrjevanju slovenstva bi bila nedvomno tudi slovenska televizija. Kako je s tem? „Slovenske televizije nimamo,“ ugotavlja Kokot. „Oddaje slovenske (ljublanske) ali jugoslovanske televizije gledajo lahko samo nekateri v Podjuni in nekateri v Celovcu. Tega je tako malo, da je komaj vredno omembe.“

Slovenska televizija je nedvomno ena najpomembnejših današnjih potreb koroških Slovencev. Poskušali smo na mnogih mestih, pa do zdaj ni bilo uspeha. Slovensko televizijo zlasti zahtevamo od avstrijske republike, ki je za svojo manjšino na Spodnjem Tirolskem to zadevo že zdavnaj uredila in postavila oddajnike tako, da lahko v Italiji živeča nemška manjšina posluša televizijski program v svojem jeziku. Pripomnim naj, da je Avstrija postavila svoj oddajnik na Dobraču in s tem presešla mednarodne dogovore. Mislimo, da bi morala naslednji korak storiti Slovenija in postaviti na to območje svoj oddajnik, ki bi pokrival slovenski del Koroške. Prepričan sem, da bi zvečer spremljal slovenski program tudi tisti, ki se zunaj svojega doma boji biti Slovenec. Slej ko prej bi slovenske oddaje krepile narodno zavest pri naših ljudeh, poleg tega bi se poslej lahko vsakdo sam tudi prepričal, kaj slovenski narod kulturnega premora in zna.“

### DR. ZWITTER: „NAČRNO ZAPOSTAVLJENI“

„Ker je že Andrej Kokot omenil potrebo po kulturnem domu na sončnih Radišah, bi hotel k temu pripomniti še tole,“ je skoraj v knjižni sloven-

ščini pristavil dr. Mirt Zwitter: „Na Radišah smo slovenski zadrudniki ustanovili – po enainvajsetih letih čakanja – samostojno slovensko kreditno in blagovno zadrugo. Tudi dejstvo, da smo morali tako dolgo čakati na dovoljenje, je ena od oblik načrtnega zapostavljanja in zatiranja. Ko smo namreč imeli dovoljenje za to zadrugo že skoraj v rokah, si je gospod finančni minister dr. Hannes Androsch vzela odlok na svojo osebno ministrsko mizo in še enkrat več kot šest mesecev in pol potreboval za odločitev, ali v kraju z 860 prebivalci dovoli takšno slovensko gospodarsko ustanovo. Zakaj omenjam to? Zato, ker upam, da nam bo tudi na Radišah uspelo povežati dve potrebi. Posojilnica namerava v tem, že odkupljenem župnijskem hlevu spodnje prostore, kjer je zdaj „kulturna“ dvorana, spremeniti spet v to, kar so bili – v hlev, zgornje pa v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo in domačim kulturno-prosvetnim društvom preurediti v kulturno dvorano. V spodnjih prostorih bodo poslej kmetje spravljali umetna gnojila, v zgornjih pa bodo prireditve. V tem gre torej za povezavo med kulturno in gospodarsko dejavnostjo, ki jo imam v mislih.“

„Da bodo vse te težave še bolj razumljive,“ je na koncu pristavil dr. Zwitter, „naj se še enkrat povrnem k naši avli. Ne morem drugače, kot reči to, da smo se celih petnajst let in pol dobesedno pretepali za dovoljenje, da smemo na stavbišču, ki je že iz časov Andreja Einspielerja slovenska last, torej skoraj 200 let, postaviti za svoj denar in brez vsakršne druge pomoči, podpore ali kredita javnosti ali deželnih oblasti svojo zadrudno centralo. Ko smo stavbno dovoljenje in dovoljenje za rušenje dveh starih hiš malone imeli že v žepu, se je v celovškem mestnem svetu zgodilo nekaj, česar ni mogoče pozabiti. Stari in novi nacisti v tem svetu so ob izreku naš potrebnega dovoljenja najprej zapustili dvorano, potem pa nahujskali vzhodnega in zahodnega soseda, da sta po rušenju ustavila že začeto gradnjo in zadevo zavlekla še za pol leta. Tako je boj za to, da smemo graditi, trajal nič manj kot dvanajst let. Ne bi želel društvu Kulturni dom, da bi zašlo v tako dolg boj, treba bo iskati hitreje in učinkovitejše rešitve.“

Slej ko prej pa mislim, da smo otvoritvi Jakčeve razstave pravilno izrekli besedo, ki jo čutimo ob umetniških stvaritvah. Že na otvoritvi sem dejal, da je vse gospodarsko delo – in tako mora biti – pri nas na Koroškem posvečeno v prvi vrsti dviganju zavesti, samozavesti in narodne zavesti našega človeka. Lepo je povedal pesnik Alojz Gradnik, ki ga koroški Slovenci še posebej čislamo; saj tudi on izhaja iz obmejnega, danes zamejskega slovenskega ozemlja: NE LE ZA VSAKDANJI KRUH, ČLOVEK JE TELO IN DUH, SAJ SE GORA IN DREVO RASTE V ZEMLJO IN NEBO.“

IVAN ZORAN



NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

## TO-MO-DI

uporablja se za  
peči in kotle od  
4.000 do  
100.000 Kcal/h

TOPLI MONTAŽNI DIMNIK  
Z GIBLJIVO KISLOODPORNO  
OGNJESTALNO ŠAMOTNO  
CEVJO

INFORMACIJE — STROKOVNI NASVETI:



MONTAŽNO INDUSTRIJSKO PODJETJE  
61000 LJUBLJANA, OPEKARSKA 13  
Tel. 22-113, 20-641, Telex 31420 YU KIP  
IN V VSEH PRODAJALNAH Z GRADBENIM  
MATERIALOM

NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO! NOVO!

postanite  
član



AMD  
NOVO MESTO

## PROSTA DELOVNA MESTA!

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST  
NOVO MESTO  
Strokovna služba

RAZPISUJE  
prosta vodilna delovna mesta

- I. v Novem mestu:
  1. PREDSTOJNIKA SEKTORJA ZA SPLOŠNE ZADEVE
  2. PREDSTOJNIKA SEKTORJA ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE
  3. PREDSTOJNIKA SEKTORJA ZA FINANCE, PLAN IN ANALIZE
  4. VODJE SLUŽBE ZA DENARNE POMOČI OTROKOM
  5. ZDRAVSTVENEGA SVETOVALCA

- II. v Črnomlju:
  6. UPRAVNIKA PODRUŽNICE

- III. v Krškem:
  7. UPRAVNIKA PODRUŽNICE

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

Pod 1 in 2: visoka ali višja izobrazba pravne ali upravne smeri ter 4 oz. 8 let delovnih izkušenj.

Pod 3: visoka ali višja izobrazba ekonomske, pravne ali upravne smeri ter 4 oz. 8 let delovnih izkušenj.

Pod 4: višja izobrazba pravne, upravne ali socialne smeri ter 4 leta delovnih izkušenj.

Pod 5: visoka izobrazba medicinske smeri ter 10 let delovnih izkušenj.

Pod 6 in 7: visoka ali višja izobrazba pravne, upravne ali socialne smeri ter 3 oz. 6 let delovnih izkušenj.

Kandidati za razpisana delovna mesta morajo obvladati slovenski jezik, imeti smisel za vodenje, organizacijo in delo z ljudmi ter ustrezne moralno-politične kvalitete.

Pri vseh razpisanih prostih delovnih mestih gre za delo za nedoločen čas.

Osebnih dohodkov so določeni s samoupravnim sporazumom o medsebojnih razmerjih.

Prijave pošljite skupaj z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in z navedbo dosedanjih zaposlitev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:

REGIONALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST NOVO MESTO – Strokovna služba, Kidričev trg št. 3, z oznako „Razpis“.

## PROSTO DELOVNO MESTO!

INDUSTRIJA OBUTVE  
NOVO MESTO

Razpisna komisija delavskega sveta

razpisuje

prosto vodilno delovno mesto (ni reelekcija)

### VODJA KADROVSKO SPLOŠNEGA SEKTORJA

Skladno z 71. ter 67. členom SSMRZD mora kandidat poleg splošnih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje:

- da je po poklicu dipl. pravnik z najmanj 2 letoma delovnih izkušenj, od tega vsaj eno leto na vodilnem delovnem mestu, oz. da je pravnik z najmanj 4 leti delovnih izkušenj, od tega vsaj 2 leti na vodilnem delovnem mestu,
- da ima moralno-politične in organizacijske sposobnosti za opravljanje in vodenje dela kadrovskega splošnega sektorja.

Razpis velja do zasedbe prostega delovnega mesta.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov:

Industrija obutve (za razpisno komisijo), Cesta komandanta Staneta 38, 68000 Novo mesto.

O izidu razpisa bomo kandidate pisмено obvestili v roku 8 dni po dokončni izbiri kandidata.

## PROSTA DELOVNA MESTA!



Podjetje za ptt promet v Ljubljani

TOZD Ptt Ljubljana  
sprejme na delo

### a) VEČ DELAVCEV ZA PISMONOŠE V LJUBLJANI IN OKOLICI.

Pogoji za sprejem:

1. dovršenih najmanj 6 razredov osnovne šole
2. odslužen vojaški rok

### b) VEČ SNAŽILK V LJUBLJANI

Pogoji za sprejem:

dovršenih 6 razredov osnovne šole

Zagotovljeno je samsko stanovanje.

Prošnje pošljite na naslov: TOZD Ptt Ljubljana, Kadrovsko-socialna služba, Ljubljana, Tržaška 68-a.

## PROSTA DELOVNA MESTA!



GRADBENO  
INDUSTRIJSKO  
PODJETJE

# KURJAČI!

Iščemo za takojšen nastop več kurjačev. Ponudbe pošljite na naslov GIP „GRADIS“ – skupne službe NE Krško.

## LICITACIJA!

LABOD, tovarna parila  
Novo mesto

razpisuje  
JAVNO PRODAJO

rabljenega osebnega vozila OPEL – RECORD / CARAVAN, letnik 1973, ki bo 12. decembra 1975 ob 11h v tovarniških prostorih. Licitacija bo ustna. Izklicna cena je 40.000 din.

Pravico do licitacije imajo vse pravne in fizične osebe, ki položijo 10-odstotno varščino od začetne cene. Varščina se plača neposredno pred licitacijo. Vozilo je treba plačati in prevzeti v petih dneh po dnevu prodaje. Ogled je možen dve uri pred začetkom licitacije.

## PROSTA DELOVNA MESTA!

Kmetijska zadruga

„Krka“

Novo mesto (n. sub. o.)

TOZD „AGROSERVIS“, ŽABJA VAS (n. sub. o.)

razglašajo prosti delovni mesti:

### AVTOKLEPARJA IN STROJNEGA KLJUČAVNIČARJA.

Pogoj: kvalificiran delavec z regulirano vojaško obveznostjo.

Pismene prijave naj kandidati oddajo v roku 15 dni na naslov: Kmetijska zadruga „Krka“, TOZD Agroservis, „ŽABJA VAS“.

## VPIS V 1. RAZRED

Osnovne šole Novo mesto: Bršlin, Grm, „Janez Trdina“

(Stopiče), Katja Rupena in Milka Šobar–Nataša obveščajo, da bo vpis v 1. razred za šolsko leto 1976/77 11. in 12. decembra od 8. do 17. ure.

Vsaka šola bo vpisovala otroke svojega šolskega okoliša, rojene leta 1969, in pogojno tudi otroke, rojene do konca junija 1970. Starši naj prinesejo k vpisu otrokov izpisek iz matične knjige.



„MERCATOR“, Ljubljana, Aškerčeva 3, n. sub. o., TOZD „METLIKA“, trgovina na debelo in drobno, gostinstvo in storitve, Metlika, Cesta bratstva in enotnosti 58, o. sub. o. Svet za medsebojna razmerja v združenem delu delavcev

objavlja

prosto delovno mesto

### POSLOVODJE

za poslovno enoto SAMOPOSTREŽBA v Metliki

Pogoj:

končana šola za blagovni promet, poslovodska šola in vsaj 5 let delovnih izkušenj v stroki.

Za navedeno delovno mesto naj kandidati pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na naslov „MERCATOR“, TOZD Metlika, Cesta bratstva in enotnosti 58, Metlika.

## jelke!

Novoletne jelke boste lahko dobili na novomeški tržnici!

Gozdno gospodarstvo Novo mesto bo tudi letos založilo novomeško tržnico z novoletnimi jelkami. Prodajati jih začne 18. decembra 1975. S to prodajo želi preprečiti tatvine in neorganizirano sečnjo drevesc v gozdu.

Gozdno gospodarstvo opozarja, da je sečnja novoletnih jelk v gozdu brez ustreznega dovoljenja prepovedana. Občan, ki bi sekal ali prevažal taka drevesa brez dovoljenja, stori prekršek, za katerega je predvidena kazen do 10.000,00 din.



vsak četrtek  
DOLENJSKI LIST

## PROSTO DELOVNO MESTO!

SGP „PIONIR“ Novo mesto,  
TOZD gradbeni sektor Krško



objavlja  
prosto delovno mesto

KV KUCHARICE za delo v restavraciji TOZD gradbeni sektor Krško

POGOJI:

– končna poklicna šola gostinske stroke  
V delovno razmerje sprejemamo za nedoločen čas s pogojem poizkusnega dela. Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov SGP „PIONIR“ Novo mesto.  
Ponudbe z življenjepisom in opisom dosedanjega dela sprejema v roku 10 dni po objavi razglašene SGP „PIONIR“ Novo mesto, TOZD gradbeni sektor Krško.

BRUXELLES 1974  
AMSTERDAM 1975

POZNATE OKUS  
PIVA MED PIVI?  
HP TALIS



# kultura in izobraževanje



„Pregled pete razstave del članov letošnje Dolenjske slikarske kolonije pokaže mikavne poglede, ki iz posebnega zornega kota lahko osvojijo gledalca.“ je poudaril prof. Andrej Pavlovec na petkovi slavnosti v Dolenjski galeriji. (Foto: I. Zoran)

## Že na začetku izredno zanimanje

V Dolenjski galeriji v Novem mestu so 28. novembra odprli razstavo del desetih udeležencev letošnje pete Dolenjske slikarske kolonije. Ob več kot sto obiskovalcih je sadove te tradicionalne likovne manifestacije predstavil komisar kolonije prof. Andrej Pavlovec, poudarjajoč, da je kolonija tudi letos, ko je delovala v Novem mestu, izpolnila pričakovanja. Razstavo je odprl Franc Zoran.

nič, predsednik delavskega sveta Novoteksa, katerega kolektiv je bil nacen in pokrovitelj letošnje in vseh dosedanjih Dolenjskih slikarskih kolonij.

V glasbeno-literarnem recitalu, ki je bil prijetna poživitve večera, so

sodelovali dijaki novomeške gimnazije. Recitali so Kettejeve pesmi in igrali klavirske skladbe Marjana Kozine. Z dvema pesmima se je v prireditev vključil tudi Dolenjski oktet.

S tem pomembnim kulturnim dogodkom, o katerega odmevu iz vrst likovne kritike in sploh likovnega občinstva širom po Sloveniji bomo prav gotovo še slišali, so v Novem mestu strnili prireditve v počastitev občinskega praznika.

I. Z.

## Njogošev zlatnik

Naziv najljubši učitelj in zlatnik z Njogoševu podobno je v Kladovu nedavno kot edina slovenska učiteljica dobila tudi Nada Vreček iz Trave pri Kočevju. Tolikšne pozornosti je v akciji, ki so jo letos že drugo leto organizirali Praktična žena, Radio Beograd in Prosvetni pregled (v imenu jugoslovanskih prosvetnih listov) pod pokroviteljstvom srbske kulturno-prosvetne skupnosti, bilo deležnih le še deset ljudskih učiteljev iz drugih jugoslovanskih republik.



Nada Vreček z izjemnim priznanjem.

Najljubši učitelje so tudi letos izbrali izmed stotih kandidatov, ki so jih predlagale šole, posamezniki, izobraževalne skupnosti in družbenopolitične organizacije. Tudi tokrat so predlagali učitelje, ki so marljivo opravljali vzgojno nalogo v šoli ter si hkrati prizadevali za napredke svoje šole in okolice, kjer so delali in živeli. Bili so vidni družbenopolitični delavci in prijazni vzgojitelji otrok.

Akcijo za najljubšega učitelja nameravajo nadaljevati in še razširiti, predvsem pa vanjo vključiti prosvetne liste iz vseh republik. Kazalo bi razmisliti tudi o tem, da bi bila sklepna slovesnost vsako leto ne le v drugem kraju, ampak tudi v drugi republiki. Tako bi postala še bolj popularna, saj je treba priznati, da zdaj niti prosvetni krogi o njej niso dovolj poučeni.

## POSLUŠALI VOVKA

V sredo, 26. novembra, so člani kluba kulturnih delavcev iz Kočevja poslušali kulturnega delavca Petra Vovka, ki je recital svojo pesem in spovedoval zanimivosti, ki jih je doživel kot fotomater ob fotografiranju Kočevja in okolice. Člani kluba so si ogledali precej Vovkovih fotografij, ki jih namerava tudi razstaviti v kočevskem Likovnem salonu.



SALONSKI ORKESTER, ki deluje kot samostojna sekcija pri DPD Dušan Jereb, se je po daljšem času spet predstavil občinstvu. Na proslavi 30-letnice tega društva prejšnji četrtek je izvajal tudi skladbe pred leti preminulega Slavka Strajnarja. (Foto: I. Zoran)

## Mali kulturni barometer

JAKOVE RAZSTAVE – Slovenski slikar Božidar Jakac je svojim 20. letničnim razstavam dodal še tretjo v počastitev dneva republike in razstavo njegovih del v Ivanjiški palači, v počastitev 30-letnice osvojitve prve republike na razstavo v Gornji Stubici.

ODMEV CELOVCA – O Dolenjskem večeru v Auli slovenici v Celovcu, kjer so se nedavno predstavili slikar Božidar Jakac z razstavo gravir in dolenjski pesniki, so občinstvo seznanila sredstva informiranja v Sloveniji in Avstriji. Poleg slovenskega časopisa, rada in televizije so tudi v kulturnem dogodku spregovorili na radijski postaji in na slovenski televiziji. Poročajo, da je imel večer izredno odmev tudi med slovenskimi Slovenci, katerim je bila preditev namenjena.

GRAFIKE Z BIENALA V KOPRIVSIH – Jugoslovansko časopisno

## Jerebovci slavili trideset let dela

V prvem letu svobode rojeno Delavsko prosvetno društvo Dušan Jereb iz Novega mesta je 27. novembra proslavilo 30-letnico ustanovitve, prireditve v Domu kulture pa je veljala tudi počastitvi letošnjega dneva republike.

Nastopile so vse društvene sekcije: moški zbor pod vodstvom Franceta Mileka, Dolenjski oktet pod taktirko Petra Ciglerja, pevci z Ruperč vrha z dirigentom Ernestom Jazbecem, salonski orkester, ki v zadnjem času spet marljivo vadi pod vodstvom Draga Sproca, ter recitatorji dramske skupine.

Urban večer so popestrili dodatni vložki, v katerih so poslušalci spoznali Staneta Finka kot skladatelja in Rika Urha, člana igralske družine iz njenih najkvalitetnejših let. Pomniti velja še to, da je salonski orkester izvajal tudi skladbe pokojnega Slavka Strajnarja, enega prvih društvenih predsednikov.

Prezrež skozi dejavnost društva in njegovih sekcij od ustanovitve do danes je podal sedanjí predsednik upravnega odbora Vlado Bajc. Iz njegove besede je izstopala želja, naj bi napoved društva zago točili stalne prostore za dejavnost njegovih sekcij, kar bi bilo možno doseči z izdelavitvijo stanovanj iz Doma kulture.

Na koncu je predsednik občinske skupščine Jakob Berič izročil pevskemu zboru Dušan Jereb red republike z bronastim vencem, s katerim je novomeške pevce odlikoval tovariš Tito. Boris Savnik pa je nekaterim posameznikom, ki so najdlje vztrajali pri društvu, podelil zlate značke ZKPO.

I. Z.

## podčrtano

Število osnovnošolskih literarno-informativnih glasil na Slovenskem se suče okoli dvesto, kar je izredno veliko v primeri s številom osnovnih šol (približno štiristo jih je). Zato se ni čuditi, da se je za letošnje najboljše glasilo v republiki potegovalo celo okoli stopeneset glasil. Med njimi precej iz Dolenjske, „Prvi poganjki“ z novomeške osnovne

## Zakaj se ustavi?

šole „Milka Šobar-Nataša“ pa so dobili drugo nagrado.

Domala odveč je pripominjati, da so šolska glasila pomemben člen učno-vzgojnega procesa. Učenci opazujejo svet okoli sebe, ga vrednotijo in svoja doživljanja opišejo. Ostajati le pri zapisih bi bilo premalo, zato jim glasila omogočajo, da svoja opažanja sporočajo javnosti. Vsaka objava je za učence spodbuda za še resnejše delo, najsij gre za literarno ali zgolj poročevalsko. Odločilno vlogo imajo mentorji, ki ob urejanju in izdajanju glasila navajajo učence na samostojnost, temeljitost in vztrajnost.

V osnovnih šolah je vse lepo in prav! V njih zastavljeno in preverjeno delo pa se ustavi v srednjih šolah. Vzemimo le novomeški primer: na gimnazijo, ekonomsko ali kakšno drugo srednjo šolo pridejo tudi učenci, ki so tvorno sodelovali pri glasilih v osemletki; polni izkušenj bi bili lahko pobudniki podobnih glasil, kajpak na višji ravni, tudi v novi šolski sredini. Pa niso! V Novem mestu se vse začne in konča pri gimnazijskih „Stezičah“, ki izhajajo zelo nerodno. Vzroke, zakaj je tako, bi bilo treba šele poiskati, zaenkrat morebiti zadostuje ugotovitev, da ni dovolj mentorstva.

Ne gre pa pozabiti, da je s takim stanjem na srednjih šolah storjena nepopravljiva škoda – dijakom!

D. RUSTJA

## Izšel „Kostel ob Kolpi“

V načrtu še več podobnih knjižic

Te dni je izšla v 3.000 izvodih knjižica „Kostel ob Kolpi“, ki jo je napisal France Cankar iz Kočevja, založilo pa Turistično društvo Kočevje.

To je druga knjižica iz „Zbirke vodnikov“ skozi kulturne in naravne zanimivosti Kočevske. Opisuje grad Kostel ob Kolpi, vso Kostelsko, njeno zgodovino in zanimivosti. Prva knjižica iz te zbirke pod naslovom „Fridrihštajn“ je izšla leta 1973. Tudi tisto je napisal France Cankar, založilo pa jo je Turistično društvo Kočevje.

France Cankar je v razgovoru povedal, da ima Turistično društvo v načrtu še najmanj tri podobne knjižice, ki bi opisovale zanimivosti občine Kočevje. Prva bi opisovala Kočevje, druga Kočevsko (kraj in ljudje), tretja pa posamezne zanimivosti z območja občine (stari mlini, cerkvice itd.). Vse te knjižice ne bodo primerne le za turiste in izletnike, ampak tudi za šole, razen tega bodo za nimovo branje za vse.

France Cankar je pisal knjižici na osnovi raznih zgodovinskih in drugih virov, ki jih je na koncu vsake knjižice tudi navedel. Pise je pohvalil prizadevnost Turističnega društva Kočevje, ki tako opravlja svoje turistično in kulturno poslanstvo. Meni pa, da bi bilo potrebno izdati podobne knjižice tudi o drugih za nivojskih zahodne Dolenjske, ki niso v občini Kočevje, kot so gradovi Turjak, Breg, Ortnek, Ribnica, pa tudi cerkev pri Novi Štúti. Poseči pa bi kazalo še širše, on pa bi rad obde-

delal med drugim grad Sotesko v novomeški občini, kjer so tudi gospodovali Auerspergi in je bilo torej to obširno območje včasih tesneje povezano, kot je sedaj.

J. PRIMC



France Cankar. (Foto: J. Primc)

# Prelistani napotki

V drugi polovici novembra so v Novem mestu uresničili pomembno nalogo februarskega dogovora predstavnikov kulturnih in družbenopolitičnih organizacij: enodnevni seminar za organizatorje kulturnega dela v podjetjih. Po mnenju predsednika ZKPO Borisa Savnika, ki je seminaristom govoril o vlogi in nalogah podjetij in organizatorjev kulturnega dela za delavce, je že v bližnji prihodnosti pričakovati premik na boljše, to pa po svoje zagotavlja že dejstvo, da je prišlo na enodnevno „lekcijo“ o kulturi kar šestdeset ljudi.



Seminar se je začel tako, da so Slavko Vute, Vlado Bajc, Joža Miklič in Boris Savnik spregovorili o organiziranosti in srednjeročnem načrtu novomeške kulturne skupnosti, obdelali zakonodajo in sklepne dokumente o kulturi, obravnavali kulturno organiziranost tovarne zdravil „Krika“ kot zgled ter prelistali napotke za delovanje organizatorjev kulturnega snovanja in življenja v delovnih organizacijah. V navzkrižni razpravi so svoja mnenja povedali tudi sami seminaristi, tako da je bil ta enodnevni sestanek koristen tudi za odgovorne v kulturni skupnosti, ZKPO in drugih kulturnih organizacijah.

„Sam sem veliko govoril o tem, kakšen naj bi bil profil teh organizatorjev zlasti zato,“ je kasneje povedal Savnik, „ker o tem še ni nič napisanega. Menim, da mora imeti vsak, kdor hoče biti organizator, nagib in ljubezen za kulturno delo, ne sme biti uradnik, pripravljav mor biti žrtvovati svoj čas, obenem pa biti prepričan o pravilnosti dela, ki naj ga kot organizator opravlja. Kajpak mu je pri tem potrebna opora družbenopolitičnih organizacij, ki delujejo v podjetju, še posebej sindikata in mladine.“

Podlaga za kakršno koli kulturno delo v podjetju naj bi bila po Savnikovem mnenju analiza o tem, kaj delavce sploh zanima. Glavno pozornost bi morali po-

svetiti knjigi in branju, vsaka sindikalna organizacija naj bi imela svojega poverjenika Prešernove družbe. Poleg tega bi bilo možno organizirati najrazličnejše prireditve. Za vse to pa je nujno zagotoviti prostore – kulturne kotičke. Seveda bo vse ostalo le pri lepih besedah, če se ne bo posrečilo doseči, da bi kulturne dejavnosti v podjetjih financirala podjetja, če ne bo nadaljnji razvoj kulturnega dela zapisan v njihovih proizvodno-razvojnih programih.



Boris Savnik

V decembru bo v Novem mestu podoben seminar tudi za organizatorje kulturnega dela v krajevnih skupnostih, s čimer bo že omenjeni februarski dogovor uresničen v popolnosti. Seminar naj bi bil nekakšen predhodnik ustanavljanja kulturno-prosvetnih oz. kulturno-umetniških društev na podeželju po načelu, naj bi vsaka krajevna skupnost imela vsaj eno društvo.

I. ZORAN

## Šolska televizija končno iz plenic?

Docela nesporno je vloga televizije v dandanašnjem vzgojno-izobraževalnem sistemu nepogrešljiva, kar dokazujejo dosežki t. i. šolske televizije na tujem, pa tudi pri nas. Vendar je res, da na Slovenskem v tem pogledu precej zaostajamo za drugimi republikami. Torej je bil že skrajni čas, da se začnemo temeljiteje ukvarjati s tvorstnim posredovanjem znanja.

Prvi rezultati so tu, v razpravi je predlog načrta razvoja šolske televizije v Sloveniji v letih 1976 – 1980, o katerem so prejšnji teden razpravljali tudi v novomeški občini. K predlogu načrta so člani sveta za vzgojo in izobraževanje pri OK SZDL in ravnatelji osnovnih šol dali celo vrsto tehtnih pripomb.

Za zdaj se še lahko zadovoljujemo s šolskim programom, ki ga za Slovenijo predvajajo bratske televizijske hiše, vnaprej pa bo zaradi jezikovnih pregraj primeren edinole docela slovenski program. Izkušnje učijo, da je zdajšnji čas posredovanja šolskih oddaj neustrezen. Temu se tudi v bodoče ne bo mogoče izogniti, če bo šlo zgolj za neposredne prenose. Zato bi morali v šolah nujno imeti take tehnične pripomočke, da bi program šolske televizije snemali in

uporabljali usklajeno in po potrebah pouka. Načrt razvoja šolske televizije sicer predvideva uvajanje ustreznih avdiovizualnih pripomočkov, toda njihova cena je nekaj sto tisoč dinarjev – odločno preveč za katero koli šolo na Slovenskem! Če pa nam bo vendarle uspelo uvesti šolam tehnično dostopno šolsko televizijo, bo treba ob t. i. trakotekah za raznoževanje, distribucijo in izposajanje avdiovizualnega gradiva poskrbeti tudi za ljudi, ki bodo znali z vsemi pripomočki ravnati. Prva skrb pa bo moral biti učni program; bil naj bi tak, da bi z gradivom vsebinsko dopolnjeval poučevanje in nazorno razlagal tisto snov, ki pri običajnem poučevanju ostaja didaktično in metodično nedorečena.

Glede na Dolenjsko, ki velja za pretvorniško precej nepokrito območje, bo treba v tej smeri storiti še marsikaj. Razpravljalci so se ustavili tudi ob nosilnih dejavnosti šolske televizije. Ne zdi se jim pravilno, da bi morale izobraževalne skupnosti ob nič koliko programskih in drugih obveznostih pri šolski televiziji nositi tudi glavno finančno breme, TV Ljubljana pa bi bila zgolj izvajalec programa. Menijo, da je televizija dolžna skrbeti za vzgojo in izobraževanje in zagraditi slednje podpreti tudi v lastnih finančnih sredstvih. V nasprotnem primeru bi bila šolska televizija za TV Ljubljano enakovredna – plačanim reklamam in oglasom.

D. RUSTJA

# JEZIKOVNI NASVETI

## JANEZ ZAGREB IN URŠA SARAJEVO ...

„Dragi brat! Sporočam Ti, da pridem v soboto v Ljubljano. Počakaj me ob 10. uri pred Figovcem Ajdovščina. Z menoj pridejo tudi stric Janez Zagreb, teta Urša Sarajevo in teta Micka Beograd. Lepo Te pozdravlja Tvoj brat Jaka.“

– Kakšna zlahta pa je spet to? – porečete nemara, ko boste prebrali pravkar navedeno pismo, ki sem si ga izmislil nalašč za današnjo priložnost. Pa ne kar tako, ampak zato, ker sem malo poprej prebral natanko takle razglas, namenjen javnosti:

„Prvega decembra bodo odprte naslednje prodajalne: Market Ljubljanska cesta, Market Cesta herojev, Sadje Glavni trg, Prodajalna kruha Glavni trg, Market Kristanova, Ekonom Zagrebska, Market Sentjerneje ...“

Očitno se je piscu tega razglaš zelo mudilo, ko je pisal, če pa to ne, pa vsaj ni pomislil, da kljub današnji potrošniški naglici besed vendarle ne smemo postavljati drugo ob drugo kar tjavdan kakor, recimo, polena v skladanico, ampak da jih je treba smiselno povezovati, uporabljati med njimi tudi veznike, predloge, postavljati vmes ločila, da bo naše sporočanje ljudem jasno, takoj razumljivo, skratka: ustrezno duhu našega jezika.

In če bi pisec le malo pomislil na to, kar smo pravkar rekli, bi svoj razglas napisal nemara takole: Prvega decembra bodo odprte naslednje prodajalne: Market na Ljubljanski cesti, Market na Cesti herojev, „Sadje“ na Glavnem trgu, „Ekonom“ na Zagrebski (če je res tako njegovo ime) itd. Tako bi bil njegov razglas sicer za nekaj besed daljši, vendar jasnejši in zato tudi lepši. Prvo načelo vsakega pisanja pa bodi vsekakor prav jasnost!

Na podlagi pravkar povedanega lahko sedaj napišemo v spodnjem jeziku še bratovo sporočilo, ki smo ga navedli na začetku: „Dragi brat! ... Počakaj me pred Figovcem na Ajdovščini. Z menoj pridejo tudi stric Janez iz Zagreba, teta Urša iz Sarajeva in teta Micka iz Beograda.“

B.-r.



# Zaželel si je - glasbe!

Obtoženemu A. Pecu so dokazali veliko tatvino

Prejšnji teden je senat okrožnega sodišča v Novem mestu obsodil 22-letnega Andreja Peca, ključavničarja iz Ljubljane, na pet mesecev zapora, pogojno za dve leti, ker je 6. februarja lani storil veliko tatvino.

Omenjenega lanskega dne zvečer je Andrej Pec pripotoval iz Ljubljane v Loko pri Zida-

nem mostu. Pri domačiji Dragice Pec je v poleg hiše stojčem gospodarskem poslopju vdrl v sobo domačega sina Branka tako, da je s ključem, ki ga je našel na tramu nad vrati, odklenil vrata in vstopil. Vzjel je ojačevalec z vgrajenima gramofonom, zvočno skrinjo, zvočnika, magnetofon, priključni kabel za zvočnika, osem gramofonskih plošč in moško srajco. Vse skupaj je bilo vredno 4500 din.

Obtoženi se je izgovarjal, da od naštetega ni odnesel treh plošč, enega zvočnika, gramofonov in srajce. Izgovor mu ni uspel, saj so pri njem doma na podstrešju našli večino ukradenih stvari, ostale pa je lahko prodal. Po izjavah prič so mu tatvino vseh omenjenih stvari dokazali.

## Spet požari

**DOLENJA NEMSKA VAS** - Pod kozolcem Jožeta Makarja so 25. novembra okoli 12.30 otroci kurili papir. Veter je goreči kos papirja zanesel v seno, ki je začelo goreti. Zgorelo je poslopje, tona sena, tona premoga in nekaj metrov drv. Škoda je precejšnja.

**GUMBERK** - Zaradi otroške igre z vžigalicami je 27. novembra okoli 12.45 nastal požar v gospodarskem poslopju Alojza Vidmarja. Pogorelo je ostreže hleva in svinjaka. Razširitev požara, ki je povzročil za 25.000 din gmo tne škode, so omejili novomeški policni gasilci in prostovoljni gasilci z Mokrega polja in Otočca.

**DOLENJE DOLE PRI SKOČJANU** - 28. novembra ob 18.30 je začelo goreti na gospodarskem poslopju Alojza Makovca. Pri gospodarskem poslopju je garaža, nad njo pa soba. Iz sobe je bila napeljana salonična cev za dimnik. Po večletni uporabi se je salonična zdrobila in iskre so padale na seno, ki je bilo shranjeno na podstrešju. Seno je začelo goreti, vžgale pa so se tudi smrekove deske, ki so jih Makovčevi shranili na podstrešju. Skočjanski gasilci in vaščani so takoj začeli gasiti in preprečili širjenje ognja. Kljub temu je škoda za 40.000 din.

**BRESTANICA** - 1. decembra okoli 23.45 uri je izbruhnil požar v prvem nadstropju večje stahovanske hiše v Brestanici 118. V sobi je spal Marjan Pleterski, že celo popoldne in zvečer pa je v sobi gorela plinska peč, ki je povzročila požar. Plameni so zajeli sobne predmete, speči Pleterski pa je dobil hude opekline in so ga prepeljali v novomeško bolnišnico.

**SKROVNİK PRI SEVNICI** - 27. novembra dopoldne so našli na pragu hiše v Skrovniku 15 mrtvo 81-letno Marijo Zaman. Domnevajo, da je pokojnica zjutraj pripravljala zajtrk pri odprtem štedilniku. Na krilo ji je padla žerjavica in ga zažgala. Zamanova si je trgala s telesa gorečca oblačila in hitela iz hiše, na pragu pa se je zgrudila in obležala mrtva.

**AVTO ŽE NAŠLI** - Olgi Lužar iz Novega mesta je v noči na 30. november nekdo odpeljal osebni avtomobil Zastava 750 NM 271-61, ki je stal parkiran pred bloki Nad mlina. 1. decembra so avto že našli v Karlovcu.

## Bodimo dosledni!

Med predpisi, ki jih prinaša novi republiški zakon o varnosti cestnega prometa, je za novomeške razmere gotovo zelo zanimiv tisti, ki določa način vožnje v koloni pred prehodom za pešce.

Strnjene vrste avtomobilov so v Novem mestu docela vsakdanji pojav. Zjutraj, pogosto dopoldne, sploh pa med popoldansko prometno konicu puhti nad mestom meglica izpušnih plinov, avtomobili pa se meter po meter prebijajo naprej, običajno v smeri Kandije. V tem času je kajpak najbolj zanesljivo hoditi peš, prej in varneje se pride na cilj. Zato pešcev ni malo, po pločnikih vrvi, ker pa mesto nima samo ene strani, morajo ljudje kdaj stopiti tudi čez cesto.

Dasi Novomeščani ne veljajo za spoštljive uporabnike prehodov za pešce, kdaj pa kdaj tisti, ki se hočejo le poslužiti teh varnih pisanih prog na cesti, tega ne morejo storiti, ker so zatrpane z avtomobili. Tega bo zdaj konec, če se bodo vozniki držali predpisa novega zakona. V strnjene koloni bodo morali voziti tako, da bodo vselej lahko ustavili pred prehodom za pešce. V primeru, da kolona avtomobilov stoji, morajo torej biti prehodi za pešce prazni, se pravi na voljo tistim, katerim so namenjeni - pešcem.

Voznik, ki tega ne bo upošteval, bo storil cestno-prometni prekršek, za katerega je predpisana kazen. Upamo, da bo tovrstnih prekrškov čim manj, hkrati pa tudi, da se bodo pešci bolj posluževali njim namenjenih prehodov za pešce, saj brezglavo skakanje čez cesto kjer koli pomeni nositi glavo naprodaj, na lastno odgovornost, kajpak. Če bi namreč dosledno šteli cestno-prometne prekrške v Novem mestu, bi brez dvoma prišli do podatka, da jih največ storijo ravno pešci s skakanjem čez cesto mimo prehodov za pešce.

D. RUSTJA

## Potne služnosti

Med zemljiškimi služnostmi so v vsakdanjem življenju in na sodiščih najpogostejši spori o potnih služnostih. To so pravice hoje, gonje živine in vožnje. Tudi ta oblika služnosti mora biti v prid zemljišču in je za to odločilna gospodarska potreba gospodujočega zemljišča, ne pa zgolj osebni in udobnejši interesi njegovega lastnika. Ni sicer potrebno, da je služnost za gospodujočega zemljišča nujno potrebna, mora pa biti vsaj koristna ali pa omogočati ugodnejše obdelovanje zemljišča in spravljanje pridelkov. Pri tem se služnost ne sme izvrševati tako, da bi to škodilo rednemu izkoriščanju služnega zemljišča. Velja torej načelo, da se morajo služnosti izvrševati primerno.

Tudi potne služnosti se ustanavljajo s pravnim poslom, pogodbo, z odločbo državnega organa ali s priposestovanjem. Za nastanek služnosti poti s priposestovanjem je potrebno, da so osebe, ki si lastijo služnost, ali pa njihovi pravni predniki dejansko hodili ali vozili po poteh, za

katere trdijo, da imajo na njih služnost, že najmanj 20 let in da to delajo v dobri veri, t. j. v pričanju, da izvršujejo svojo pravico in da ne kršijo pravice drugega. Zato ne more nastati služnost poti s priposestovanjem, če interesi prosijo lastnika zemljišča, da jim dovoljuje hoditi ali voziti po njegovem delu zemljišča. V pravnih služnostih pravice poti je ravno okrog tega največ obravnavanja in dokazovanja. Lastniki zemljišča se namreč praviloma branijo služnosti s trditvijo, da so uporabniki upombljali pot samo na prošnjo.

Temeljna pravila o pravni ureditvi zemljiških služnosti, ki jih pozna že staro rimsko pravo, uporabljamo še danes. Toda uporaba modernih prometnih sredstev in mehanizacije v kmetijstvu je zahtevala, da zavzamejo sodišča tudi do teh sodobna pravna stališča. Bilo je vse več pravnih, v katerih so lastniki zemljišč trdili, da pomeni uporabljajo avtomobila ali traktorja, poti, na kateri je sicer služnostna pravica poti in je nastala v času, ko teh vozil ni bilo, razširitev služnosti in da zaradi tega prepovedujejo voziti z avtomobili ali s traktorji. Pravilo pa je, da se služnosti ne smejo razširjevati, ampak utesnjevati. Če bi torej pomenila uporaba modernih prometnih sredstev razširitev služnosti, bi to imelo za posledico, da bi sicer smel služnosti upravičenec voziti po taki poti s kmečkim vozom, ne pa tudi z avtomobilom ali traktorjem.

Stefan Simončič

## NI USPEL USTAVITI

29. novembra je Rajmund Sokolovič iz Kostanjevice vozil osebni avto iz Kostanjevice proti Krškemu. 40 metrov pred označbo kraja Pristava je opazil, da na sredi ceste leži pešec. Sokolovič je zaviral, toda ni mu uspelo ustaviti, tako da je ležečega povozil. Med prevozom v novomeško bolnišnico je pešec Alojz Oštr iz Kalč-Naklega umrl zaradi poškodb prsnega koša.

## Vloma med begom

Konc je kriv, Zunko pa ne

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu sta se zagovarjala Silvo Konc, delavec iz Kranja, in Janez Zunko, delavec iz Srednje pri Mariboru.

Obtožnica ju je bremenila, da sta v noči od 11. na 12. november 1972 med pobegom iz KPD Dob dvakrat vlomila v Sentlovcu. Najprej sta nasilno odprla zaklenjena vrata nedograjene stanovanjske hiše, vstopila in vzela 50 din vredno delovno haljo. Še isto noč sta razbila steklo na pisarniškem oknu zaprte Mercatorjeve prodajalne in se splazila v notranjost, kjer sta iskala večji denarni nesek. Denarja nista našla, zato sta vzela 6 čokolad in 8 zavitev napolitanj v skupni vrednosti 70 din.

Sodišče je Konca spoznalo za krivega obeh kaznivih dejanj in ga obsodilo na 6 mesecev zapora. Ker pa je bil obsojen že prej, pa kazni ni odsedel do kraja, ga je obsodilo na skupno 5 let in 4 mesece strogega zapora. Janez Zunko je bil obtožbe oproščen.

Sodba še ni pravomočna.

## PRI ŠTRITU PADEL IZ AVTA

Na magistralni cesti Ljubljana - Zagreb se je 29. novembra ob 10.40 uri zgodila huda prometna nesreča. Mijo Ladika iz Velenja je z osebnim avtomobilom vozil proti Ljubljani, pri Štritu pa je zapeljal na levo stran ceste, nato na desno in čez rob ceste na breg. Tu se je prek struhe prevrnil nazaj na cestišče in obstal na kolesih. Med prevačanjem je voznik padel iz avtomobila in dobil tako hude poškodbe, da so ga morali odpeljati v novomeško bolnišnico. Gmotne škode je za 20.000 din.

## KLATEŽ PRIDRŽAN

30. novembra so trebanjski miličniki pridržali Stanislava Žitnika iz okolice Ljubljane, ki se je več dni klatil v okolici Trebnjega. 48-letni Žitnik je že dalj časa brez zaposlitve in se vdaja klatežtvu. Stopil bo pred sodnika za prekrške.

**NI MU USPELO** - V noči na 1. december je nekdo poskusil odpeljati osebni avto, last Marje Božič iz Novega mesta, ki je stal na parkirnem prostoru pri internem oddelku novomeške bolnišnice. Neznane je že zvezal kontaktne žice, toda avta mu ni uspelo pognati, zato je grdo namero opustil.

**ODNESEL 100 DIN** - V noči na 1. december je bilo vlomljeno v pisarno vinske kleti v Metliki. Vlomilec je vdrl v prostor skozi nadsvetlobno okno, v pisarni pa je vlomil v pisalno mizo, preiskal vse predale. Vse je razmetal, našel le 100 din in jih odnesel.

**IZGINILO 80 METROV CEVI** - Instalater centralnih napeljav Marjan Jazbinšek iz Bršlina je 1. decembra ugotovil, da mu je v zadnjih dneh nekdo odnesel izpred Invalidskega doma v Dolenjskih Toplicah 80 metrov cevi in ga tako oškodoval za 3.500 din.



Mraz, ki je v preteklem tednu pritisnil, je zamrznil tudi vaški ribnik na Pristavi na Gorjancih ter tako pripravil otrokom posebno veselje. Morda si bo kdo na ledu potolkel nos, zvil nogo, a kaj hujšega ne bo. Vse drugače pa morajo na neprijetne posledice zmrzali milisti vozniki na cestah; previdnosti ni nikoli dovolj! (Foto: Markelj)

## Po predpisih in brezno

Pred stirinajstimi dnevi je začel veljati novi republiški zakon o varnosti cestnega prometa, ki prinaša kajpak celo vrsto novosti: od prepovedi ustavljanja in parkiranja na pločnikih, kjer to ni z znakom dovoljeno, dolžnosti ob prometni nesreči, praktičnega poučevanja vožnje le v avto šolah pa do uvedbe voznških dovoljenj za voznike kmetijskih traktorjev. O posameznih zakonskih določilih bomo še pisali, tokrat pa smo se pogovorili z nekaterimi občani o tem ali onem, kar zadeva varnost cestnega prometa. Takihle mnenj so bili:

**MARIAN GREGORČIČ**, uslužbenec v Krki: „Svoj čas se je dogajalo, da denarne kazni tudi za hujše prekrške niso bile nobene kazni. Miličnik se dobro ni pristopil, pa je že dobil petdesetaka ali stotaka, kakor pač. Zdaj je to bolj urejeno, občutnejši denarni zneski marsikoga prisilijo, da bolj pazi. Če bomo vozniki in miličniki upoštevali, kar nam nalaga zakon, potlej se lahko nadejamo, da bo tudi nesreč manj.“

**JANEZ GRIL**, voznik avtobusa pri Gorjancih: „Za novimi določili zakona še nisem podrobno seznanjen, vem pa, da gre za primerne stvari. Zdi se mi, da bi morali situacije v zvezi s prometom jemati bolj življenjsko. Vemo, da kdor dela, lahko pogreši, zato je določilo o odvzemu voznškega dovoljenja za dobo od treh mesecev naprej za poklicne voznike prestrogo, saj gre pogosto za resnejše posledice: voznik običajno izgubi službo, se pravi kruh.“

**DUŠAN FICKO**, miličnik PPM Novo mesto: „Na naših cestah bo red in manj nesreč tedaj, ko bodo vozniki spoštovali omejitve hitrosti, ko bodo vozili s pametjo. Vsak udeleženec v prometu bi moral imeti vsaj toliko zavesti, da bi prebral temeljni, republiški pa še kakšen drug zakon. Da bi vedel, kaj sledi, če ga polomi. Za vse pa bi morala veljati 0,0-alkoholna stopnja. Maliganj so hud pobiralec smrtnega davka na cestah.“

**IVAN JORDAN**, delavec: „Mimo zakona ne more nihče, predpise je treba spoštovati, pa četudi so včasih prestrogi. Noben zakon in tudi 6 te tako previdna vožnja po predpisih ne bo preprečila nesreč, če v bodoče ne bomo dali veliko več da posodabljanje cest, saj je prav slabo stanje slednjih pogost krivec nesreč. Tudi parkirnih prostorov je še zmeraj veliko premalo, zato se mnogi rešujejo iz zagate tako, da storijo prekršek. Tudi zavestno.“



## KRONIKA NESREČ

**OTOČEC: ZADEL NA PARKIRISCU** - 26. novembra zjutraj je Anton Radolovič iz Marčuta pri Pulju parkiral tovornjak s prikolico na bencinski črpalki na Otočcu ob tovornjaku Antona Bojneca iz Kranja. Ko je Radolovič odpeljal s parkirišča, je zadela Bojnecov tovornjak, tako da je škoda za 1.500 din.

**HRAST: PO LEVI V OVINEK** - Vlado Stipanovič iz Priliska pri Dugi Resi je 24. novembra popoldne vozil avto NM 184-73 od Jugorja proti Metliki. Pri Hrastu je zapeljal po levi v ovinek, tedaj pa je pripeljal naproti z osebnim avtomobilom Vlado Frece iz Ljubljane. Vozili sta trčili, škoda pa je za 50.000 din.

**TRBUČE: V OGRAJO MOSTU** - Popoldne 24. novembra je Franc Nemanjč iz Trnova vozil osebni avtomobil od Tribuč proti Crnomlju. Po Loški cesti je avto začelo zanašati, trčil je v betonsko ograjo mostu in obstal. Gmotne škode je za 3.000 din.

**TRNOVEC: PO BREGU NAVZDOL** - Zagrebčan Ivan Vitez je 25. novembra popoldne vozil osebni avtomobil od Novega mesta proti Metliki. V ovinku pri Trnovcu je

avto zaneslo na levo, od tam pa v loku na desno stran po bregu navzdol. Po strmini se je večkrat prevrnil in obstal v suhi strugi potoka. Škode je za 10.000 din.

**JEDINŠČICA: V GLOBEL** - 25. novembra zvečer se je Mariborčan Drago Gaspari peljal z osebnim avtomobilom od Novega mesta proti Gorjancem. Pri Jedinščici je avto začelo zanašati po cesti; in levo stran je trčil v kup zemlje, tam ga je odšlo v zrak in po več metrih. Jetebralo je padel na rob ceste, se prevrnil in obstal v globeli pod cesto. Voznik se zdravi v novomeški bolnišnici, gmotne škode pa je za 10.000 din.

**MAČKOVEC: TRČIL NA PRAKLUČKU** - Jože Motore iz Brestanice je 26. novembra popoldne vozil osebni avto po priklučku v Mačkovecu. Zavijal je proti Zagrebu in pri tem trčil v osebni avtomobil iz Pirca iz Zalok, ki je stal in čakal na prosto pot. Škode je za 5.000 din.

**NOVO MESTO: TRČIL V STOLEN JECI AVTO** - Novomeščan Janez Kulovec se je 26. novembra popoldne peljal z osebnim avtomobilom po Cesti komandanta Staneta in pred prehodom za pešce pri križišču z Ulico talcev ustavil, ker so bili na prehodu pešci. Za njim je vozil osebni avtomobil Alojz Brulc iz Stopnice in trčil v Kulovecvo stoječ avto. Brulc se je ranil po glavi in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

**BUŠINJA VAS: S TRAKTORJEM NA BREG** - 28. novembra je Franc Tomc iz Bušnje vasi vozil traktor od Bereče vasi proti Bušnji vasi. Iz neznanega vzroka je na ravni cesti zavil na breg, tako da se je traktor prevrnil nazaj na cesto. Tomc se je poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico.

**STRUGE: PO LEVI STRANI CESTE** - Ljubljčan Alojz Lindič se je 1. decembra dopoldne peljal z osebnim avtomobilom od Strug proti Zvirčam, pa mu je v ovinku nastil sproti pripeljal po levi strani ceste z osebnim avtomobilom Vincencija Pečjak iz Sevnice, ki je bil v ovinku na cesti. Vozila sta trčili, pri tem pa se je Lindičev avtomobil poškodoval in so ga prepeljali v novomeško bolnišnico. Gmotne škode je za 10.000 din.



## ZUŽEMBERČANI VADIJO DVAKRAT NA TEDEN

Zužemberški odbojkarji so letos uspešno igrali v II. slovenski ligi in so po jesenskem delu prvenstva na drugem mestu. Čeprav so nehali tekmovali šele pred kratkim, so se na novo prvenstveno sezono že začeli pripravljati in vadijo dvakrat na teden.

## Brez razlik

Košarka je v Črnomlju mlad šport. Pred štirimi leti so se za njo ogreli gimnazijci in ustanovili vrsto, ki je začela tekmovali v republiški mladinski ligi. Prvo leto tekmovala so bili Črnomlji za izkušene vrstnike iz mest, kjer je košarka doma že vrsto let, slab nasprotnik, toda že v drugem letu so fantje presenetili vrsto ekip, ki so veljale za favorite. Kasneje so začeli nastopati v doljenjski košarkarski ligi, osvojili so drugo mesto in pričeli tekmovali v drugi republiški ligi. Po enem letu nastopanja so izpadli, te dni pa bodo pričeli trenirati za prihodnja prvenstvena srečanja v področni košarkarski ligi. O delu v črnomljskem klubu je za Dolenjski list trener ekipe Silvo Grdešič povedal naslednje:

„Prav gotovo je košarka šport mladih. Najhitreje se spreminja, je izredno živa, prilagodljiva, zahteva pa zagrinjene ljudi, ki se morajo, če hočejo biti dobri košarkarji, marsičemu odpovedati. Ker je samo volja za igranje premalo, se je pri nas zvrstilo že veliko fantov, sedaj pa imamo v klubu 15 dokaj izenačenih ko-



šarkarjev, ki so prestali veliko košarkarskih preizkušenj. Te dni bomo pričeli vaditi v telovadnici osnovne šole, obenem pa upamo, da nas bodo v prihodnjem letu bolje 'ovrednotili'. Občutek imamo, kot da nekateri žele, da nas sploh ne bi bilo. Sami si kupujemo drese, copate in žoge, zalagamo denar za sodnike... Košarkarski prijatelji iz novomeške Obutve so nas minul teden povabili na turnir in vse stroške smo sami krili. Že to je dokaz, da smo zapostavljeni. Upamo, da bodo nekateri končno sprevideali, da v Črnomlju nista le dve športni panogi in da poslej med športnimi vrstami ne bodo delali razlik. Košarkarji smo nanje navajeni in če nismo zaradi njih razpadli v štirih letih, tudi poslej ne bomo.“

J. PEZELJ



Sobotni košarkarski turnir v počastitev dneva republike in 30-letnice osvoboditve si je ogledalo okoli 300 Novomeščanov. Organizirali so ga košarkarji NK Obutev, pokrovitelj turnirja pa je bila novomeška Industrija obutve. (Foto: Janez Pezelj)

## Pokal TKS v Novoteksovo vitrino

Pod pokroviteljstvom novomeške Industrije obutve je KK Obutev organiziral drugi košarkarski turnir v počastitev dneva republike - Zmagal Novoteks

V počastitev dneva republike in 30-letnice osvoboditve je novomeški košarkarski klub „Obutev“ pripravil 29. novembra drugi turnir za prehodni pokal novomeške TKS. Lani so pokal osvojili slovenski prvotlačniki Novoteksovi košarkarji, minulo soboto pa so v telovadnici osnovne šole Novomeščani dokazali, da so boljši od ostalih udeležencev na tradicionalnem turnirju in še enkrat osvojili pokal.

Turnir - pokrovitelj srečanja, na katerem so nastopili igralci iz Črnomlja in Novega mesta (Novoteks, Obutev in Loka 74), je bila novomeška Industrija obutve - si je ogledalo okoli 300 gledalcev. Vsem štirim ekipam se je poznalo, da se za nastope niso pripravljale, ker se zaradi slabega vremena niso imele kje. Najboljši so bili Novoteksovi košarkarji. Drugo mesto so zavzeli igralci Loke, tretja je bila Obutev in četrta gostje iz Črnomlja. Slovenski ligaši

so brez težav premagali vse tri nasprotnike, ostale ekipe pa so doživele po dva poraza in eno zmagoto. Najboljši količnik iz medsebojnih



Na sliki je Ljubo Munih (KK Obutev), najboljši strellec na drugem turnirju, s katerim so košarkarji počastili dan republike in 30-letnico osvoboditve. Mikavno košarkarsko srečanje si je ogledalo okoli 300 gledalcev. S pomočjo bršlinske osnovne šole, Industrije obutve in novomeškega Laboda so ga člani KK Obutve dobro organizirali.

srečanj so imeli igralci Loke (+5), Obutev je bila slabša le za pol koša in Črnomelj za devet točk. Letošnji turnir se je odlikoval po izenačenih

bojih. Lani je bil isti vrstni red ekip, le Črnomlji niso niti enkrat zmagali.

Rezultati: KK Novoteks - KK Črnomelj 58:32 (31:17), KK Obutev - Loka 74 53:59 (15:30), KK Novoteks - Loka 74 64:26 (28:14), KK Obutev - KK Črnomelj 52:42 (21:20), Loka 74 - KK Črnomelj 62:63 (35:25) in KK Novoteks - KK Obutev 86:45 (50:30). Vrstni red: 1. KK Novoteks, 2. Loka 74, 3. KK Obutev, 4. Črnomelj.

Na drugem turnirju je bil najboljši strellec Ljubo Munih (KK Obutev); dosegel je 52 košev. Slede: Slavko Kovačević (KK Novoteks) 42, Slavko Seničar (KK Novoteks) 41, Mare Špiler (Loka 74) 38, Peter Ivančič (KK Novoteks) 30, Bojan Lutman (KK Obutev) 27, Jože Špičal (Loka 74) 25 in drugi. Tekme so sodili Kamnikar, J. Pečnik, J. Pezelj in Švent.

## Vodijo invalidi

Krajevna skupnost Mozelj pri Kočevju je pred kratkim pripravila tekmovalno v rekreacijskem kegljanju, na katerega je povabila tudi predstavnike ostalih krajevnih skupnosti. Nastala je mala liga, v kateri se tekmuje za prehodni pokal KS Mozelj.

Kegljači nastopajo izmenoma na tristeznem keglišču v Mozlju in štiristeznem avtomatskem keglišču v Kočevju. Nastopa šest ekip (Kočevska reka, Mozelj, Dolga vas, Livold in dve ekipi invalidov), vsaka pa je sestavljena iz šestih članov. Pred kratkim so odigrali tretje kolo, trenutni vrstni red pa je: 1. Invalidi 1 7138 podrtih kegljev, 2. Dolga vas 6951, 3. Kočevska reka 6912 itd.

Trenutni vrstni red posameznikov: 1. Miha Horvat 437, 2. Stane Berlan 432, 3. Tone Žagar 431. Tekmovalje bodo zaključili 15. decembra, ko bodo podelili tudi prehodni pokal, ki ga je imela po spomladanskem delu ekipa Invalidi I.

A. ARKO

je boljše. Članice DS Iskra so bile tokrat nekoliko slabše. Najboljši posamezniki so bili Miran Zupančič (176 krogov), Janez Berlan (173), Miloš Džudović (165) itd. Med sedmimi tekmovalkami je bila najbolj točna Vukčevićeva (124), druga je bila Herakova (149), Petančičeva pa je nastreljala 144 krogov.

M. ZUPANČIČ

## STRELCEM 8. MESTO

Prejšnji mesec je bilo v Ljubljani veliko strelsko tekmovalništvo v vojaško pištolo, avtomatom in polavtomatsko puško. Med 48 ekipami so nastopili tudi novomeški strelci.

Uvrstitev se je ocenjevala tako, da so sodniki sešteli število krogov vseh članov ekipe. Novomeščani so v hudi konkurenci osvojili odlično osmo mesto. V streljanju z avtomatom so bili v konkurenci 51 ekip šesti, s pištolo petnajsti in polavtomatsko puško enajsti.

Najboljši Novomeščani so bili Stane Celesnik, Miran Zupančič in Marjan Kos, vsi člani SD Pionir. V streljanju z avtomatom je bil Celesnik med 108 tekmovalci četrty, Zupančič je tekmoval s polavtomatsko puško in je bil 26. med 118 strelci, Kos pa si je s pištolo priboril 31. mesto in prehitel 74 tekmovalcev.

Za dobre uspehe se morajo novomeški strelci zahvaliti predvsem varštem iz komande novomeške garnizije. Pred tekmovaljem so jim namreč posodili orožje in naboje in Novomeščani so odšli na strelsko srečanje, kot kažejo rezultati, dobro pripravljeni.

M. ZUPANČIČ

## STRELCI ZA DAN REPUBLIKE

Na tekmovalstvu strelcev v počastitev dneva republike in 30-letnice osvoboditve je sodelovalo 13 ekip iz vse kočevske občine. Pomerile so se tri članske ekipe, in sicer v streljanju z vojaško puško na 200 m. Zmagala je ekipa Kočevske Reke s 183 točkami, drugi pa je bil Melamin iz Kočevja. Uspeh posameznikov: 1. Franci Kalič (Dragaa) 78 krogov, 2. Andrej Počnik (Kočevska Reka) tudi 78 krogov, a je imel manj desetice, 3. Vahid Kovač (Livold) itd.

## V občinski ligi - 130 igralcev

Tekmovalna komisija bo v kratkem pripravila seminarje za sodnike in zapisnikarje - Zmagale so Stopičanke

Tekmovalna komisija novomeške občinske rokometne lige za ženske se je sestala konec novembra in ocenila dosežanje delo.

V jesenskem delu tekmovalja je prišlo do nekaterih napak, zakrivilo

pa so jih predvsem neodgovorni sodniki, ki večkrat niso prišli na tekme. Člani tekmovalne komisije so se odločili, da bodo v decembru pripravili sodniški seminar, kjer bodo dobili dobre in disciplinirane sodnike, tako da v ligi, ki se je začela letos, poslej ne bo prihajalo do zastojev. Prav tako bodo pripravili tečaje za zapisnikarje in vsak klub, ki bo igral v spomladanskem delu tekmovalja, bo moral poslati na tečaj najmanj dva predstavnika.

Sekretar lige Marjan Gregorič je na sestanku povedal, da se komisija prizadeva pripraviti tudi zimsko prvenstvo občinske rokometne lige, ki naj bi razen 130 igralcev (te že igrajo v ligi) privabilo na rokometna igrišča še več deklet. V občinski ligi se dekleta pripravljajo za najboljšo rokometno ekipo, ki bo, kot kaže, že v prihodnjem letu igrala v najkvalitetnejši republiški ligi.

Rezultat v jesenskem delu: Krka B - ZESS 10:7, Stopiče - Dol. Toplice 10:8, Janez Trdina - Labod 6:7, Krka - Stopiče 8:4, Dol. Toplice - Janez Trdina 12:10, Labod - ZESS 3:3, Stopiče - ZESS 8:4, Janez Trdina - Krka 10:11, Labod - Dol. Toplice 8:4, Dol. Toplice - Krka 5:8, Stopiče - Labod 16:6, ZESS - Janez Trdina 7:12, Labod - Krka 10:0 b.b., Janez Trdina - Stopiče 13:20, ZESS - Dol. Toplice 6:5.

Končni vrstni red jesenskega dela: Stopiče 8 točk, Krka B 8, Labod 7, ZESS 3, Janez Trdina 2, Dolenjske Toplice 2 točki. Lestvica najboljših strelcev: Šega (Stopiče) 35, Sinc (Janez Trdina) 24, Kostanjšek (Dol. Toplice) 21, Sever in Galič 15, Kralj (vse ZESS) 11, M. Božič (Stopiče) 9, V. Kastelic, Štular 8, Kastelic (vse ZESS) 7 itd.

## NOVOMEŠČANKE SO TRENIRALE NA ČEŠKEM

Šest telovadk novomeškega Partizana se je pod vodstvom trenerjev Kovačičeve in Mavriča nekaj dni pripravljalo na Češkem. V Bratislavi so trenirale Matejka Kavšek, Nataša Kočevar, Vanja Požar, Jasna Dokl, Lea Moro in Romana Jeršin.



Sevniški rokometarji letos nastopajo v drugi zvezni rokometni ligi-sever. Po prvem delu zahtevnega tekmovalja so se uvrstili v sredino lestvice, z malo več športne sreče pa bi lahko bili še boljši. Na sliki od leve proti desni: stoji Gorožanc, Doblekar, Ganc, Jazbec, Šumej, Možič; čepe: Kristofič, Vrtačnik, Novšak, Drmač in Barič.

## Kaj, kje, kdo?

Dolenjski derbi v namiznotenški drugi republiški ligi-zahod so v Sodražici dobili Novomeščani, ki bodo po jesenskem delu pred Sodražico. V 8. kolu 5. decembra gre do Novomeščani še enkrat v goste, in sicer k Salonitu. Anhovčani so do sedaj zmagali enkrat, tako da se gostom obetata novi točki. Sodražani gre do Jesenice in le z dobro igro bi lahko presenetili domače igralce.

V prvi slovenski odbojkarški ligi bodo Novomeščanke igrale doma, in sicer z Vičcem. Ker so Ljubljankanke slabše igralke, bi morale Krkine odbojkarice zmagati. Novomeščani gre do Jesenice. Če bodo hoteli premagati izkušeno in enotno vrsto Gorenjcev, bodo morali igrati tako, kot so v začetku letošnjega prvenstva.

7. decembra se bo končalo prvenstvo v prvi republiški šahovski ligi-zahod. Najvažnejše srečanje bo prav gotovo v Novem mestu, kjer se bosta pomerili najboljši ekipi v ligi in odločili o zmagovalcu. Če hočejo Novomeščani zmagati in postati prvaki lige, bi morali srečanje z Lesčami dobiti s 7:3. Dolenjski šahovski derbi bo v zadnjem kolu v Kočevju. Prvenstveno srečanje bodo prav gotovo dobili bolj izkušeni domači šahisti, ki bodo poskušali s novimi točkami prehiteti igralce Solidarnosti.

## SPORTNI KOMENTAR

### Korak v samostojnost

Prednostna lista: atletika in košarka, poslej več pozornosti tudi rekreaciji, trim akcijam itd.

Letošnja športna sezona pomeni za slovenske telesnokulturne delavce odločilen korak pri uveljavljanju načel amaterizma v tekmovalnih sistemih, kot pri načrtnem financiranju športnih panog, kakor so razvrščene na prioritetni listi. Zato bo prav, da ta načela nekoliko bolje spoznamo in obenem opozorimo na prednosti, ki bi naj prinesle ogromno koristi razvoju telesne kulture v doljenjski regiji.

V prvi vrsti gre torej za sistem financiranja športnih panog, kot so razvrščene na prioritetni listi. Vedeti je namreč potrebno, da sta za doljenjski šport značilna predvsem kvaliteta v atletiki in množičnost pod košarkarskimi obroči, ne da bi pri tem omalovaževali rokomet in telovadke, ki precej pomenijo tudi v zveznem merilu. In če sedaj pogledamo prioriteto listo, vidimo, da je na prvem mestu prav atletika kot bazični šport, na drugem pa košarka. Po tem ključu pa bo organiziran tudi sistem financiranja, ki je največ sredstev namenil prav temu športu. Nedvo-

mno je bil ta korak slovenskih telesnokulturnih delavcev že nujno potreben, saj smo doslej vse preveč denarja dajali za športne panoge, pri katerih smo leta in leta dosegali poprečne ali, bolje rečeno, slabe uspehe. Z novim sistemom financiranja pa naj bi se situacija bistveno spremenila. Tako bodo največje podpore deležne rekreacija delovnih ljudi (TRIM akcije) in panoge, od katerih lahko pričakujemo razmeroma dobre rezultate. Vse to vzbuja nade na boljše čase za doljenjske telesnokulturne delavce.

Vendar so na tem področju v ostalih republikah še na začetni stopnji. Prav tako lahko skoraj z gotovostjo trdimo, da bo prioriteta lista športnih panog v drugih republikah bistveno drugačna. Toda šele prihodnost bo pokazala morebitne posledice teh dejavnikov v razvoju novih odnosov v slovenski telesni kulturi. Sicer pa je pri uveljavljanju le-tih veljalo načelo samostojnosti, kajti konec koncev je nekje potrebno začeti.

BOJAN BUDJA







## Ali že veš...

... da je ribniško gospodarstvo v primerjavi s slovenskim doseglo letos občutno slabše gospodarske rezultate, saj je v desetih mesecih letos družbeni proizvod porastel v Sloveniji za 25,3 odstotka, v ribniški občini pa le za 3 odstotke?

... da so v republiki narastli povprečni čisti osebni dohodki za 27,1 odstotka, v ribniški občini pa le za 15 odstotkov, in da je treba zaradi stabilizacije bolj spoštovati načelo, da lahko osebni dohodki naraščajo skladno z naraščanjem dohodka?

... da so bile ob tričetrtletju vpostavljene največje zaloge materiala, drobnega inventarja in končnih izdelkov pri Inlesu, največje zaloge nedovršene proizvodnje pa pri RIKO?

... da je glede na ustvarjeni celotni dohodek največja industrijska delovna organizacija Inles, druga ITPP, tretja RIKO in četrta DONIT?

... da je pri industriji imel v odstotku največji porast dohodek DONIT iz Sodražice, in sicer je imel kar za 105 odstotkov večjega kot lani ob tričetrtletju?

... da je kmetijska druga kot celota poslovala donosno, čeprav sta imeli izgubo njena trgovina in kooperacija? Zato pa je donosno poslovalo posestvo KZ, ki je imelo lani izgubo. Največji ostanek dohodka je ustvaril zadržni transport.

... in še ena ...

... da je vsa ribniška občina prehlajena, če kihne Inles, saj je razmeroma slab gospodarski rezultat občine ob tričetrtletju posledica dejstva, da je Inles ustvaril letos za 20 odstotkov manj dohodka in celo za 69 odstotkov manj skladov kot v istem obdobju lani?

## IZGUBA PRI ODKUPU

Pri kmetijski zadrugi Ribnica so v prvih devetih mesecih v primerjavi s istim obdobjem lani odkupili za 49 odstotkov več krav, za 13 odstotkov več pitancev, za 10 odstotkov več plemenske živine, za 36 odstotkov manj telet in za 8 odstotkov manj mleka. Celotni dohodek pri odkupu je letos narastel za 15 odstotkov, kljub temu pa je odkup zabeležil 49.000 din izgube; nastala je zaradi večjih stroškov pri odkupu mleka in premajhnega odkupa.

**vsak četrtek  
DOLENJSKI LIST**

## Koliko dohodka so prijavili

Koliko pa ga je ugotovila davkarja in koliko je posamezniku odmerila dajatev?

Nadaljujemo z objavljanim davčnih osnov in odmerjenih obveznosti tokrat za avtoprevoznike, gostilničarje in krošnjarje. Tudi v tem sestavku pomeni prva številka pri vsakem obrtniku njegovo napovedano davčno osnovo, druga ugotovljeno davčno osnovo in tretja odmerjene obveznosti. Kjer podatka ni, je črtica (—).

**Avtoprevozniki:** Jože Adamič, 52.310 : 8.264; Ludvik Kos, Graben, 91.810 : 98.520 : 26.253; Pavle Buh, Ribnica, 63.950 : 66.490 : 10.975; Ivan Boje, Dolenja vas, 30.080 : 43.430 : 14.175; Jože Debeljak, Mali log, 49.790 : 53.250 : 8.413; Jože Gornik, Žimarice, 31.470 : 63.450 : 10.025; Miroslav Jolovič, Lepovče, 95.540 : 127.080 : 43.972; Janez Juvančič, Dolnje Podpoljane, 51.440 : 82.180 : 18.108; Anton Jurkovič, Prigoricca, 33.450 : 75.610 : 14.605; Jože Klun, Kot, 19.270



Okolica novega Čevljarkega mostu v Ribnici je pripravljena za asfaltiranje. Padla je tudi že Češarkova hiša. Denar je zagotovljen, dela pa lahko zavre, oziroma odloži le slabo vreme. (Foto: Primc)

## Pri delitvi spet manj gospodarstvu

Dohodek le za 2 odst. večji, družbeni proizvod pa za 3, medtem ko je za sklade pol manj denarja, stvarni osebni dohodki pa zaradi naraščanja cen manjši kot lani

Zaradi spremembe zakona o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodka v tozdih morajo OZD sestaviti periodične obračune po tozdih. Tak obračun pa kaže povsem drugo sliko gospodarjenja v ribniški občini, kot jo je dosedanji.

Tako naj bi po novem obračunu v prvih devetih mesecih lani narastel v ribniški občini celotni dohodek za 53 odstotkov, porabljena sredstva za 68, dohodek za 2 odstotka; ostanek dohodka je 49 odstotkov manjši, razdeljeni družbeni proizvod pa za 3 odstotke večji. Povprečno število zaposlenih je narastlo za 3 odstotke. Ekonomičnost poslovanja je upadla za 10 odstotkov, produktivnost za 1 odstotek in rentabilnost za 29 odstotkov.

Če bi obračun napravili po starem in izločili interno realizacijo (realizacijo znotraj OZD), bi znašal porast celotnega dohodka le 17 odstotkov, porabljena sredstva pa še za 15 indeksovni točk več, medtem ko bi dohodek tudi na osnovi tega obračuna pokazal enak porast, se pravi 2 odstotka.

Od ustvarjenega dohodka je šlo letos kar 60,1 odstotka za osebne dohodke (lani 50,2), 17 odstotkov za sklade (lani 34,1), na tretjem mestu pa so obresti od posojil s 5,4 % (lani 4,4).

Povprečni čisti osebni dohodki so letos večji za 15 odstotkov (lani 2.621 din, letos 3.027 din), življenjski stroški pa so v istem obdobju narastli za

27,3 odstotka. Tako so se v ribniški občini stvarni osebni dohodki občutno zmanjšali.

Družbeni proizvod se je povečal za 3 odstotke. Njegova delitev pa ni bila tako enakomerna, pač pa ga je šlo za pogodbene obveznosti 20 odstotkov več, za zakonske obvez-

nosti en odstotek več, za prispevke SIS izven gospodarstva in prispevke SSS za 187 odstotkov več, za prispevke za osebne dohodke in iz osebnih dohodkov 23 odstotkov več, za čiste osebne dohodke in druge čiste prejemke 24 odstotkov več, za amortizacijo 4 odstotke več; zmanjšala so se samo sredstva gospodarstva in del dohodka za razdelitev v OZD, in sicer kar za 38 odstotkov.

J. PRIMC

## Za boljšo mlečnost boljša krma

Doslej izboljševali mlečnost predvsem na račun selektivne službe, zdaj pa še na račun boljše krme — Odkup mleka še vedno pada, ker je manj živine

Pri kmetijski zadrugi Ribnica ugotavljajo, da stalež goveje živine pada, s tem pa tudi odkup mleka. Leta 1973 so na območju KZ prvič odkupili nad 4 milijone litrov mleka, lani je odkup padel na 3.960.000 l, v prvih devetih mesecih letos pa je znašal 2.780.000 l ali 8 odstotkov manj kot v istem obdobju lani.

Zaradi zmanjševanja števila živine niti niso preveč zaskrbljeni, ker grede v zakol stare krave, katerih mlečnost je slabša, ostaja pa mlada, dobra živina.

Med vzroki za manjši odkup mleka omenjajo še strožjo kontrolo kakovosti mleka in slabšo krmo. Kontrola kakovosti mleka pa ne bo popustila, ampak bo celo še precej strožja. Krmo bi lahko izboljšali tako, da bi travnike zasejali z novo travo. Razen tega naj bi trave ne sušili, ampak svežo shranjevali v silosih. S sušenjem namreč izgubi trava 30 do 50 odstotkov hranilnih vrednosti, medtem ko se v silosih kisa. Za dobro in pravilno krmljenje živine ni pomembna le količina krme, ampak predvsem njena kako-

vost. Za tako, boljše krmo pa so potrebni silosi, katerih gradnjo priporoča zadruga kmetom.

## ASFALT TUDI DO KOTA

Vaški odbor Jurjevica in krajevna skupnost Ribnica pripravljata asfaltiranje ceste od Brež prek Jurjevica do Kota, ki je dolga okoli 2.800 m. Asfaltirali jo bodo predvidoma spomladi, dela pa bodo veljala okoli 1,8 milijona dinarjev. V tem znesku ni vrčunano urejanje 470 m kanalizacije, kar bodo uredili domačini sami. Za asfaltiranje so zbrali domačini doslej 300.000 din, ostalo pa bo prispeval območni sklad samoprispevka in sklad, kjer se zbirajo dodatna sredstva (3 odstotke od ostanaka dohodka organizacij združenega dela po zaključnem računu za leto), združena na osnovi posebnega sporazuma.

## Kmetje imajo svojo banko

To je hranilno-kreditna služba pri KZ, ki razpolaga trenutno s 5,6 milijona dinarjev — Posojila dobe predvsem kooperantje kmetijske zadruge

Hranilno-kreditna služba pri Kmetijski zadrugi Ribnica ima za okoli 5,6 milijona dinarjev hranilnih vlog, ki jih je vložilo 2.900 vlagatelj. V glavnem s tem denarjem, delno pa še s pomočjo kmetijskih posojil, ki jih vsako leto na podlagi usmeritveno-investicijskih programov dobijo pri Ljubljanski banki-podružnica Kočevje, Kmetijski razvojni skupnosti Ljubljana in Združenem KGP Kočevje, kreditirajo kmetijske kooperante na območju KZ Ribnica, ki pokriva vso ribniško občino.

Sedanje stanje kmetijskih investicijskih posojil znaša 5,4 milijona dinarjev. Ta denar je vložen na dobo od 4 do 8 let, in sicer za gradnjo kmetijskih poslopij, predvsem hlevov, nabavo kmetijske mehanizacije in plemenske živine.

Vlagatelji KZ imajo prednost pri najetju posojil. Razen tega so vlagatelji z vlogo nad 2.000 din nezgodno zavarovani. KZ pa jim dela še druge brezplačne usmeritveno-investicijskih programov itd.). Še več brezplačnih uslug pa opravlja vlagatelj kmetijska pospeševalna služba, in sicer z raznimi analizami, strokovnimi nasveti in drugim.

Kmetje dobivajo posojila po 3-odstotni obrestni meri, kar je zelo spodbudno. Hranilne vloge pa obrestuje enako kot vse banke v Sloveniji, se pravi po 7,5, 9 in 10 odstotkov.

V prihodnjem letu predvidevajo porast vlog za okoli 15 odstotkov, kmetijskih posojil pa bodo odobrili za okoli 1,5 milijona dinarjev.

## V Sodražici spet Svoboda

Oživili bodo dramsko skupino, ki je včasih zelo uspešno delala — Novi predsednik je Milan Štupica

Pred kratkim je bil v Sodražici občni zbor Kulturno-umetniškega društva Vinko Levstek, na katerem se je ta KUD preimenoval v Delavsko prosvetno društvo (DPD) Svoboda. Za predsednika so izvolili Milana Štupico, ki je skladiščnik pri tozdu Inles v Sodražici, sicer pa tudi vodja moškega Pevskega zbora Sodražica.

V okviru Svobode bosta trenutno delovala le moški Pevski zbor Sodražica in knjižnica. V Sodražici pa sta še lovski pevski zbor in mladinski pevski zbor, ki pa nista člana Svobode. Vendar kaže, da se ji bo mladinski kmalu pridružil.

Na zboru so sklenili tudi, da bodo oživili dramsko skupino, ki je pred leti že zelo uspešno delovala. Z igrami je uspešno nastopala ne le na območju domače občine, ampak tudi v drugih krajih.

V Sodražici delujejo ali so delovale še nekatere druge skupine: tamburaši, narodne noše in druge. Vendar delujejo te skupine samostojno ali v okvirju drugih organizacij. Tako je skupina narodnih noš vključena v Turističnem društvu, nekatere skupine pa so pri osnovni šoli.

J. P.



K razvoju Ribnice in ribniške občine po svojih močeh prispevajo obrtniki, ki imajo v glavnem enake dajatve kot delovne organizacije. Največ obrtnikov je ob glavni ribniški ulici. (Foto: Primc)

13.895; Jože Mate, Goriča vas, 29.530 : 37.580 : 5.939; Stane Merhar, Prigoricca 72.050 : 87.940 : 20.885; Franc Pahulje, Ribnica, 1.730 : 9.690 : 1.530; Jože Petrič, Perovo, 60.410 : 69.390 : 12.253; Branko Škornik, Travnik, 62.360 : 71.490 : 13.164; Janez Trdan, Rakitnica, 42.030 : 60.640 : 9.578; Emil Turk, Dolenji Lazi, 50.340 : 50.890 : 8.040; Mirko Vidervol, Rakitnica, 58.550 : 66.140 : 10.842; Janez Rigler, Breg, 58.390 : 68.880 : 12.032; Miran Zupančič, Goriča vas, 34.490 : 72.510 : 13.608.

Nekateri avtoprevozniki niso opravljali svoje obrtne dejavnosti vse leto 1974. Ti so: Ivan Boje, Dolenja vas, ki je začel z obratovanjem 1. septembra, Silvester Kovačič, Ribnica, ki je začel obratovati 12. maja, Tomaž Kovačič, Sodražica, ki je začel obratovati 3. aprila, Janez Levstek, Lipovec, ki je začel obratovati 1. oktobra, Franc Pahulje, Ribnica, 1. julija

ter Miran Zupančič, Goriča vas, 1. maja.

**Gostilničarji:** Alojz Bartol, Hrib, 70.520 : 57.820 : 10.111; Ivan Gregorič, Retje, 16.980 : 17.000 : 2.687; Marija Kordiš, Retje, 32.830 : 44.800 : 7.080; Tomo Lavrič, Travnik, 51.460 : 58.820 : 10.798; Rudi Lovšin, Sodražica, 28.660 : 31.800 : 5.026; Albin Lovšin, Ribnica, 25.340 : 25.420 : 4.015; Angela Mihelič, Ribnica, 89.360 : 83.030 : 21.373; Stana Petrič, Ortnek, 124.090 : 131.870 : 54.298; Zdenka Mohar, Hrib, 70.860 : 69.850 : 15.836; Franc Beligoi, Rakitnica, — : 26.130 : 4.129; Anica Černe, Grčarice, 48.980 : 49.200 : 7.774; Francka Dejak, Dolenji Lazi, 42.820 : 53.250 : 9.215; Anica Grebenc, Rakitnica, 25.010 : 44.800 : 7.080; Anica Gornik, Žimarice, 35.020 : 41.280 : 6.523; Angela Klun, Zlebič, 25.760 : 44.800 : 7.080; Albin Košmrlj, Retje, 40.190 : 43.190 : 6.823;

Matija Levstek, Sv. Gregor, 39.660 : 42.360 : 6.693; Rudolf Merhar, Prigoricca, 71.870 : 73.220 : 16.845; Rude Mihelič, Podklanec, 10.540 : 19.730 : 3.118; Zofija Mikolič, Sodražica, 36.640 : 41.080 : 11.206; Jože Oražem, Prigoricca, 22.730 : 62.660 : 15.530; Janko Pelc, Ribnica, 40.650 : 68.420 : 14.568; Albin Pelc, Ribnica, 75.510 : 98.160 : 28.453; Martina Podboj, Ribnica, 73.850 : 74.400 : 17.124; Andrej Podboj, Ribnica, 73.850 : 74.400 : 17.124; Rudi Pogorelec, Žimarice, 42.870 : 44.350 : 7.007; Borko Ristovski, Ribnica, 49.130 : 51.500 : 8.136; Bora Ristovski, Ribnica, 49.130 : 51.500 : 8.136; Stane Šteblaj, Dolenja vas, 34.940 : 44.800 : 7.080; Milka Tomšič, Goriča vas, 24.010 : 24.910 : 3.936; Anica Tanko, Goriča vas, 16.580 : 22.310 : 3.524.

Albina Lovšin je odprla gostilno šele 1. aprila, Zdenko

Mohar 1. junija in Zofija Mikolič 1. julija 1974.

**Krošnjarji:** Ivan Gornik, Kot, 45.000; Goršič Alojz, Zapotok, 25.000; Franc Goršič, Zapotok, 23.500; Ludvik Pajnič, Zapotok, 21.000; Mirko Tanko, Susje, 15.000; Ivan Zobec, Kot, 5.800; Franc Arko, Zamostec, 24.400; Jože Arko, Vinice, 3.000; Ivan Čampa, Slatnik, ni napovedal dohodka; Ivan Čampa, Zapotok, 7.541; Jože Čampa, Breže, 11.000; Štefan Indihar, Bukovica, 20.000; Janez Kozir, Slatnik, 20.000; Franc Kozina, Susje, 17.000; Vinko Lovšin, Susje, 25.000; Janez Osvald, Sajevec, 16.000; Anton Tanko, Zapotok, 20.000.

Številka pri krošnjarih pomeni le davčno osnovo, ki so jo sami napovedali. Davčna služba doslej še ni ugotovila, ali so napovedi pravilne, zato pa jim tudi še ni mogla odmeriti obveznosti za lani.



# Kdaj lasten dom?

Pevci DPD „Dušan Jereb“ vadijo v vajenski šoli, igralci čakajo, da se v „Krki“ konča film...

V okviru občinskega praznika in dneva republike je minuli četrtek Delavsko prosvetno društvo Svoboda „Dušan Jereb“ praznovalo 30-letnico obstoja in dela. Ni torej naključje, da je naš tokratni sogovornik Vladimir Bajc, predsednik upravnega odbora društva, ki je dobesedno na prvi dan svobode vzel v roke napredno novomeško kulturno tradicijo.

„Društvo ima ime,“ je povedal Bajc, „po narodnem heroju in revolucionarju Du-



Vladimir Bajc: „Tri desetletja ustvarjalne tradicije DPD Dušan Jereb.“

šanu Jerebu – Stefanu, prosvetitelju, ki je bil, če povem o njem samo en stavek, tako velik ljubitelj knjig, da jih ni kupal samo zase, ampak tudi za bojnike v novomeški bobnišnici.

Takoj po vojni se je današnje društvo imenovalo KUD Prosvetni dom, združevalo je folkloro, pevski zbor, dramsko sekcijo in orkester. Tedaj ni bilo sezona, da ne bi dramska sekcija postavila na oder vsaj pet premierskih predstav; posebno delavni so bili v dramski sekciji France Kralj, Marija Salijeva, Mara Glonarjeva in Jože Zamljen. Veliko je k uspešnemu delu novomeškega društva pripomogel zlasti Tone Markelj, ki je več kot četrto stoletja vodil pevski zbor.

Največja vloga „Dušana Jereba“ je njegovo nenehno kulturno poslanstvo, in to kljub občasnim finančnim

in kadrovskim težavam. „Dušan Jereb“ tudi v najtežjih časih ni umolknil.

Danes je financiranje kulturne dejavnosti zadovoljivo rešeno, še vedno pa nas tare pomanjkanje lastnih prostorov. Pevci imajo vaje v vajenski šoli, igralci čakajo, da se v „Krki“ konča zadnja filmska predstava, „Dolenjski oktet“ vadi v gimnaziji, naš „Salonski orkester“ pa v glasbeni šoli. In vse to zato, ker družbi celih 30 let ni uspelo ali pa ni imela zanimanja za rešitev dveh stanovanjskih problemov. Gre za stanovanje, kjer bi sicer lahko vadili, če bi stanovalec našli primerno zamenjavo.

Upam, da bomo 60-letnico „Dušana Jereba“ že lahko praznovali v svojih prostorih,“ se je pikro pošalil Vladimir Bajc.

Danes, ob jubileju, dehujejo v sestavi „Dušana Jereba“ pevski zbor, ki nosi njegovo ime, moški pevski zbor „Ruperč vrh“, „Dolenjski oktet“, amatersko gledališče in „Salonski orkester“. Že na temelju tega lahko rečemo, da se s kulturo in kulturnim ustvarjanjem nenehno ukvarja vsaj 150 ljudi.

Vladimir Bajc je povabil k sodelovanju vso za kulturo in kulturno ustvarjanje zagreto mladino. „Vrata so odprta prav vsem,“ je rekel in dodal, da je za razvoj „Dušana Jereba“ zaslužnih (poleg v intervjuju omenjenih) še veliko ljudi. Naj ne zamerijo, če niso bili imenovani. Tako Vladimir Bajc.

Mi pa lahko napišemo, da je dokaj žalostno, kako uprava „Dušana Jereba“ v četrtek do 11. ure ni vedela, kje si bo v Novem mestu sponodila klavir za večerno jubilejno slovesnost. Konec koncev ji ga je posodil Dolenjski muzej, in to tistega, na katerega je igral Marjan Kozina. Kljub dokajšnjemu razumevanju za kulturo torej tudi kaplje pelina nerazumevanja.

M. B.

# Sam na gozdni cesti

Anton Bece je človek, kakršnega redko vidimo, poleg tega pa tudi ne znamo ceniti njegovega dela

Kdor se pelje iz Podgrada v Radoho in naprej proti Lazam ali Birčni vasi, nima kaj dosti možnosti srečati človeka; skoraj laze srečaš divjega žival kot človeka. Vsenaokrog se širijo gosti gozdovi in le srebrni trak gozdne ceste se zajeđa v strmo gorjansko pobočje.

Cesta od Radohe čez Padež do Birčne vasi je lepo urejena, kar kaže, da zanjo skrbi vesten človek. To je le toliko bolj opazno, ker cesta ni namenjena splošnemu prometu. Po njej vozijo v večini tovornjaki Gozdnega gospodarstva Novo mesto.



Anton Bece

List za vsakogar  
»Dolenjski list«

# NOVOMEŠKA TRIBUNA

# Po sledih stanovanjske stiske

Nekaj podatkov, zakaj je bilo v novomeški občini zgrajeno letno za polovico manj stanovanj, kot je predvideval srednjeročni načrt iz leta 1972

Po podatkih Gradbenega centra Slovenije je bilo v novomeški občini leta 1972 zgrajenih 300 stanovanj, leto dni kasneje pa 59 stanovanj več, kar statistično pomeni, da so zgradili povprečno 6,5 novega stanovanja na 1000 prebivalcev, čeprav je ugotovljeno, da bi morali v razvitejših občinah (mednje šteje tudi novomeška) zgraditi letno vsaj 9 stanovanj na 1000 prebivalcev. V Sloveniji bi to vsako leto zneslo 13.000 stanovanj.

Zanimivi so tudi Dominvestovi podatki o zasebni stanovanjski graditvi. Pred dvema letoma je bilo na območju novomeške občine izdanih 311 lokacijskih dokumentacij za zasebno stanovanjsko graditve, lani pa celo 601. Gospodarske težave torej niso vplivale na obseg te stanovanjske graditve, tudi letos je ostala na ravni minulih let.

Če bi hoteli v občini Novo mesto ustreči tekočim stanovanjskim potrebam ter pokriti dosednji primanjkljaj, bi morali v naslednjih sedmih ali osmih letih zgraditi vsaj 650 do 700 stanovanj na leto. Po srednjeročnem programu stanovanjske graditve, ki ga je občinska skupščina sprejela že leta 1972, naj bi do leta 1977 gradili celo po 800 stanovanj letno. To pa ni bilo in skorajda zagotovo tudi ne bo uresničeno. In to predvsem zato, ker je ta okvirni načrt stanovanjske graditve slonel na 8-odstotnem stanovanjskem prispevku iz bruto osebnih dohodkov (to je bila takrat slovenska politična težnja), kasneje pa je administrativni predpis obdavič vsako odvajanje stanovanjskega prispevka, ki je bil višji od 6 odstotkov.

Tudi sama osnova za oblikovanje stanovanjskega prispevka se je občutno znižala, ker se masa bruto osebnih dohodkov relativno znižuje. In to zato, ker se po novih predpisih določeni prispevki, ki so bili prej vključeni v bruto osebni dohodek, plačujejo sedaj iz dohodka organizacij po sklenjenih družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih.

Poleg tega je novomeški načrt (kot še marsikje drugje) temeljil na gradbenih cenah iz leta 1972, znano pa je, da so se gradbene storitve do letos podražile za več kot 100 odstotkov. Seveda je ob vsem tem počasnejša od predvidene tudi rast osebnih dohodkov; ustvarjeni dohodek delovnih organizacij pa zaradi stabilizacijskih ukrepov relativno nižji kot v minulih obdobjih. Sklednje je seveda tudi oklestilo za stanovanja namenjene dinarje.

Da je v novomeški stanovanjski načrt padel v vodo, ali da je, če smo nekoliko bolj mili, na pol potopljen, pa je poleg navedenega krivo tudi

## IZVRŠNI SVET NI NIKOLI NESKLEPCEN

Od ustanovitve izvršnega sveta občinske skupščine Novo mesto – ustanovljen je bil junija lani – je bilo po zadnjih podatkih sklicanih 31 sej, na katerih so obravnavali 61 različnih zadev. Posamezne stvari je moral izvršni svet obravnavati večkrat, tako da je skupno število razprav kar 202. Zanimivi je tudi podatek, da je povprečna udeležba na sejah skoraj 90-odstotna.

## ZA ŠTIRI MILIJONE OLAJŠAV

V skladu s stališči skupščine SR Slovenije o nujnosti spodbujanja izvoza in razbremenitve obveznosti gospodarstva tudi na ravni občin, odstopa skupščina občine Novo mesto del posebnega občinskega davka (4 milijone dinarjev) novomeškim organizacijam združenega dela, ki bodo letos za toliko povečale svoj izvoz, da bo njegova vrednost več kot petino celotnega dohodka. Pogoj te olajšave je tudi, da imajo te organizacije v občini urejeno maloprodajo.

## MANJKA BLIZU 700 PROMETNIH ZNAKOV

Komisija za prometno varnost je ugotovila, da manjka na 94 kilometrih krajevnih cest, ki jih po pogodbi z novomeško občino vzdržuje novomeško in kočevsko komunalno podjetje, več kot 160 prometnih znakov, na krajevnih cestah, ki jih vzdržujejo krajevne skupnosti, pa manjka več kot 500 prometnih znakov.

## VSE VEČ JIH JE OB VOZNIŠKO DOVOLJENJE

Leta 1971 so sodišča in organi za kaznovanje prekrškov izrekli novomeškim voznikom motornih vozil 282 sklepov o odvzemu vozniškega dovoljenja, leto kasneje se je število povečalo na 338, leta 1973 so odvzeli 211 dovoljenj, lani kar 487, v prvem letošnjem polletju pa že 276. Razen tega so v letošnji prvi polovici leta izdali tudi 139 prepovedi za izdajo vozniškega dovoljenja.

ekstenzivno zaposlovanje – predvsem v industriji. Vsako leto se v novomeški občini zaposli okoli 1000 novih delavcev, v veliki meri so iz drugih republik. Vsako novo delovno mesto, vsak nov kos kruha

## ŠE ŠTIRJE 25-KRAT DAROVALI KRI

Na letni skupščini občinskega odbora Rdečega križa Novo mesto so štirim krvodajalcem: Francu Seničarju, Andreju Senici, Ivanu Šiški in Mirku Ferbežarju podelili posebna priznanja, ker so že 25-krat darovali kri.



Predvidoma, torej po današnjih cenah, potrebuje novomeška občina za investicije v družbeni standard za obdobje do leta 1980 nekaj več kot 567 milijonov dinarjev, kar je, po domače povedano, precej več kot 56 starih milijard dinarjev. Največ denarja naj bi po vrstnem redu vsot šlo za gradnjo osnovnih in srednjih šol, dograditev bolnišnice, za novi zdravstveni dom, vrtce, dom počitka v Novem mestu, oddelek NOB in ljudske revolucije pri Dolenjskem muzeju, ureditev dvoran v prosvetnih domovih pri krajevnih skupnostih, soudeležbo pri graditvi doma JLA, za ureditev doma kulture v Novem mestu, za ureditev novomeške študijske knjižnice, za graditev doma kulture v Sentjernejcu ter graditev šolskih igrišč in ureditev stadiona v Novem mestu. Nekje na sredini tega vrstnega reda, ki se ravna, kar še enkrat posebej pou-

## Čemu kanček prednosti?

dajamo, po vsoti denarja, ki ga bo treba zbrati, je tudi graditev prostorov Zavoda za medicino dela in higieno.

Nedvomno so vsi ti načrtovani objekti in ustanove za žitje in bitje novomeške občine izredno potrebni in pomembni, pravzaprav bi jih potrebovali že predvčerajšnjim, vprašanje pa je komu ali čemu dati prednost, ko se skorajda zagotovo ve, da tudi obdobje do leta 1980 ne bo postlano z bankovci.

Če zdaj pustimo ob strani oddelek NOB in ljudske revolucije pri Dolenjskem muzeju, ki ima po odločitvi delegatov na letošnji praznični seji novomeške skupščine prednost pred prednostmi, bi dobromisleči rekli, da v novomeški občini najprej in najbolj potrebujemo vrtce, osnovne in srednje šole z dijaškim domom, novi zdravstveni dom ter dom počitka. Posebno pozornost nedvomno zasluži preureditev študijske knjižnice, edine visokošolske ustanove na Dolenjskem, ter na koncu koncev tudi dograditev bolnišnice. Čeprav je omenjeni vrstni red nedvomno lahko temelj mnogih razprav, pa gotovo ni moč zanikati, da navedene objekte manj in kasneje potrebujemo kot preostale, ki smo jih omenili samo v seznamu investicij. Kljub sprejetemu sklepu o prednosti muzeja NOB, se v javnosti širijo vprašanja (ne sicer o potrebnosti te investicije) o utemeljitvi prednosti graditve. V tem smislu je govor tudi o sofinanciranju doma JLA ter gradnji šolskih igrišč, ko še telovadnic nimamo. Skratka: če denarja ne bo dovolj, je treba najprej začasnopr pristriči peruti nekaterim objektom družbenega standarda, ki jih prebivalci novomeške občine sicer zagotovo nujno potrebujejo, vendar manj kot tiste, ki so sicer tudi v načrtu, obenem pa tudi dobesedno vsak dan kamen spotike najširšega kroga občanov.

MARJAN BAUER

pa sčasoma terja tudi novo stanovanje, torej povzroči (tako je žal danes) še en nerešen stanovanjski problem.

## ODSTOPANJA PRESEGLA SLOVENSKO POVPREČJE

Podatki o tekočih gospodarskih gibanjih v novomeški občini kažejo na zmanjševanje stopnje gospodarske rasti, notranja neskladja, zaostajanja reprodukcijske sposobnosti ter še nekatere druge hibe. Mnenje delegatov novomeške skupščine je, da so odstopanja od ciljev resolucije o letošnjem gospodarskem razvoju v novomeški občini, „bolj izrazita“, kot je slovensko povprečje.

## BUDNO OKO INŠPEKCIJE

Organi skupščine občine Novo mesto so na eni od minulih sej tako rekoč prisegli, da bodo zagotovili vse potrebno, da gibanja cen, ki so v njihovi pristojnosti, ne bodo presegla zastavljenih okvirov. Poostren nadzor nad izvajanjem te zaobljube bo vodila tudi tržna inšpekcija.

## SAME SEBI PREPUŠČENE

V novomeški občini je mnenje, da so nekateri delavski sveti in delovni kolektivi preveč zaprti sami vase, ter da ni prave naveze z delegacijami v občinski skupščini. Če ta ocena zveni milo, pa je vsekakor dejstvo, da je marsikatera delegacija prepuščena sama sebi; bore malo je namreč primerov, da bi delegacija dobila resnično in neposredno smernice od delavskega sveta TOZD ali OZD, delovne skupnosti itd.



Na dan republike je bila na Gorjancih tradicionalna vzorna lovska brakada, na kateri je sodelovalo več kot 100 lovcov. Čeprav so položili na dlako oziroma perje le eno divjo svinjo ter šojo, zelena bratovščina ni bila razočarana, saj je prvobitne lovske užitke prav dobro nadomestil „kos“ – tako namreč pravijo lovci zakuski po končanem lovu. Na sliki: pregled orožja.



# Novomeška kronika

**RAZŠIRJENO SEJO** krajevne skupnosti so minuli teden sklicali v Regerčev vasi 54 (95 let), Antonija Srovin iz Krškega, pokopana v Novem mestu, (73 let), Marija Vesel iz Borčevega 2 (79 let), Metod Podbešek, upokojenec iz Zagrebške 3 (65 let in Jože Blažič, upokojenec iz Karlovske 18 (77 let).

**RODILE SO:** Ana Kovačič iz Kristanove 10 – Aleksandra, Martina Ribič z Glavnega trga 2 – Gregorja in Terezija Djukič z Brega 10 – Daniela. Bodo morali novomeški fantje čez leta po neveste v sosednje občine?

**DAN REPUBLIKE** so Novomeščani praznovali zelo živahno, če je merilo obisk gostišč, toplice, Trsta in podobnih krajev. Priznati je tudi treba, da tokrat skorajda ni bilo hiše, na kateri ne bi visela jugoslovanska ali slovenska zastava, pa tudi živahno streljanje v zrak, ki je odmevalo na večer pred praznikom, je bilo gotovo samo znak patriotizma, čeprav tak način izražanja pri nas ni ravno v navadi.

**STROKOVNJAKI TRDIJO**, da bi bilo samo za dograditev osnovnega kanalskega zbirnega omrežja in čistilne naprave v Novem mestu potrebnih 45 milijonov dinarjev (seveda novih). Milijon gor ali dol, strokovnjaki in nestrokovnjaki namreč vedo, da tega denarja ni.

**KRI JE DALO** 68 krvodajalcev: 12 iz Črnomaljskega Belta, 9 iz Novoteksa, 6 iz Novolesa, 4 iz Novograda, prav toliko iz črnomaljske IMV in Ele; med gospodinjami je bilo 7 krvodajalk, kmetov in posameznikov iz novomeških podjetij in ustanov pa je bilo 19. Kri so dali tudi trije upokojenci.



Ena gospa je rekla, da se ne čudi, če so nekateri stanovalci dolenjskih, centralno ogrevanih stolpčev v Novem mestu preprosto odžagali radiatorje. Gretje je bilo bojda tako zanič in obenem tako drago, da so se radke volje vrnili k pernicam babic in prababic.



Ce se bodo dobro počutili, če bodo imeli delo, ne bodo odhajali drugam — Načrt srednjeročnega razvoja KS Brestanica obeta marsikaj

Krajevna skupnost Brestanica šteje 2250 prebivalcev, ki živijo v krajevnem središču in osmih okoliških vaseh. Zaposlenih je 1100 občanov. V industriji jih dela 537, v kmetijstvu in gozdarstvu 256, v trgovini, gostinstvu in turizmu 29, v drugih dejavnostih pa 276. Od skupnega števila zaposlenih se jih 450 vozi na delo v druge kraje občine in 60 v podjetja zunaj občinskih meja. V tujini si služi kruh trenutno 175 delavcev.

Ker krajevna skupnost ne more zaposliti niti polovice delavcev doma, je razumljivo, da mnogi odhajajo in se selijo bliže delovnemu mestu. Toda v Brestanici zaradi tega niso dvignili rok, češ kaj pa sploh ukrenemo. Stvari so se lotili na pravem koncu, ko so se v svetu krajevne skupnosti odločili za temeljito zasnovan srednjeročni plan gospodarskega in družbenega razvoja, o katerem že tretji mesec razpravljajo na zborih občanov. Nobenega področja niso spustili, vse dodatne predloge pa bodo naknadno vključili v načrt. Pripombe občanov so zelo dobrodošle.

Krajevna skupnost vztraja, da bi še letos zastavili gradnjo stanovanjsko-trgovskega poslojja in tako čimprej pridobili 15 stanovanj za najpotrebnejše občane. Za šolstvo, vzgojo in izobraževanje so pripravili poseben program kot sestavni del srednjeročnega načrta. Za obnovitev in gradnjo otroških igrišč, za povezavo šole s starši, za organizacijo letovanj za šolarje pa se bo zavzelo Društvo prijateljev mladine. Predvideni so še

načrti DPD Svobode in njenih sekcij za poživitev kulturno-prosvetnega dela, izgradnja

rekreacijskega centra, načrti zdravstva in socialnega varstva ter programi turističnega društva, AMD, ribiske in lovške družine, gasilskega društva in Rdečega križa. Posebej se posvečajo cestam in zagotovitvi rednih avtobusnih zvez do oddaljenih vasi.

J. T.

## V NEDELJO VOLITVE V KS KRŠKO

Ze v 45. številki Dolenjskega lista, dne 6. novembra, smo objavili sklep sveta krajevne skupnosti Krško o razpisu nadomestnih volitev v tej krajevni skupnosti. Članu splošne delegacije za zbor krajevnih skupnosti občinske skupščine Krško, tovarišu Francu Kovačiču, je nameč z izvolitvijo v izvršni svet prenehalo članstvo v navedeni delegaciji. Po določilih volilnega zakona je potrebno za vsako izpraznjeno delegatsko mesto opraviti nadomestne volitve.

Tako bodo krajanje Krškega in okoliških naselij, v nedeljo, 7. decembra, volili novega člana delegacije. Na kandidacijski konferenci so delegati družbenopolitičnih organizacij vseh vaških odborov krajevne konference SZDL Krško sklenili ponuditi v izvolitev enega kandidata, in sicer tovariša Silva Gorence, direktorja TE Brestanica s stalnim prebivališčem v Krškem. Njega so delegati evidentirali tudi kot možnega kandidata za predsednika skupščine občine Krško, ker je dosedanji predsednik inž. Niko Kurent prevzel novo, pomembno in odgovorno dolžnost.

Pozivamo občane KS Krško, da z udeležbo na nedeljskih volitvah izkažejo svoj odnos do te ustavne pravice.

Krajevna konferenca SZDL Krško



Zapornice na železniškem prehodu v Dobovi so zaprte velik del dneva, včasih tudi po 15 in celo 20 minut. Ljudje so neučakani in prešlo jim je že v navado, da jo bodisi peš bodisi s kolesom, z avtomobilom ali celo s kravjo vprego ubero čez progo, kar se navadno srečno konča, včasih pa tudi s smrtno nesrečo, kot se je to zgodilo pred dnevi.

## V mestu se najbolj zatika

Krajevna skupnost se brez sodelovanja občanov ne more uveljaviti

Med 18 krajevnimi skupnostmi v brežiški občini je mestna najmanj delavna. Ta ni nikoli zares zaživela in pri uvajanju delegatske organiziranosti ima prav brežiška največje težave. Zbori občanov so slabo obiskani, a tudi obe delegaciji doživljata neuspehe. Ko je tekla na primer razprava o programih interesnih skupnosti, skoraj ni bilo odziva. Prišlo je le devet občanov. Za mesto je značilen tudi slab obisk kulturnih prireditev. Vsi ti znaki kažejo, da je nekaj narobe, da taka pasivnost občanov nikamor ne vodi.

Nad tem so mnogi tembolj začudeni, ko živi na območju mestne skupnosti vendar 400 komunistov ali dve petini vsega članstva v občini. Na nedavnem zboru so člani ZK brežiške krajevne skupnosti kritično ugotovili, da se komunisti ne vključujejo v delo delegacij in naloge krajevne skupnosti. Poudarili so tudi neurejena finančna vprašanja med krajevno skupnostjo in občinsko skupščino in svoje ugotovitve strnili v spoznanje, da mnogi neuresničeni predlogi in sklepi povečujejo pasivnost vseh zainteresiranih občanov.

Na vasi ljudje živijo s krajevno skupnostjo in njeni interesi so hkrati njihovi interesi. Čutijo se soodgovorne, ker se dobro zavedajo, da je od njih odvisno, kako bo kraj napredoval. Skoraj ni akcije, v kateri občani ne bi bili soudeleženi bodisi z delom

ali denarjem. Pa tudi do občinskih problemov niso brezbržni in jim ni vseeno, kako bodo njihovi delegati razpravljali in glasovali na skupščinskih sejah.

## Za nas ve vsaka hiša

Krvodajalstvo, sosedska pomoč, tekmovanja iz znanja prve pomoči, akcije za prometno varnost

Več kot 50 delegatov je novembra letos sodelovalo na seji skupščine občinske organizacije Rdečega križa. „Delo Rdečega križa v minulem obdobju je bilo plodno in razgibano,“ je v svojem poročilu zatrdil predsednik občinskega odbora dr. Slavko Sušin.

Naštel je uspešno vključevanje v delegatski sistem, v splošni ljudski odpor, v varstvo pri elementarnih nesrečah, v sodelovanje z narodno obrambo, v akcije za zdravstveno vzgojo prebivalstva, v usposabljanje ekip prve pomoči itd.

Organizacije Rdečega križa so dale denarno in materialno pomoč ostarelim, socialno ogroženim ljudem. Socialna dejavnost je široko razvejena, nima pa na voljo dovolj denarja, da bi lahko še uspešneje pomagala ljudem. Pokazala se je potreba po profesionalni obliki sosedske pomoči, ker le to omogoča stalnost in načrtnost.

V mestu teče življenje drugače, zato bi moral biti najbrž tudi pristop do ljudi tak, da bi kljub vsemu začutili potrebo po medsebojni povezanosti, po organiziranem nastopu v krajevni skupnosti. Mnogi se namreč v vseh stvareh zanašajo le na občino, ki je „dolžna“ vse urediti in ki je v resnici že opravljala delo krajevne skupnosti. Predvsem od komunistov je zdaj odvisno, kdaj bo mesto pretrgalo z dosedanjim pasivnostjo.

Uspešno je delal tudi odbor za krvodajalstvo, zato je bil odziv občanov letos zelo dober. V prihodnje bi kazalo krvodajalcem nuditi več kot dostoj, prirediti zanje izlete, proslave ipd. ter jim tako dati priznanje za njihovo humanost. Dr. Sušin se je zavzel za še številnejšo udeležbo šolske mladine na tekmovanjih Rdečega križa, pri čemer se bo treba nasloniti na mladinske organizacije in na prosvetne delavce. Rdeči križ naj bi tudi v prihodnje sodeloval z Avto-moto društvom in prometno varnostnih akcijah. Organizacije RK pa bodo morale ustanoviti v vseh krajevnih skupnostih. K temu lahko pripomorejo družbenopolitične organizacije, predvsem Socialistična zveza.

D. V.

### EN CENTER BO DOVOLJ

V Posavju ne želijo več zamujati, zato so sklenili čimprej oživiti zamisel o ustanovitvi enotnega računalniškega centra in ustreznega izobraževalnega središča, kjer bodo usposabljali kadre za delo v računalništvu. Tak center lahko veliki prispeva k racionalizaciji poslovanja v delovnih organizacijah tega območja. Področni odbor gospodarske zbornice si prizadeva, da bi se v regiji čimprej dogovorili za enotno akcijo in prišli od besed k dejanjem.

### OSEM KOTIČKOV KOMUNISTA

Za osnovne organizacije je ustanavljanje koticikov „Komunistična“ še vedno ena izmed nalog, ki niso zastarale. Dostojno ustanovili take koticike v osmih organizacijah, v 18 pa so izvolili tudi poverjenike glasila članov ZK. Z boljšim spremljanjem lista in problemov, ki jih ta obravnava, si bodo komunisti širili svoje politično obzorje in dosegli, da bo partijska pisana beseda imela tak odmev, kot ga zasluži.

### MOŽNOSTI ZA PRODOR NAVZVEN

Metalni Senovo se odpirajo možnosti za prodajo izdelkov na tuje. Ponudbe prihajajo za prodajo na Madžarsko, v Sovjetsko Zvezo in Nemško demokratično republiko. V Sovjetski zvezi bodo jugoslovanska gradbena podjetja gradila z žerjavi Metalne in jih tako predstavila tamkajšnjemu gospodarstvu.

### ZNOVA „PRESEŽEK“

O izredno veliki pripravljenosti občanov, da sodelujejo v prostovoljnih delovnih akcijah, poročamo iz krške občine že vrsto let, ko se redno ponavljajo, da načrtovano število 1238 odvzemov presegajo. Tako je bilo tudi tokrat, ko so na drugi letošnji akciji v dveh dneh na Senovem in v Krškem imeli 632 odvzemov dragocene krvi. Če k tej številki prištetemo še 972 darovalcev v štirih dneh pomladanske akcije, dobimo število 1602, ki najzgovorneje pove, da je marsikomu med občani postal prostovoljno krvodajalstvo že nekaka nepisana vsakoletna obveza. Vsem tem se občinski odbor Rdečega križa v imenu koordinacijskega odbora za prostovoljno krvodajalstvo najlepše zahvaljuje in jim kliče na svidenje v prihodnjem letu, ko naj bi se jim pridružili še drugi.

### STAR PAPIR BO NADOMESTIL LES

Industrija, ki uporablja les kot surovino, že dlje časa občuti pomanjkanje. Prav iz teh razlogov je Celuloza Krško zgradila naprave za predelavo 50 tisoč ton starega papirja. To odpadno surovino uporablja namesto smrekovega lesa za proizvodnjo časopisnega papirja. Les za te namene je namreč morala uvažati. Zdaj ji 50 tisoč ton starega papirja nadomesti 140 tisoč prostorninskih metrov smrekovine. Delovni kolektiv tovarne si razen tega prizadeva, da bi bilo v Sloveniji in Jugoslaviji čimveč sistematičnih akcij za zbiranje te dragocene surovine.



Na Vidmu rastejo novi stanovanjski bloki. Stanovanjska gradnja bo živahna zlasti prihodnje leto, saj bo jedrska elektrarna v izgradnji investirala za te namene precej denarja. Za potrebe svojih delavcev bodo gradili nekaj sto zidanih stanovanj, katera bodo pozneje preduredili za stanovanja stalnega osebja.

## Krške novice

POVSOD SLOVESNO — „Dan republike“ so tokrat, v jubilejnem letu osvoboditve, proslavili še bolj slovesno kot ponavadi. Posebne proslave so pripravili tudi na vseh osnovnih šolah, osrednja pa je bila v četrtek zvečer v Krškem v dvorani DPD Svobode. Tamkaj so gostovali člani mariborskega SNG s Potrč-Partljičevim „Zločinom na meji“.

Z OBLJUBO DOLG — Ze na zadnji seji predsedstva, kasneje pa še na konferenci je mladina krške občine sprejela sklep, da bo za boljše medsebojno obveščanje izdajala redno „Informacije“. Ta sklep bodo uresničili že v začetku prihodnjega meseca, ko bo po skoraj poldrugem letu trajajočem premoru izšla prva številka.

SE EN USPEH — Tudi druga akcija, ki jo je v minulem tednu organiziral občinski odbor Rdečega križa, je prinesla več kot pričakovani uspeh. V enem samem dnevu so v Krškem, na Senovem, v Leskovcu, Brestanici in Kostanjevici zbrali več kot deset ton odpadnega papirja, ki je iz dneva v dan bolj potrebna surovina v naši papirni industriji.

KMALU „MATURA“ — Ze prihodnji mesec bo prestajala zaključno preizkušnjo četrta generacija študentov na večerni srednji ekonomski šoli, ki jo pripravlja delavsko-univerza. Pred komisijo bo stopilo osem rednih slušateljev, trije pa so zaradi odličnega uspeha v razredu mature oproščeni.

ZA JUBILEJ — Krški „Agrokombinat“ je minuli petek slavil 10-letnico ustanovitve in uspešnega delovanja. Ob jubileju so se zaposleni in kmetje kooperanti zbrali v dvorani DPD Svobode, kjer so dolgoletnim sodelavcem podelili vrsto državnih odlikovanj in priznanj te delovne organizacije.

ŠE ENA „VEJA“ — Mladi iz Velikega Podloga sodijo med tiste redke v krški občini, ki so sami poskrbeli za kulturno udejstvovanje v okviru ZSMS. Po tem, ko so lani že ustanovili gledališko skupino, so ji tokrat pridružili še folkloro. Prvic je nastopila minuli petek na osrednji mladinski proslavi dneva republike, ki je bila v Leskovcu.

# BREŽIŠKE VESTI

# KRŠKI TEDNIK



Uspehe stabilizacije je treba stalno spremljati — Občinska konferenca ZK podprla akcijski program stanovanjske skupnosti

Poleg poročila o izvajanju akcije družbene in gospodarske stabilizacije na seji občinske konference ZK 25. septembra so bili sporočeni tudi nekateri podatki o devetmesečnem poslovanju. Splošna ugotovitev je, da so uspehi gospodarjenja slabši, saj bo ostanek dohodka v glavnem vsepovsod pičel, tega namreč bistveno ne bo mogoče izboljšati niti do konca leta.

Po oceni člana predsedstva izvršnega komiteja CK ZKS Ludvika Goloba je bil opravljen pregled akcije stabilizacije v trebanjski občini preveč splošen. Kot največjo slabost je ocenil čakanje osnovnih organizacij v temeljnih samoupravnih skupnostih na občinsko oceno. Po njegovem mnenju delavci ne bi smeli biti neprizadeti ob hitrejšem porastu stroškov od ostalih elementov. V akcijo se morajo povsem določno vključiti vsi, tako frontno organizirana SZDL, sindikati in mladinska organizacija.

Krajevne skupnosti sicer v glavnem niso imele stabilizacijskih programov, vendar nimajo nepokritih naložb pri komunalnih delih. Vrsta razprav se je nanašala na delovno disciplino, za katero lahko poskrbijo le v delovnih organizacijah samih. Ob očitno nesorazmernem naraščanju bolniških izostankov bi morali v kolektivih nameniti več pozornosti raznim evidencom in nadzoru. Sekretar komiteja Tone Žibert je opozoril na vlogo delavske kontrole. Ne razumljivo je, da le-ta ne ukrepa niti v takih primerih, kjer so očitne nepravilnosti.

Konferenca je podprla prizadevanja stanovanjske skupnosti pri družbeni gradnji v občini. Ugotovili so, da še vedno ni uresničen sklep ene od konferenc ZK spomladi, da bi morali vsi kolektivi združevati sredstva v občini, ne pa na sedežih matičnih podjetij. Predlagali so, da bi pri največjih trdovratnežih, ki na ta način siromašajo že tako pičli stanovanjski fond v občini, posredovalo tudi sodišče združenega dela. Ne

npr. v otroškem varstvu, kulturi in telesni kulturi. A. ZELEZNIK

## DOBRODOŠEL DENAR

Komisija za usklajevanje dela krajevnih skupnosti ni imela lahkega dela pri pripravi predloga razdelitve 180.000 dinarjev krajevnim skupnostim v občini. Zaradi pomanjkanja denarja so lahko upoštevali le novogradnje vaških vodovodov, večja dela na vaških poteh ipd. KS Trebnje naj bi dobila 25.000 dinarjev, Čatež 5.000, Račje selo 10.000, Mirna 25.000, Trebno 35.000, Šentlovrenc 25.000 in Šentrupert 45.000. Denarja je zmanjkalo za redno dejavnost.



## Svetlejša mokronoška Iskra

Vse bliže 30-milijonski vrednosti proizvodnje v tem letu

Po novembrskem obračunu je v mokronoški Iskri dosegla vrednost proizvodnje že 27,5 milijona dinarjev. 30 milijonov, predvidenih v načrtu za letos, torej ni več nedosegljivih.

Da gre za resničen skok, pove primerjava z lanskim letom, ko so naredili le za 14 milijonov dinarjev elektrolitov. Sedaj delajo na sodobnejših strojih. Od letošnjega januarja so za polovico povečali število zaposlenih, v razvojnem oddelku so se obično okrepili. V njem dela magister kemije, en inženir kemije in dva tehnika.

Na sedanjem podstrešju bi lahko pridobili še 220 kvadratnih metrov proizvodnih prostorov. Ti prostori naj bi zadostovali za naslednji dve

leti. V letih 1977-78 pa bi zgradili povsem novo proizvodno dvorano z novo opremo. Takrat naj bi naredili za 150 milijonov elektrolitov. Takšen kolektiv pa bo za Mokronog že nekaj pomenil. Kar 70 odst. izdelkov naj bi tedaj šlo v izvoz. Načrti so veliki, vendar sedanji zalet zagotavlja, da ne bodo oklevali.

Po besedah direktorja TOZD, dipl. inž. Dušana Pivke, bo potrebna resna akcija v zveznem merilu za drugačno vrednotenje industrije zabavne elektronike. Velike datjave (tudi 43 odst.) namreč zmanjšujejo kupcem možnost nakupa na trgu. V državno blagajno pa pride zdaj vseeno manj, kot bi, če bi bile datjave manjše, kajti tedaj bi prodali toliko več izdelkov.

A. Z.



V Krmelju storijo marsikaj brez kumunalnih in drugih podjetij. Enostavno se v kraju dogovorijo za kakšno stvar in jo izpeljejo. Tako tudi dobro poteka odvoz smeti. Skupina štirih upokojencev (na sliki) je bila uspešna pri raznih delih, nazadnje pri urejanju kanalizacije na Hinjce in v novem naselju. (Foto: Zeleznik)

## Kako živi krajevna samouprava?

Komite OK ZK bo na prihodnji seji — tokrat se bo sestal s komunisti Loke — spregovoril o krajevni samoupravi — V Loki dobro utrjujejo ustavno vlogo

Komite občinske konference ZK v Sevnici nadaljuje z delovnimi sejami v posameznih okoljih. 10. decembra se bo sestal s komunisti osnovne organizacije v Loki pri Zidanem mostu. Loška krajevna skupnost je imela prva nov statut v občini, ta dokument je služil kasneje za vzorec tudi drugim.

V kraju je tudi sicer živahna dejavnost družbenopolitičnih organizacij. V razne organe družbenopolitičnih organizacij in krajevne samouprave imajo vključenih 140 občanov, v statutu krajevne skupnosti imajo določilo, ki onemogoča kopicenje funkcij. Skratka: nihče od članov sveta KS ne more biti hkrati član njene skupščine, delegacije ali organa družbene kontrole. Kot pravi tajnik sveta krajevne skupnosti in sekretar loške osnovne organizacije ZK Franc Hočevar, so se komunisti vno vključili tudi v ustavno oblikovanje ostalih družbenopolitičnih organizacij v krajevni skupnosti, predvsem SZDL in mladinske organizacije.

Tudi loška krajevna skupnost se kot mejna krajevna skupnost v občini srečuje s težavo, kako v financiranje programa krajevne skupnosti vključiti delovne organizacije zunaj

občine, kjer so zaposleni delavci z območja krajevne skupnosti. Takih delavcev je že 315. Ko so se obrnili na naslove teh delovnih organizacij, so povsod našli na odklonilen odgovor, razen pri Prometni sekciji Zidanem most, ki je pripravljena na zaposlenega delavca prispevati za KS 100 dinarjev. Zato v krajevni skupnosti menijo, da bi to akcijo morali drugače podpreti v republikli.

Zadovoljni so z delom splošne delegacije, opozarjajo pa na težave, ki jih imajo delegati samoupravnih interesnih skupnosti. Sprva so dobivali premalo gradiva, in sklici so bili neusklajeni. Sedaj so gradiva tako zajetna, da bi lahko sejali cel dan. Prepričani so, da bi s skupnimi službami za te skupnosti v občini lahko boljše delali.

V letošnjem razdelilniku denarja krajevne skupnosti v Loki so prvič namenili več denarja tudi za drugo, ne le za komunalne zadeve. V okviru možnosti pomagajo gasilec in ostalim družbenopolitičnim organizacijam. Po programu krajevne skupnosti za naslednje srednjeročno obdobje predvidevajo 1,9 milijona lastnih sredstev, od družbe pričakujejo 1,8 milijona dinarjev. Na skup-

ščini krajevne skupnosti v nedeljo bodo statut krajevne skupnosti dopolnili z določili o družbeni samozaveščiti.

A. ZELEZNIK

## Napredek

„Tu bom še zraven,“ pravi Franc Hribar, dolgoletni javni delavec. V mislih ima v glavnem že opravljeno asfaltiranje v Pijavicah in spomenik ustreljenim talcem v Pijavicah. Kdor ga pozna, je seveda prepričan, da Franc kljub pokoju ne bo držal rok križem. Da se bo še vedno našlo kaj, kar ga bo pritegnilo k delu, se je izdal tudi nam v pogovoru. Rad bi, da bi v Pijavicah prišli še do nekaj javnih svetilk.

Marsikomu se bo tistih 700 metrov asfalta, ki sedaj povezujejo vas, zdelo malenkost. Za vasico s komaj 13 hišnimi števkami na obrobju sevniške občine je to velik napredek. „To se je videlo že pri pripravljanih delih: ljudje so bili izredno pridni, iz Jermanove družine so prihajali na delo kar po trije iz hiše. Samo z deli pri kanalizaciji smo „zabili“ predračun za 12 tisočakov; poleg petletnega samopriskrbe je 11 gospodarjev plačalo še poseben prispevek v denarju, kar



je prineslo nadaljnjih 27.000 dinarjev. Vsi, razen redkih izjem, so bili izredno pridni,“ pravi Franc Hribar in pri tem ne skriva zadovoljstva. Neizpolnjena ostaja le še želja borcev za spomenik 9 talcem med vojno. „Spomenik, delo Rudija Stoparja iz Sevnice, bomo postavili spomladi, odkrili naj bi ga za praznik Osvojiteljske fronte.“

Kar zadeva družbenopolitično dejavnost nasploh, meni Franc Hribar, borec Gubčeve brigade in letošnji dobitnik občinske plakete Dušana Kvedra, da se je včasih delalo le z večjim žarom. „Kar se prevzame, je treba opraviti, polovicarstva ne sme biti!“ pristavi.

A. Ž.

## Pozabljeni?

Sela — Šumberk želijo napredovati

Med najpomembnejšo akcijo za naslednje petletno srednjeročno obdobje omenja Ferdinand Zupančič, tajnik krajevne skupnosti, obnovo električnega omrežja. „V Volčji jami, Vrtači, Repljah in Zavrhu je že težko govoriti o elektriki. Ljudem se kvarijo hladilne skrinje, gospodinjstvi stroji in elektromotorji ne delajo. Predračun je takšen, da ga ne zmoremo naenkrat. Letos bi lahko pripravili vsaj drogeve.“

V načrtu imamo tudi vodovod. V vasi bi se prilegel asfalt; tudi na 10 km vaških poti, ki jih imamo v oskrbi, bi bili potrebni korenitejši posegi. Težava je v tem, ker ostajajo na domačijah vedno bolj le ostareli ljudje. Večina delavcev se vozi na delo v ljubljanski Litostroj in IMT v Ivančni gorici. Prevoz in zaposlitev je edino, kar imajo ljudje od teh tovarn, prav bi bilo, če bi ti kolektivi kaj namenili tudi za krajevno skupnost,“ pravi Zupančič.

Nekaj dolžnikov imajo še od gradnje telefona. Zastavljeni cilji so videti oddaljeni, vendar, kot pravi Zupančič, si je treba vse to vseeno postaviti za sedaj, uresničevanja pa bi se lotili postopno, sicer se bo vse še kar naprej odlagalo. Brez solidarnostne pomoči družbe seveda ne bo šlo.

A. Ž.



Ferdinand Zupančič: „Predvsem bi morali obnoviti električno omrežje.“



Pavlinov hrib v Trebnjem bo slej ko prej še temeljiteje spremenil videz. Grosupeljsko gradbeno podjetje je namreč zastavilo gradnjo štirih blokov za stanovanjsko skupnost. V njih bo 42 stanovanj. V tej soseski so predvideni še drugi bloki.

## Iz kraja v kraj

VARNO NA DELO IN DOMOV — Občani Trebeljanskega, posebno pa delavci, ki se vozijo na delo v IMV, opozarjajo na ozko cesto Poljana — Ornuška vas. Ze na junjski seji občinske skupščine je njihov delegat opozarjal na nevarno vožnjo, sedaj pa je tu zima, vendar še ni bilo nič storjenega. 24. novembra so imeli srečo v nesreči, ko je avtobus pred vozilom iz nasprotne smeri pobegnil na breg, ker so mu odpovedale tudi zavore. Vozišče je že sedaj široko le 3 metre, bojijo se, kako bo pozimi, ko bo ob pluzenju vozišče še ožje. Sedaj, ko so se navadili na delo v tovarni, ne bi radi ostali brez avtobusa.

ODLAŠANJE LAHKO ŠKODI — Do 15. decembra mora biti na voljo 81 tisočakov, če hoče občinska skupščina pridobiti za dobnriški vodovod posojilo v znesku 1,5 milijona dinarjev. Soudeležbo za posojilo morajo zbrati od občanov Dobriča in okolice, ki se zanimajo za vodovod, zato odlašanje plačila prispevka lahko prinese nepopravljivo škodo. Dela naj bi se nadaljevala predvidoma po 20. decembru. Za

prihodnje leto je gradnja tega vodovoda vključena tudi v široko akcijo za pomoč krajem v Suhi krajini, kamor naj bi prišle na pomoč tudi mladinske delovne brigade.

DRAGA POZABLJIVOST — Ze letošnji dan bora so v Selih—Šumberku kar pozabili izobesiti zastave vsa stvar pa se sedaj gospodarjem hudo opleta. Miličnik je namreč nekatere grešnike popisal, sodnik za prekrške pa je štirim prisodil globo 150 dinarjev. Tisti, ki bi jo morali plačati, kažejo sedaj s prstom na tiste, ki so jo odnesli le z opominom, najbolj pa jih jezi, ker miličnik menda ni videl vseh, ki niso imeli zastav. Vsekakor jih pošle ob svečanih priložnostih ne bodo pozabili izobesiti ne eni ne drugi.

ZA MOST — KOMISIJA — Stari mirenski most je vzel nekaj časa tudi delegatom občinske skupščine na seji minul četrtek. Ker z obvoznico zaenkrat še ne bo nič, za most pa se bojijo, da se bo podrli, bo še najbolje tako, kot so se odločili: most si mora ogledati komisija republiške skupnosti za ceste, ta pa bo že povedala, kako je z njim.



Franc Kočevar: „V krajevno samoupravo Loke pri Zidanem mostu je vključenih mnogo ljudi.“

## SEVNIŠKI PABERKI

BOLJŠE OBVEŠČANJE — Loška krajevna skupnost je že pred enim letom v vseh treh večjih krajih namestila posebne zastekljene oglasne omariče za obveščanje. V njih so vedno razgrnjeni vsi zapisniki sej skupščin krajevne skupnosti. Ljudje vedo, kje lahko kaj preberejo. Tega ne pomorejo v vrsti večjih krajev v občini.

LOV NI SKRIVNOST — Lovska družina Boštanj je za praznik dneva republike povabila na lov na divje ptice razne predstavnike, ki sicer niso lovci. Lov je bil predviden za lovnišče Jablanica.

KRMELJ: VSE VEČJI PRITISK NA VARSTVO — V prvem nadstropju krmeljske osnovne šole je v predloškem varstvu že 40 otrok. Za varstvo je med starši vse več zanimanja. Letos so s preureditvijo prostora pridobili še en prostor, tako da bodo ločijo mlajše, v starosti do sedem let, v eno skupino, ostale pa v drugo. Po službah namreč niso le mlade mamicе, temveč tudi starejše, tako da se lahko vse manj malčkov zateče v varstvo pri starih mamih.

POSLUH ZA OKOLIŠKE KRAJE — Sevniška krajevna skupnost je vsem devetim vaškim odborom SZDL odstopila celoten znesek, ki ga dobijo od občine od kmečkih davkov. Gre za precejšnjo vsoto 105.000 dinarjev. Vaški odbori so precej storiili na vaških poteh na svojem območju, obnavljali so tudi večje objekte, npr. mostove, nevarne ovinkne in neprimerno vzpone. Skratka, denar je pomembna spodbuda in se dejansko vrača, od koder je pričel.

OKREPLJENA VRSTA PIONIRJEV PLANINCEV — Planinsko društvo Lisca je 22. in 23. novembra opravilo izpite za najmlajše slušatelje letošnje planinske šole. Na preizkus je odšlo 24 pionirjev, ki so letošnje poletje bili na taboru v Logarski dolini. Svoje sposobnosti so morali pokazati na orientacijskem pohodu in pismenih izpitih. Pet jih bo moralo čakati na značke, dokler ne bodo izpolnili 11. leta. Upajo, da letošnja zima ne bo tako skopa s snegom, saj so morali že dve leti zapovrstvo smučarski tečajji odpasti.



# Zakaj nimamo več srednjih šol?

V predzadnji številki Dolenjskega lista je bilo objavljeno vprašanje, zakaj v Kočevju ni več srednjih šol, in odgovor, ki ga je novinar dobil pri ustreznih organih. V odgovoru sem izjavil tudi jaz. Čas da sem zbral podatke za študijo o razvoju srednjih šolstva in da bi moral na vprašanje odgovoriti listi, ki je o tem pred dvema letoma pisal. Naj povem še, da sem o možnostih razvoja srednjih šol v Kočevju (glej DL 3/74) res pisal, in sicer, da bi lahko kmalu imeli več šol. O tem je pisal tudi tov. Zlindra v DL 5/74. Tudi na roditeljskem sestanku sem govoril o teh možnostih. K temu bi želel povedati še to:

Takratno vodstvo občinske skupščine mi je naročilo, naj pomagam pri ustanovitvi Centra srednjih šol v Kočevju. Sredi aprila 1974 sem bil poslan v Ljubljano na TSS, da bi se pogovoril o ustanovitvi oddelka TSS za mladino v Kočevju. Na osnovi

anketiranja vseh učencev, ki so v tem šolskem letu bili v 8. razredu osnovne šole v občini Kočevje in Ribnica, smo ugotovili, da je izredno zanimivo za študij na srednji tehnični šoli. 73 učencev bi se vpisali na to šolo. Anketirali smo tudi starše teh otrok in kar 149 jih je predlagalo, naj bi imeli v Kočevju TSS.

Ravnatelj TSS mi je povedal, da so pripravljene v naslednjem šolskem letu, t. j. 1974/75, odprati oddelke rodne šole v Brežicah, čeprav je v bližini TSS v Krškem. Potrebno je bilo le poslati formalno vlogo, oddelki bi morali priti v okvir gimnazije in v njem bi morali poučevati splošne ter matematično-fizikalne predmete profesorji gimnazije. Glede financiranja pa bi uredili tako, da bi vpisali dva prva razreda gimnazije in enega za TSS. Obljubljeno je bilo tudi, da bodo prišli predstavniki

TSS v Kočevje takoj, ko dobijo vlogo. Tudi za strokovne predavatelje bi poskrbela matična šola. (TSS ima še od 1959 oddelke za odrasle v Kočevju.) Ponudba se mi je zdelo zelo ugodna in sem o tem obvestil mnoge odgovorne ljudi v Kočevju. 25. aprila 1974 sem o tem poslal tudi pisмено obvestilo občinski skupščini. Kasneje je bilo rečeno, da ni dovolj interesentov za TSS, češ da jih CPS v Kočevju ni mogel zbrati. Iz anketiranih listov sem zbral imena učencev, ki bi šli na TSS. Navedel sem ime in priimek ter kraj bivanja.

Zakaj pri tem CPS ni uspel, ne vem! Znano pa je, da CPS nima učiteljev, ki bi lahko poučevali na štiri-letni srednji šoli.

V odgovoru je tudi omenjeno, da je sedaj primerno razpravljati o tem, kako bo z dvetletno srednjo šolo usmerjenega izobraževanja. Ponovil bi le besede, ki jih je v sobotnem Delu zapisala republiška sekretarka za kulturo in prosveto: ta je namreč poudarila, da se reforma srednjega šolstva ne bo začela z udarcem na gong. Dejala je še, da v bodoče gimnazije ne bo več in da nikomur tudi ni treba biti žal za gimnazijo. Glede na tako oceno nam ne bi smelo biti žal, če bi takrat gimnazija žrtvovala en oddelke prvga razreda. Mislim, da bi ob nekoliko večji zavzetosti že lahko imeli Center srednjih šol v Kočevju, ki bo tudi v prihodnje glavna organizacijska oblika usmerjenega izobraževanja.

MATIJA CETINSKI  
prof. pedagogike

## Lovec in njegov jelen

Lovec Bruno Dogliani iz Črnega potoka pri Kočevju je dolgo vzorno skrbel za jelena, pred kratkim pa ga je prodal za 5.000 din.

Zivljenjska pot tega jelena je bila kar zanimiva. Pred približno dvema letoma in pol je našel neki lovec oslabljenega mladega jelenčka, ki je bil brez matere. Prinesel ga je lovecu, polharju in ljubitelju živali tovarišu Klumu v Kočevje. Postala sta velika prijatelja in mladi jelenček je na veliko veselje otrok spremljal „krušnega očeta“ po mestu in z njim zahajal celo v lokale.

Kmalu pa je postal jelenček prevelik za mesto, zato ga je dobil v oskrbo lovec Bruno Dogliani iz Črnega potoka, ki je tudi lepo skrbel zanj in je za njegovo prehrano potrošil gotovo precej več, kot je zanj dobil. Lepo je rastle in postal že v tretjem letu krepak osmerak.

Bruno, ki je danes upokojenec in vojni ter civilni invalid, je bil med vojno med drugim tudi v Vojkovi brigadi, in sicer komandant 2. jurišnega bataljona. Ta brigada je sodila v 31. divizijo. Rad se spominja tudi komandanta 31. divizije narodnega he-

roja Evgena Matejke-Pemca, ki je padel, kot pravi Bruno, 4. junija 1945, se pravi že v svobodi, v spopadu s četniki. Heroj Pemca ima spomenik v parku herojev v Kočevju, v tem mestu pa je bil tudi rojen.

J. PRIMC



Brunov jelenček, ko mu je bilo leto in pol. Bruno je moral biti z njim kar previden, da ga ni jelenček nasadil na rogove. (Foto: Ožbolt)



Lovec Bruno rad govori o svojih lovskih, pa tudi vojnih dogodivščinah in razkaže gostom zanimivosti Črnega potoka. Na sliki: Bruno ob črnopotokem perišču, ki ga več ne uporabljajo, v ozadju napajališče, kjer se kljub žični ograji pogosto napaja divjad. (Foto: Primc)

## Novice iz Fare in okolice

**ZNANJE** – Minilo je že prvo šolsko četrtletje. Učenci in učitelji se trudijo, da bi se naučili čim več in čim bolje. Pomagamo drug drugemu. Iščeemo novih poti, kako bi se čim več in čim bolj temeljito naučili. Največ je vredno dobro znanje.

**KROŽKI DELAJO** – Pionirska organizacija na osnovni šoli Vas-Fara se je pod vodstvom mentorice tovarišice Fanike Ožbolt vključila v drugi del JPI pod geslom „Lepo je v naši domovini biti mlad“. Pevski zbor prepeva pod vodstvom tovarišice Vere Čimprič. Mladi literati pišejo spise in jih pošiljajo v Pionirski list, kjer sodelujejo v nagradnem razpisu „Svobodni gradimo nov svet“, recitatorski in dramski krožek pa uspešno vadi Bratož Konda. Tudi učitelji delajo z učenci v SSD, v tehničnem, foto, šahovskem, prometnem krožku in drugih krožkih. Vsakdo ima svoje delo, vse učitelje mentorje pa povezuje pionirski starejšinski svet, ki je v sklopu DPM Vas-Fara.

**PLAKETE GASILCEM** – Mimo je občini zbor PGD, ki je pred dobrim mesecem obhajalo 50-letnico. Veteranom gasilstva so te nedelje podelili plakete za dolgoletni trud v gasilskem društvu. Prejeli so jih Jože Klarič iz Vasi, Matija Letig iz Vasi, Matija Grgorič iz Planine, Miha Papič iz Vasi in Anton Juretič iz Potoka. Odlikovanje za Matija Malnarja so sprejeli sorodniki, kajti njega smo teden dni pred občnim zborom pokopali na prifrarskem pokopališču.

M. VOLF

## KRVODAJALCI!

10., 11. in 12. decembra bo v Kočevju spet krvodajalska akcija. Občinski odbor RK prosi vse krvodajalce, naj pridejo k oddaji tisti dan in uro, za katero so dobili vabilo. Tak red je potreben zato, da ne bo prihajalo do zastoja, če bi prišlo preveč krvodajalcev.

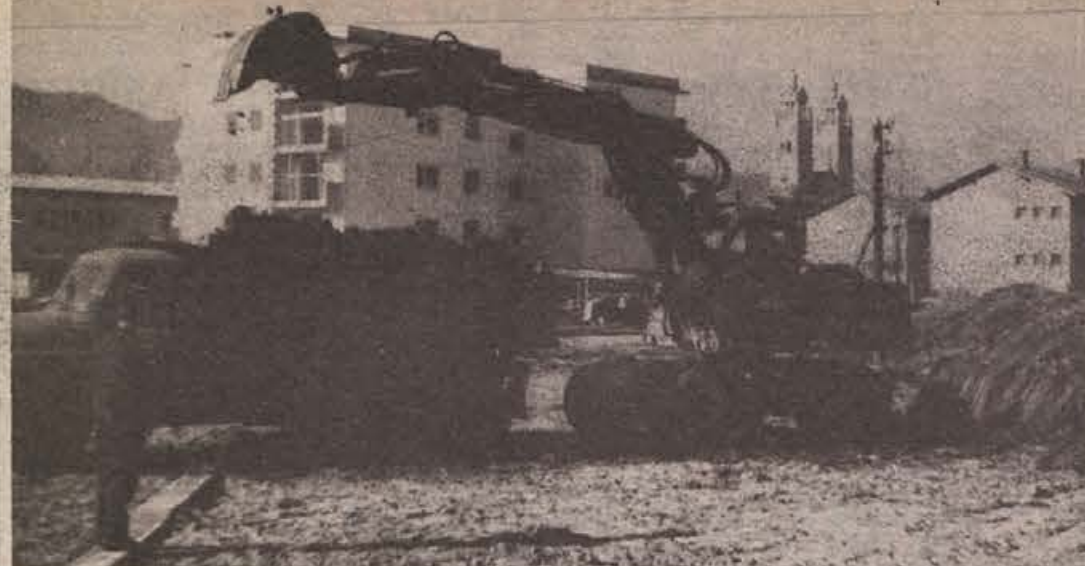
## DVE ZLATI PIONIRJEM

Na letošnjem pionirskem „foto“, ki je sedaj v Ljubljani, otvoritev pa je bila 27. novembra, so člani Foto-kino kluba osnovne šole Kočevje prejeli dve zlati medalji in diploma.

## GOSTOVANJE TRŽAČANOV

V okviru abonmaja je 26. novembra gostovalo v Kočevju Tržaško gledališče. Člani tega gledališča so v Šeškovem domu v Kočevju uprizorili dve predstavi igre Antona Leskoveca „Dva bregova“. Popoldanska je bila za mladinski abonma, večerna pa za odrasle. Prav bi bilo, da bi take predstave bile bolj obiskane, saj nudijo bogat kulturni užitek in so vredne ogleda. Boljša pa bi morala biti tudi reklama za prireditve, kajti če ljudje o predstavi niso obveščeni, je tudi obiskati ne morejo.

V. I.



Za prvima dvema blokoma v Ribnici so pred kratkim začeli kopati temelje za dva nova bloka, ki bosta imela skupaj 34 stanovanj, vseljiva pa bosta konec prihodnjega leta. (Foto: Primc)

## Do leta 1980 skupaj 286 stanovanj

V ribniški občini bodo zgradili na leto povprečno 47 družinskih stanovanj

Pred kratkim so začeli v Ribnici graditi dva nova stanovanjska bloka, ki se bosta držala skupaj, v vsakem pa bo po 17 stanovanj. Razen tega bodo pri teh dveh blokkih zgradili še kotlovnico in transformatorsko postajo, ki bosta delovali za potrebe vseh 12 blokov, ki bodo zgrajeni na tem območju (za gozdarskim domom) do leta 1980.

Gradnjo novih dveh blokov financirajo delovne organizacije iz Ribnice in solidarnostni stanovanjski sklad z združenimi sredstvi. Vseljiva bosta konec leta 1976, gradi pa ju SGP Zidar. Pri Samoupravni stanovanjski skupnosti smo zvedeli, da bi sama bloka bila lahko dograjena in vseljena že prej, vendar ne bosta, dokler ne bo dograjena

kotlovnica in transformatorska postaja, saj bi sicer stanovalce zeblo, ker ne bi delalo centralno gretje, ali pa bi imeli nevšečnosti z elektriko.

Doslej je za gozdarskim domom v Ribnici zgrajenih 51 stanovanj v dveh blokkih. Prihodnje leto jih bo še 34, leta 1977 spet 51, leta 1978 novih 34 in prav toliko še leta 1979, v letu 1980

pa 51. Skupno bo torej za gozdarskim domom 14 blokov z 255 stanovanji.

Seveda načrtujejo gradnjo tudi na ostalih območjih, in sicer bo prihodnje leto vseljenih 6 stanovanj v Dolenji vasi in 15 v Sodražici, leta 1977 pa 10 stanovanj v Loškem potoku. Ta načrt gradnje stanovanj je bil izdelan na osnovi načrtov, ki so jih posredovale Samoupravni stanovanjski skupnosti (SSS) delovne organizacije, in ob upoštevanju lastnih možnosti SSS.

J. P.

## ZBOR RIBIČEV

Občni zbor Ribniške družine (RD) Ribnica je sklican za 12. december zvečer v domu JLA v Ribnici. Na njem bodo sprejeli pravila RD in programske zasnove za delo RD. Obravnavali bodo poročila o delu upravnega odbora, nadzornega odbora, komisij, disciplinskega tožilca, sodišča in revirnih vodstev. Vse te organe bodo na novo izvolili, razen tega pa še delegate za zvezo ribiških družin.

## POVSOD PROSLAVE

Proslave dneva republike so bile letos, ko praznujemo 30-letnico osvoboditve, v ribniški občini še posebej svečane. Bile so po vseh območnih središčih. Na njih so podelili priznanja OF za dolgoletno delo v OF in SZDL ter za posebne uspehe pri razvoju socialistične samoupravne družbe. Skupno je bilo podeljenih 86 priznanj, in sicer 20 na območju Sodražice, 19 na območju Dolenje vasi, 17 na območju Loškega potoka in 30 na območju Ribnice.

Na proslavah so razen govornikov nastopili še recitatorji, pevci in kulturne skupine, ki delujejo na teh območjih. Te svečanosti so izkoristili ponekod tudi za svečan sprejem cicibanov v pionirsko organizacijo.



Novi dom JLA v Ribnici pospešeno dokončujejo, saj je že napovedano, da bo otvoritev v petek, 19. decembra, dopoldne. Na fotografiji: pogled na dom iz osnovne šole. (Foto: Primc)

## Za znak partizanskih enot

Novo pionirsko tekmovanje je namenjeno prenašanju tradicij NOB na mladi rod in boljšim medčloveškim odnosom

Tudi v ribniški občini bodo organizirali tekmovanje za znak partizanskih enot, ki se ga lahko udeležijo pionirji in pionirski odredi. Tekmovanje organizira republiška Zveza prijateljev mladine v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger. Pri tem ji bodo pomagale občinske ZPM.

Občinska ZPM mora predvsem določiti tri kraje v svoji občini, znane iz NOB, in poskrbeti, da bodo pionirji tam dobili žige. Po nekem predlogu naj bi bili v ribniški občini ti trije kraji Loški potok, Sodražica in Grčarice.

Za osvojitev bronastega znaka partizanske puške mora pionir obiskati tri kraje v občini, znane iz NOB, kjer mora dobiti žigo, obisk pa mora potrditi tudi šola. Obiska pa pionir ne sme opraviti sam, ampak v skupini, ki šteje najmanj 10 pionirjev. Za osvojitev srebrnega znaka partizanske puške je treba na enak način obiskati tri partizanske kraje v sosednji občini, za zlati znak pa še nadaljnje tri kraje, znamenite iz dobe NOB, v katerikoli slovenski občini.

Pionirski odred izpolni nalogo za osvojitev znaka, če uresniči v prvem letu vsaj šest, v naslednjem pa še ostale štiri posebne naloge. Te naloge določajo med drugim, da najmanj 25 odstotkov članov odreda osvooji znake partizanske puške, da sprejmejo program JPI odreda, da organizirajo dve delovni akciji, da skrbijo za ostarele kmete in za vasi, da sodelujejo pri nagradnem natečaju Pionirskega lista, da organizirajo zaključno prireditev in razstavo, da organizirajo odredna tekmovanja in sodelujejo na občinskih tekmovanjih (šah, streljanje, orientacijski pohod, običajen ali na smučeh) ter da sodelujejo pri kurirčkovi pošti.

Prvi del tekmovanja traja do konca prihodnjega koledarskega leta.

## Ribniški zobotrebc

**NOVO VODSTVO RK** – Na prvem zasedanju delegatov Rdečega križa občine Ribnica so izvolili novo vodstvo, in sicer za predsednico Vesno Lavrič, za tajnika pa Draga Turnška.

**EDINA IZGUBA** – 247.000 din izgube je imel v prvih devetih mesecih letos tozd gozdne kooperacije Grčarice, ki deluje na območju občine Kočevje in Ribnica.

**ZASTOJ V TRGOVINI** – Trgovina in gostinstvo v ribniški občini sta sicer letos iztržila za 26 odstotkov več, vendar le na račun višjih cen, medtem ko v resnici nista prodala več blaga in storitev. Nekateri trdijo celo, da promet upada. Za tako stanje krivijo večje varčevanje zaradi izplačevanja osebnih dohodkov na branilne knjižice in odlikovanje kupne moči prebivalstva izven občine. Zanimivo je, da v neprimerenih trgovskih lokalov gredo občani raje kupovat drugam.

**LE ZA PLAČILO** – Ribniško tržiščno lahko odlej uporabljajo prodajalci le, če plačajo določeno pristojbino krajevni skupnosti. To je povsem v redu, saj je KS ta prostor asfaltirala, se pravi izboljšala. Sicer

pa je treba tudi v drugih krajih proučiti stor na tržnici plačati.

**ZAMENJAVA** – Kmetijska zadruga Ribnica se dogovarja za zamenjavo Ugarja in Marofa. Če bodo dogovori uspešni, bo KZ na Marofa organizirala prodajo gradbenega materiala, skladišče reprodukcijskega materiala za potrebe kmetijskega in skladišče suhe robe, tu pa bi zgradila še garaže za strojni park.



– Slišal sem, da ima trgovina pri naši kmetijski zadrugi izgovorbo.

– Jaz sem pa bral, da so nekateri drugi občini zamenjali proizvodje vseh trgovin, ki so sicer bo poslovala, in naenkrat je bil povsod precejšen dobiček.

## Drobne iz Kočevja

**ZA PRAZNIK LEPO** – Pred prazniki je bilo vreme lepo, da je bilo mogoče urediti tudi mesto in vasi za svečanosti v počastitev dneva republike, razne otvoritve in druge prireditve.

**ODSLEJ DRAŽE** – Vozniški izpiti, zadnji v tem letu po starih predpisih, so bili pretekli torek. Bil je velik naval kandidatov. Vsak se je želel izogniti izpitu po novih določilih, ker bodo precej strožji, zahtevnejši in tudi dražji. Prav je, da bodo le dobri in vestni vozniki spuščeni na naše prepolne ceste.

**POTEPUHI** – Psički potepenci prihajajo vsak dan pred osnovno šo-

lo in se tam podijo v zabavo učencem. Vedo, kdaj bo šolska malica, kajti takrat se dobi marsikaj za pod zob. Često prileti tudi cel „sendvič“ skoz okno, nakar se v zabavo učencev prične ravs psov za grizljaj. Da, da, za hrano se je treba boriti! To čutijo, žal, psički, tisti, ki meče beli kruh skoz okno, pa še ne. Ob obilju vzgoja pač bolj počasi napreduje.

**SMRAD** – Na obronkih mesta se pritožujejo zaradi smrada, predvsem v okolici klavnice. Verjetno smo pri določitvi lokacij premalo mislili na to. Sedaj so težave in bo treba nekaj ukreniti.

**TRŽNICA** – Prodajalci sadja iz drugih republik so si postavili zastekljen kiosk pri tržnici. Vedno so dobro založeni s sadjem in povrtnino in zelo ustrežljivi, razen tega pri njih ni vrst.

**NOVINCI** – „Sonečna uprava“ se je umirila in njenega delovanja ni več toliko čutili. Vse kaže, da se po izgubah še ni kadrovsko izpopolnila. Oblikuje pa se nova moška skupina, ki dela še bolj tiho in še nima imena. Po njenem obnašanju bi se dalo sklepati, da ji bodo dali ime „Topli bratje“.

**TRESKANJE** – Stoletna pratika trdi: „Če na Cecilije dan (22. novembra) grmi in treska, bo ob letu žita kot peski.“ Grmelno in treskalo je že navsezgodaj zjutraj. Bomo videli, kako bo z žitom.



– Zakaj si tako nekulturen?  
– Sicer sem hotel kupiti knjigo o lepem vedenju, a stane v naši knjigarni kar 240 din, zato bom raje še naprej nekulturen.

## KOČEVJSKE NOVICE





V času, ko svet slavi stoletnico telefonije, so v Sloveniji dobili 100.000. naročnico, ki živi v Semiču

Pred kratkim so slovenski „poštariji“ dosegli pomembno delovno zmago. Na območju PTT podjetja Novo mesto (Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje, Brežice, Krško in Sevnica) je bil vključen v avtomatski telefonski promet stotisoči naročnik.

Tako so „poštariji“ na novomeškem območju praznovali kar dvakrat. Letos namreč slavi svet sto let, odkar so uvedli prvi telefon, Slovenija pa je v jubilejnih letih dobila 100.000. telefonskega naročnika, pravzaprav naročnico. To je Semičanka Zalka Cekuta, zaposlena v Iskri. Na proslavi v počastitev lepe delovne zmage so se v semiškem „Smuku“ minulo sredo zbrali predstavniki združenih PTT organizacij iz Ljubljane, novomeške pošte in slavljenska Cekutova.

Direktor novomeškega podjetja za PTT promet Rajko Gerdovič je v pozdravnem govoru med drugim dejal: „Ko so 1961 na osnovi Zakona o organizaciji jugoslovanskih pošt, telegrafov in telefonov ustanovili za široko dolensko regijo podjetje za PTT promet Novo mesto, nismo imeli na našem območju niti ene avtomatske telefonske centrale in nobenega avtomatskega naročnika. V 15-letnem obdobju smo popolnoma avtomatizirali telefonski promet v vseh občinskih in ostalih večjih središčih. Zgradili smo 6560 avtomatskih telefonskih priključkov, v promet pa smo jih vključili 5264. V kratkem času smo v posodobitev telefonije vložili več kot 13 milijard starih dinarjev.“

Na slavnosti večerji so govorili tudi predsednik črnomaljske občinske skupščine Martin Janžekovič, pomočnik glavnega direktorja za PTT promet Slovenije Jože Dobnik, predsednik semiške krajevnega skupnosti Jože Vidmar in drugi gostje. Vsi so poudarili, da pomeni 100.000. naročnik v letošnjem letu jubilejev še en velik dekovski uspeh, ki obvezuje vse slovenske poštne delavce, da bodo tudi v bodoče delali tako marljivo, kot so do sedaj. Ob koncu je predsednik delavskega sveta novomeškega PTT Ivan Zupančič

dal slavljenski Cekutovi simbolično darilo – telefon.

Kljub hudemu mrazu me je Črnomaljec Alojz Hudejla, delavec na bencinski črpalki v Semiču, prijazno postregel. Sploh je bila tista sredi, ko sva se pogovarjala o njegovem delu, čemer in pust dan. Malo ljudi je bilo na ulicah in še tiste, ki so morali v mesto po opravkih,

## Prvi sneg priganja

je gnal domov hladni veter. Ker v času, ko sva se z Alojzom pogovarjala, na črpalki ni bilo nobenega vozniaka, je o svojem delu povedal:

„Kjer koli dela prodajalec, mora biti prijazen. Pri nas je poleti veliko dela, pozimi manj, a je zelo mrzlo. Se pravi, da imam naporno službo. Na črpalki delava izmenoma dva po dvajset ur. Kljub temu sem se na delo navezal in pri Petrolu rad delam. Marsikdaj me vozniki vprašajo za nasvet, in če le znam, odgovorim. Sedaj, pred zimo, predlagam voznikom, naj pomislijo na zimsko opremo, kajti ob prvem snegu bo na črpalki polno „pozabljenih“ lastnikov avtomobilov. Da ne bi prihajalo do gneče, naj se vsi avtomobilisti oglasijo te dni. Dobili bodo vse, kar potrebujejo za svoje „jeklene konjičke“. Sedaj prihaja na črpalko veliko lastnikov stanovanj po kurilno olje. Opažam, da se vse več Semičanov odloča za centralno ogrevanje. Pravijo, da je priročnejša, bolj čista in da ni draga. V primerjavi z lanskim letom smo prodali veliko več olja, v novembru pa so Semičani, Gradčani in prebivalci iz okoliških vasi kupili več kot 10.000 litrov kurilnega olja.“



## Smuk - mala Jugoslavija

Bela krajina postaja vse bolj privlačna, nekakšen turistični otok v črnomaljski občini pa je semiški hotel Smuk. Kot so povedali semiški gostinski delavci, so imeli do konca novembra okoli 400 gostov, če pa bi imeli ležišča vsaj za en avtomobil, bi lahko prej omenjeno število potrotili. V zadnjem času je v Semiču veliko lovcev in ribičev, v Smuku pa vse raje zavijejo tudi časi, je v Semiču veliko lovcev in ribičev. V Smuku pa vse raje zavijejo tudi poslovni partnerji belokranjskih tovarn. Ker jim je všeč okolica, mirno mesto, o majhnem hotelu povedo svojim poslovnim partnerjem, znanjem in večkrat je Smuk Jugoslavija v malem, ki ima skoraj vsak dan v gosteh kakšnega tujca.

Se več gostov imajo prizadevni Smukovi delavci v času, ko ljubljanski Vinatorji pripravljajo najrazličnejše izlete. Slovenci s „severa“ zahajajo radi na Semiško goro in kot kaže, bo Vinatorjeva akcija „Gremo v zidnico“ pripeljala v Belo krajino poslednje več domačih turistov. Ti si najprej ogledajo metliške in črnomaljske zanimivosti, nato gredo na goro v zidnico. Nekateri se odpravijo na Smuk k razvalinam gradu, drugi na Mirno goro ali celo na Vinico. Da bi v Semiču pritegnili kar največ turistov, v Smuku razmišljajo o razvoju kmečkega turizma. Kot kažejo prvi uspehi, bi Bela krajina v tej novi, in pri nas še nerazviti turistični panogi, lahko uspela.

Suhorjani so v okviru občinskega praznika prvič počastili krajevni praznik

V nedeljo, 23. novembra, se je na Suhorju začelo praznovanje 30-letnice osvoboditve in 33-letnice likvidacije utrjene belogardistično-fašistične postojanke z Vasiljevičem in patrom Norbertom na čelu, ki so jo uničili borci XIII. zumberške brigade ob podpori Cankarjeve in Belokranjskega odreda.

## METLIKA BREZ DELAVSKE UNIVERZE

Na skupni seji vseh treh zborov pri metliški občinski skupščini – imeli so jo 21. novembra – so delegati razpravljali tudi o ukinitvi metliške delavske univerze. Občinsko ljudsko univerzo je konec leta 1959 ustanovil občinski ljudski odbor, ker pa je univerza skoraj vsa leta po ustanovitvi živovarila, so se odločili, da jo ukinejo. Njena sredstva bodo prenesli na metliško temeljno izobraževalno skupnost, ta pa jih bo uporabljala za dopolnilno izobraževanje.

V počastitev metliškega občinskega praznika in dneva republike so metliški komunisti prejšnji teden sprejeli v svoje vrste 23 predlaganih kandidata in kandidatke. Slavljencem je tudi letos podelil izkaznice in knjige sekretar komiteja občinske konference ZK Jože Mozečič, o liku komunistov in njegovih nalogah pa je novospreditim članom in številnim gostom, ki so bili navzoči pri sprejemu, spregovoril sekretar medobčinskega sveta ZK Lojze Šterk.

Po sprejemu smo se pogovarjali s tremi novimi člani, ki so povedali:

Toni Štefanič, 23-letni programer v Beti (mladi komunist se je prestrašil fotografskega aparata ali pa...): „Kot sem zvedel kasneje, so me za sprejem predlagali v delovni organizaciji. Sveda sem vesel, da so sodelavci znali ceniti moje dosedanje delo“

Albina Pfeifer, 25-letna priučena šivilja v Kometu: „Morda se sliši smešno, toda danes sem srečna. V partiji je že moja mlajša sestra in zato sem se rdečega nageljčka razveselila. Večkrat slišim, da so komunisti povsod tam, kjer se ustvarja oblast, in da je lahko danes že vsak komunist. Ni tako. Jaz sem se izkazala s

23 nageljnov za nove člane



v mladinski organizaciji in v podjetju. Upam, da bom dober član, kajti poslej se bom pri delu še bolj potrudil. Kaj bo moja prva naloga? Mislim, da imamo mladi komunisti pri delu za stabilizacijo veliko nalogo, zato bom svoje delo usmeril poslej v to smer.“

Stane Medik, 25-letni učitelj: „V Metliko sva z ženo prišla pred štirimi meseci. V šoli sem delal tako, kot sem v Mariboru, zato sem vesel, da moji tovariši menijo, da sem delal kot prvi



komunist. Kaj mi pomeni sprejem? Predvsem odgovornost do dela v osnovni organizaciji, ki se ga mislim oprjeti vestno in ne polovičarsko. Morda sem ideološko še premalo podkovan, zato upam, da nam bodo ideologijo približali in nas, nove komuniste, usposobili, da bomo lahko kos težavam in da bomo lahko tudi mi reševali idejne probleme in se pravilno odločali za vrednote, ki izhajajo iz programa in ciljev Zveze komunistov Jugoslavije.“

Prvi so popoldne nastopili pevci delavskega prosvetno-kulturnega društva (DKPD) SOLIDARNOST iz Kamnika. V dvorani suhorskega prosvetnega doma se je ob 15. uri začel koncert moškega zbora, ki šteje 38 pevcev, in ženskega, ki ga sestavlja 26 pevki. Zvrstilo se je cel ducat narodnih in še več umetniških pesmi, začeni s pesmijo Od Urala do Triglava, prek makedonske Bolen mi leži, Dolenjskih furmanov, znamenite Jerebove Sent-

## ŠTAB ZA TERITORIALNO OBRAMBO USTANOVILJEN

Potreba po imenovanju štaba za teritorialno obrambo v občini izhaja iz določil Zakona o ljudski obrambi, na zadnji skupni seji vseh treh zborov pri metliški skupščini pa so zakonski zahtevi zadostili tudi Metličani. Štab združuje vse enote teritorialne obrambe, odgovoren je za organiziranje, opremljanje in usposabljanje teritorialne obrambe v metliški občini, za svoje delo pa odgovarja svetu za ljudsko obrambo. Člani štaba so že pričeli delati.



Na predvečer metliškega občinskega praznika so se v domu Partizana na Pungartu predstavili redkim ljubiteljem lepega petja člani novomeške pevskega zbora „Dušan Jereb“. Skoda, ker so Novomeščani peli na slavnostni akademiji – posvečena je bila metliškemu občinskemu prazniku in dnevu republike – pred maloštevilnim občinstvom. Organizatorji pevskega koncerta in pevci so pogrešali med poslušalci predstavnike krajevnih skupnosti, delavce, v dvorani pa je bilo vsega deset mladincev, da o učenkah poklicne šole in osnovnošolcih sploh ne govorimo. Na sliki: član pevskega zbora Rudj Mraz med pozdravnim govorom. (Foto: Janez Pezelj)

## Sprehod po Metliki

LJUBITELJI LETALSTVA, PADALSTVA in modelarstva so se sestali minuli četrtek na družabnem večeru, kjer so se pogovarjali o bodočem delu in si zavrtili pet zvočnih filmov o letalskih večerščinah. Gotovo bo poslej v Beli krajini ta lepi šport dobil vedno več privrženec, posebno med mladimi.

HLADNEGA VREMENA so se še posebej razveselili stanovalci okoli gostiln, kajti ponočnja kom se v mrazu ne da dreti in vriskati, ampak smuknejo v avtomobile in se odpelejo na toplo. Tako lahko ljudje vsaj pozimi spijo v miru, če ne pride zaradi nespametne vožnje „omamljenih“ voznikov do karambola.

V GOSTIŠČU NA DRAGAH, kjer imajo glasbeno skrinjo, je ob večerih zelo živahno. Plošče v skrinji bi lahko pogosteje menjavali, saj znajo stalni obiskovalci in obiskovalke te prijetne gostilne domala vse pesmi že na pamet.

ČLANI FOTO-KINO kluba Fokus redno menjavajo svoje slike v vitrini pri bifeju. Lepe posnetke si ljudje, ki čakajo na avtobuse – Fokusova razstavna vitrina je blizu postajališča – z zanimanjem ogledujejo.

NENADEN MRAZ JE presenetil marsikatero lastnika avtomobila,

janževske, prekmurske Vsi so venci... nekaj poskočnih, glasovno bogato prepletajočih se kol in Pojdem u rute (z žensko solistično vlogo) do poslednje pesmi Vsi so prišli... pod vodstvom pevovodje prof. Viktorja Mihelčiča, metliškega rojaka.

Sporod je bil posrečeno izbran, koncert sam pa na višku, le škoda, da je bilo pevcev in pevki nekolikokrat več kot poslušalcev.

Da Suhorčani še ne izpričujejo kaj prida zanimanja za kulturne prireditve z udeležbo na njih, je iskati v splošnem nezanimanju, ko razen mladincev, zadolženega za sprejem in nagovor, in tajnika krajevnih organizacij ZB, ni bilo nikogar od predstavnikov družbenih organizacij in ne odraslih razen žensk, kolikor je prvov na eni roki, ter ducača šolskih otrok. Toda pogrešali smo mladino s Suhorja samega in iz bližnjih vasi.

HINKO WILFAN

## 68 JUBILANTOV DELA

Minuli petek so v Beti nagradili kar 68 zvestih delavcev in delavk, jubilarov dela. Vsi slavljenci – v podjetju delajo že deset let – so se zbrali v tovarniški menzi, kjer so se jim z zanimivim koncertom predstavili pevci iz Karlovca, z domiselnim programom pa so slavljence razveselile tudi učenke poklicne tekstilne šole.

## UPOKOJENCI VABIJO NA ZBOR

Črnomaljska podružnica Društva upokojencev vabi vse upokojence in upokojenke na ustanovni občni zbor, ki ga bo društvo pripravilo v nedeljo, 7. decembra. Sestanek bo v prostorih črnomaljske podružnice, začel pa se bo ob 9. uri. Ker se bodo na sestanku pogovarjali o važnem delu, ki čaka društvo v prihodnjih mesecih, je prav, da na upokojenski zbor pride kar največ članov.

## SEMIČ: USPELA PRIREDITEV

Člani aerokluba „Bela krajina“ in osnovna organizacija Zveze socialistične mladine Slovenije iz semiške Iskre so minuli torek pripravili v kinodvorani zanimivo predstavo o letalstvu, po ogledu petih filmov („Ista srca“, „Tovariši“, „Nesreča“, „Dežurstvo“, „Kovit“) pa se predavanje. Prireditve – pripravili so jo v glavnem mladinci sami – je v celoti uspeła, saj so člani aerokluba s filmi in miklavskim predavanjem pritegnili v društvo nekaj novih članov.

## PENZION BREZ PARKIRNIH PROSTOROV

Prostor pred Vinatorjevim penzionom „Smuk“ v Semiču je namenjen predvsem za parkiranje. Za je vedno neoznačen in gostje večkrat ne vedo, kako naj parkirajo svoje avtomobile. Tako se je že večkrat zgodilo, da je prišlo na parkirnem prostoru do gneče, hude jeze in tudi prask. Prav bi bilo, ko bi odgovorni še pred snegom potegnili črte in označili prostor, kjer se lahko parkirajo.



Minulo sredo so slavili slovenski poštne delavci, saj so dosegli lepo delovno zmago – v avtomatski telefonski promet so vključili stotisočega naročnika. Slavljenska je bila Semičanka Zalka Cekutova, kateri so v spomin izročili simbolično darilo – telefon. Na sliki: Ivan Zupančič čestita Cekutovi. (Foto: Janez Pezelj)

## Črnomaljski drobir

CRNOMALJČANI, LASTNIKI stanovanjskih hiš, so ob praznovanju dneva republike letos niso posebno izkazali. Res je sicer, da so zastave pozdravili 29. november, vendar je bila v glavnem okrašenca le glavna ulica. Kot kaže, so domačini v zibelki partizanstva že pozabili na težko preteklost ali pa po novih stanovanjskih hišah in nekaterih blokih stanujejo priseljenci, ki ne čutijo dolga do revolucije.

## KOŠARKARJI SO PRED kratkim dobili nova sodobna koša, kate-

## ZIMSKI IN LETNI ZRAK

Neko novopečeno voznik o osebnega avtomobila so črnomaljski kavalirji prepričali, da mora poleg sredstva proti zmrzovanju opremiti svojega fička še z zimskim zrakom v zračnicah. Ker je pri iskanju zimskega zraka našletela na pomilovalne poglede, je rekla prijateljici: „V zračnicah bom pustila letni zrak, pa naj se zgodi, kar hoče!“

# Črnomaljski poročevalci



# V TEM TEDNU VAS ZANIMA

## TEDENSKI KOLEDAR

**TEDENSKI KOLEDAR**  
 Četrtek, 4. decembra - Barbara  
 Petek, 5. decembra - Stojan  
 Sobota, 6. decembra - Miklavž  
 Nedelja, 7. decembra - Ambroz  
 Ponedeljek, 8. decembra - Marija  
 Torek, 9. decembra - Valerija  
 Sreda, 10. decembra - Smiljan  
 Četrtek, 11. decembra - Danijel

**LUNINE MENE**  
 10. decembra ob 15.39 - prvi krajec

## KINIO

**BREŠTANICA:** 6. in 7. 12. ameriški barvni film Odrasitev.  
**BREŽICE:** 5. in 6. 12. ameriški barvni film Ognjeni obračun. 7. in 8. 12. ameriški barvni film Ljubzenska pesem. 9. in 10. 12. angleški barvni film Strašilo.  
**CRNOMELJ:** 5. 12. francoski barvni film O.k. šefe. 6. 12. angleški barvni film James Bond. 7. 12. angleški barvni film James Bond.

10. 12. italijanski barvni film Alfredo, Alfredo.  
**KOSTANJEVICA:** 7. 12. angleški barvni film Poslednja dolina.  
**KRSKO:** 6. in 7. 12. ameriški film Doc Holiday. 10. 12. nemški film Beg v zločin.  
**METLIKA:** Od 4. do 7. 12. ameriški barvni film Veliki valček. Od 5. do 7. 12. francoski barvni film Cesar in Rosalie. Od 5. do 7. 12. japonski barvni film Horda nasilnikov. 10. in 11. 12. ameriški barvni film Privatni detektiv.

**MIRNA:** 6. in 7. 12. film Prepovedan dekameron.  
**NOVO MESTO, KINO KRKA:** Od 5. do 7. 12. francoski barvni film Vse v redu. 7. 12. matineja Čudna čuda Charlja Chaplina. 8. 12. Mestno gledališče. Od 9. do 11. 12. zahodnonemški barvni film Kapetan.  
**RIBNICA:** 6. in 7. 12. italijanski barvni film Kaliber 9.  
**SEVNICA:** 6. in 7. 12. ameriški film Stan in Olio. 10. 12. danski film Rektor v postelji.

**TREBNJE:** 6. in 7. 12. romunski barvni zgodovinski film Vojna cara Trojana.

Ob boleči izgubi našega dobrega moža, očeta, brata in strica

### FRANCA ORLIČA

iz Grabrova 47 pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremenili na njegov tih dom in nam izrazili sožalje. Posebno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom Grabrova, gasilskemu društvu in ZB Grabrovec, kolektivu Emona-Market Crnomelj, kolektivu SM Ljubljana-upravi za notranje zadeve-komisiji za izpite voznikov motornih vozil za darovane vence in cvetje. Hvala tudi tov. Stanetu Nemančiču za irečne besede doma in pri odprtem grobu, kakor tudi župniku iz Metlike.

Žalujemo: žena Ana in otroci z družinami

Za vedno je zaprla svoje trudne oči naša dobra teta in draga sestra

### MARIJA VESEL

iz Boričevega

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo v času njene bolezn obiskali in nam kakorkoli pomagali. Pristrčna hvala sosedu za podarjen venec, družini Mervar in Gačnik ter sodelavki Mileni in možu za vso pomoč v hudi stiski. Vsem, ki so pokojnico spremenili na

njeni zadnji poti in župniku za lep obred hvala.

Žalujemo: sestra Julka, nečak Mari in Jože z družino ter drugo sorodstvo

Ob izgubi 94-letnega očeta in starega očeta ter pradedka

### FRANCA SEKULE

iz Regeče vasi 54

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in vaščanom za podarjene vence in cvetje. Posebno hvalo smo dolžni godbi za zaigrane žalostinke ter poslovilne besede in župniku za opravljeni cerkveni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujemo: domači

Ob prerani, težki in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame in tete

### JULKE HRAŠOVEC

s Podturna

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno sosedom in vsem, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti ji darovali vence in cvetje in nam izrekli sožalje. Hvala kaplanu za pogrebni obred.

Žalujemo: mama in hčerka Zdenka z družino

## ZAHVALA

Ob prerani, boleči izgubi naše mame

### MALČI JAKŠE

iz Dol. Toplic

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, tovarni perila Labod, Industriji obutve Novo mesto in Iskri Novo mesto za poklonjeno cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo sosedom za pomoč v teh težkih trenutkih in za podarjeni venec ter kaplanu za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujemo: hčerka Milka z družino, Marica z družino, sin Tone in drugo sorodstvo

## ZAHVALA

V 81. letu starosti je umrl naš dober, ljubljeni mož, oče, dedek, brat in stric

### ALOJZ VINDIŠMAN

iz Stranske vasi pri Novem mestu

Pokopali smo ga v nedeljo, 30. novembra, na pokopališču v Šmihelu. Zahvaljujemo se vsem, ki ste ga cenili in imeli radi ter ga spremenili k večnemu počitku. Iskrena hvala družinam Gregorič, Blažič, Hrastar in Dereani za njihovo pomoč in sočustvanje. Hvala govornikom, gasilcem, pevcom in godbi za žalostinke. Vsem za podarjeno cvetje in pomoč ponovno najlepša hvala.

Žalujemo: žena Natalija, hčerka Valerija z družino, sestra Jožefa ter drugo sorodstvo

## ZAHVALA

V težki žalosti nas je po hudem trpljenju v 75. letu starosti za vedno zapustila naša dobra žena, mama, stara mama in sestra

### MARIJA DRAGAN

roj. Špolar iz Češnjic pri Trebelnem

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ji poklonili vence in cvetje, nam izrekli sožalje in pokojnico v tako velikem številu spremenili k večnemu počitku. Še posebno zahvala družini Zagar nad Češnjicami, družini Florjančič nad Češnjicami in družini Gačnik z Mirne. Hvala župniku za opravljeni obred in pevskemu zboru. Vsem skupaj še enkrat pristrčna hvala.

Žalujemo: mož France, sinova France in Karel z družinami, hčerki Marija in Fani z družinami, sestra Terezija in brat Tone.

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dobre, drage žene, mame in stare mame

### ALOJZIJE JERAK

iz Dobrave pri Škocjanu

Ki je v 83. letu starosti za vedno zatisnila oči, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pospremili pokojnico na zadnji poti k večnemu počitku. Zahvalimo se sosedom, posebno Selakovim, Popci Jordanovi in Micki Grandovi, dr. Baburiču za nudeno pomoč in častitim duhovnikom za lep obred in poslovilni govor. Prav tako se zahvalimo GD iz Dobrave za častno spremstvo in tov. Cvelbarju za poslovilne besede pri odprtem grobu ter kolektivoma tovarne Iskra Šentjernej in POS Kranj za darovane vence. Jesen nas je udarila, da nošimo veliko rano, ki je niti čas ne bo zacelil.

Žalujemo: mož Alojzij, sinovi Alojzij, Jože, Ivan, hčere Marija, Anica in Lojzka z družinami ter drugo sorodstvo

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage, nepozabne mame

### FRANČIŠKE JALOVEC

roj. NOSAN

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih dneh stali ob strani in sočustvovali z nami. Posebej se zahvaljujemo sosedom za njihovo prijateljsko naklonjenost in pomoč, pevcom za pretresljive pesmi, župniku za poslovilne besede, osebju brežiške bolnice za nego v zadnjih dneh, darovalcem cvetja in vsem, ki ste našo nepozabno mamo spremenili na njeni zadnji poti.

YSI NJENI

Malo Mraševo, 18. novembra 1975

## ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljenega moža, ata, dedka in pradedka

### IGNACIJA BANIČA

iz Dobruške vasi 10 pri Škocjanu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom, znancem ter vsem, ki ste z nami sočustvovali in ga spremenili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam ustno ali pismeno izrazili sožalje. Hvala župniku za lepo opravljeni obred in sestram za obiske in tolažbo na domu. Vsem še enkrat pristrčna hvala.

Žalujemo:

žena Marija, hčerke ter sinova z družinami

Dobruška vas, 21. novembra 1975

## ZAHVALA

Ob prerani izgubi najine ljube mamice in žene

### LADE-IVANE ŠTRUKELJ

roj. FRANK

iz Novega mesta

se najlepše zahvaljujemo vsem prijateljem, znancem in sorodnikom za izrečeno sožalje, vsem, ki so v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, pokojnici darovali vence in cvetje ter jo spremenili na njeni zadnji poti. Najlepše se zahvaljujemo kolektivu osnovne šole Bršljin za izkazano pomoč, osebju kirurškega oddelka bolnice Novo mesto, družbenopolitičnim organizacijam, članom ŠD Krka ter vsem, ki z nama sočustvujete.

Žalujemo:

mož Janez s hčerko Jano ter drugo sorodstvo

## ZAHVALA

Ob boleči, mnogo prezgodnji smrti naše ljube žene, mame, hčerke, sestre in tete

### OTILJE FRANKO

iz Gor. Vrhpolja

se iz srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnico v tako velikem številu spremenili na njeno zadnjo pot. Še posebno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju kliničnega centra v Ljubljani-oddelek za opekline. Prav tako se zahvaljujemo župniku za poslovilni obred.

Žalujemo: mož Janez, sin Marjan, hčerka Jožica, mami in oče, brat Lado, sestra Tončka in drugo sorodstvo

# DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rta Bačar, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Spilchal (urednik priloge), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Oblikovalec priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 5 din - Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsek mali oglas do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon (068) 21-227 - Nenaročenih tokopisov in fotografij ne vračamo - Časopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

# mali oglasi

## SLUŽBO DOBI

ISCEM žensko, ki bi bila pripravljena paziti otroka v dopoldanskem času. Vse ostalo po dogovoru. Otočec 61.

## STANOVANJA

ISCEM opremljeno sobo v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe pod „PREDPLACNIK“.

ODDAM neopremljeno sobo. Pogoj: predplačilo. Ragsvska 34, Novo mesto.

USLUŽBENKA, izredna študentka, išče sobo v Novem mestu. Plača dobro. Inštrira tudi vse predmete ESS. Naslov v upravi lista (2861/75).

## Motorna vozila

PRODAM fiat 750. Ogled vsako popoldne. Naslov v upravi lista (2842/75).

UGODNO prodam vozilo fiat 850 special, prednji del karamboliran. Informacije: Negovanovič, Zagrebška 18, telefon (068) 22-530 vsak dan.

PRODAM FIAT 850, letnik 1969. Ogled v soboto in nedeljo. Košiček, Koštalova 30, Novo mesto.

PRODAM SIMCO 1100, letnik 1970. Cena po dogovoru. Jože Bojanc, Ragsvska 20.

PRODAM traktor Zetor 25. Naslov v upravi lista (2567/75).

PRODAM ali zamenjam kombi 850 fiat, osebni, letnik 72, za osebni avto. Naslov v upravi lista (2568/75).

## PRODAM

UGODNO prodam stereo ojačevalec RIZ transiwat 80 (2x40 W). Peter Simič, aquarius design studio, Trubarjeva 3, Novo mesto.

PRODAM malo rabljeno trajno žarečo peč Kuepperbusch. Jože Gorjšek, Mali Videm 11, Velika Loka.

PRODAM gospodarsko poslopje (možnost adaptacija hiše) in motorno kosilnico BCS. Marija Planinc, Zadržna 6, Crnomelj.

PRODAM popolnoma nov 80-litrski bojler z garancijo. Naslov v upravi lista (2846/75).

PRODAM kavč, fotelje, mizico in kombinirano omaro. Ogled po 15. uri. Marija Terzić, Ul. 21. oktobra 15/a, Crnomelj.

PO UGODNI CENI prodam tri srednje velike kamin peči, skoraj nove. Kapušin, Krasinec, n.h., Gradac.

GLOBOK italijanski otroški voziček s športnim nastavkom ugodno prodam. Ogled popoldne. Nečemer, Čankarjeva 1 a, Krško.

ELEKTRICNI VLAK Fleischmann-HO z več kompozicijami in maketo 3,60 x 1,50 prodam. Telefon (061) 43-263, Ljubljana.

PRODAM dve šest let stari kobilji. Anton Rozman, Dol. Karteljevo 7, Novo mesto.

UGODNO prodam dve novi letni gumi Sava Sempert, dimenzije 8,25 x 20. Janez Horvat, Gorenja vas 27, Smarješke Toplice.

UGODNO prodam dobro ohranjeno enoosno traktorsko prikoliko kiper z zračnimi zavorami. Julij Keber, Tanča gora 10, Dragatuš.

## KUPIM

KUPIM mizarsko delovno mizo (ponk). Edvard Kerin, Brezova gora 7, 68273 Leskovec.

KUPIM staro hišo na Dolenjskem, kje na vasi ali izven vasi, z vsaj 15 ari zemlje. Plačam takoj v gotovini. Ponudbe pošljite na upravo Dolenjskega lista pod šifro „HISI-CA“.

## POSEST

PRODAM hišo z vrtom v Ločah pri Dobovi. Feliks Katič, Mihalovec 71 b, Dobova.

## RAZNO

POROČNI PRSTANI! - Najlepše darilo za vašo nevesto vam pripravljata v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

## PREKLICI

PREPOVEDUJEM delanje škode in odmetavanje kamenja na moj vrt. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. Rozalija Virc, Dol. Kamence 1, Novo mesto.

## ZAHVALA

Ob prerani, boleči izgubi naše hčerke, stare mame, mame in sestre

### JULIJANE HRAŠEVEC

roj. 1921 s Podturna 14

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh pomagali, izrekli sožalje, darovali vence, cvetje, sveče in denar. Prav lepa hvala kaplanu za opravljeni obred in ganjive besede, še posebej pa sosedji Avguštinovi za vso pomoč. Hvala vsem, ki so pokojnico spremenili na zadnji poti.

Žalujemo: mama Julijana, vnuk Stanko, hčerka Zdenka z družino, brat Jože z ženo Marijo, brata Anton in Franc z družinami, nečakinji Nevenka in Majdka Murn z družinami

Podturn, dne 27. novembra 1975



# RADIO LJUBLJANA

# TELEVIZIJSKI SPORED

19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 Življenje je lepo, barvna serija TV Beograd (Lj) - 20.30 Akordi Kosova - prenos (Priština) - 21.40 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj) - 22.05 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 22.10 Kojak - serijski barvni film (Lj)

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00, in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

**CETRTEK, 4. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Zborovska glasba iz dobe čitalnic. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Čuden: Pridelovalni stroški na kmetijah 1974. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Kaj radi poslušajo - osnovna šola Polhov Gradec. 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 "Vrtljak". 16.45 Jezikovni pogovori. 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Slovenska komorna glasba od 1900 do danes. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

**PETEK, 5. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.15 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Revija orkestrrov in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. A. Petriček: Rezultati letošnjega preskušanja sort sladkorne pese v Sloveniji. 13.30

## RADIO SEVNICA

**Nedelja, 7. decembra 1975 - 10.30** - Napoved programa in EPP I del - 10.45 - Mina Prešeren - Svetina (mati masega pesnika Franca Prešerna) - 10.55 - Po domače - 11.05 - Tisoč in en nasvet - 11.15 - EPP II del - 11.30 - Zanimivosti iz tehnike - 11.45 - Naš razgovor - 12.05 - Za vsakogar nekaj - 12.30 - Poročila - 12.50 - Po domače - 17.20 - Vaš kotiček - 17.40 - Disko klub brez imena - 18.00 - Zaključek programa

**Sreda, 10. decembra 1975 - 16.00** - Napoved programa in EPP - 16.15 - Kmetijski nasveti - 16.30 - Poročila - 16.40 - Pesni za najmlajše - 16.50 - Poklic naš vaskdanji (na železnici) - 17.10 - Po domače - 17.20 - Vaš kotiček - 17.40 - Disko klub brez imena - 18.00 - Zaključek programa

**Sobota, 13. decembra 1975 - 16.00** - Dober dan! (napoved in 1+1) - 16.10 - Smejmo se! - 16.15 - 5 minut za... - 16.20 - EPP I - 16.30 - Poročila - 16.35 - EPP II - 16.45 - Mini anketa - 16.50 - Dve narodni - 16.56 - Nasvidenje...

Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Vrtljak". 16.50 Človek in zdravje. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Vilija Petriča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Jazz pred polnočjo.

**SOBOTA, 6. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Glasbena pravljica. 9.48 Naši umetniki mladim poslušalcem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Ciril Remič: O pravilu lesa s stroji. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesnijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 "Vrtljak". 16.45 S knjižnega tga. 17.20 Gremo v kino. 18.05 Pogovor s poslušalci. 19.40 Minute z ansambлом Francija Puharja. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja o morju in pomorščakih. 23.05 S pesnijo in plesom v novi teden.

**NEDELJA, 7. DECEMBRA:** 8.07 Radijska igra za otroke. 8.50 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši... 10.05 Prvič, drugič, tretjič. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 - 18.50 Nedeljsko popoldne. 17.50 - 18.50 Radijska igra: Srebrni tiri. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 V lučeh semaforjev.

**PONEDELJEK, 8. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgod. 9.20 Izberite pesmico. 9.40 Mali vokalni ansamblji in solisti. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Dopoldanski komorni koncert. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Tone Zafornik: Stanje in problematika trsničarstva v Sloveniji. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Vrtljak". 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Ob lahki glasbi. 19.40 Minute z Alpskim kvintetom. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Za ljubitelje jaza.

**TOREK, 9. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol - Fran Sturm - Ljubljana. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Popevke brez besed. 12.30 Kmetijski nasveti

- dr. Drago Sabec: Bolezni in poškodbe nog pri praščih. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 Svet tehnike. 18.05 V terek nasvidenje. 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z ansambлом Bojana Adamiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra. 21.15 Zvočne kaskade. 22.20 Trije orkestrski koncerti. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Popevke se vrstijo.

**SREDA, 10. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapijmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov dnevnik. 12.10 Opoldanski koncert lahke glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - Martin Mencej: O letošnjih izobraževalnih akcijah slovenskih čebelarjev. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 "Loto-vrtljak". 18.05 Po poteh odločanja. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Privška. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Komornoglasbeni studij. 22.20 S festivalov jaza. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

**CETRTEK, 11. DECEMBRA:** 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Zborovska glasba iz dobe čitalnic. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Silva Avšič: Novosti v sortimentu vrtnin. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Mehurčki. 15.45 "Vrtljak". 16.45 Jezikovni pogovori. 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 18.35 Vedre melodije. 19.40 Minute z ansambлом Mojmirja Sepeta. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Slovenska komorna glasba od 1900 do danes. 23.05 Literarni nokturmo. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

## IZ NOVOMESKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden od 20. do 26. novembra so v novomeski porodnišnici rodile: Slavka Trlep iz Trebnjega - Tatjana, Ljubica Drušič iz Regerče vasi - Nikolo, Vida Vrtnič iz Črnomlja - Mirjana, Stefka Sporar iz Poljan - Uroša, Kristina Lužar iz Strelaca - Melito, Stefka Pirnar iz Sentjakoba - Franca, Frančiška Pucelj iz Škovca - Marijo, Danica Plavec iz Vrtače - Bojana, Angela Trlep iz Orlake - Jožico, Ana Mlakar iz Korenitke - Vido, Ivanka Kozmus-Radin iz Velikega Gabra - Nino, Darinka Nose iz Šmihela - Matjaža, Majda Cimermančič iz Vrha pri Dožju -

**CETRTEK, 4. DECEMBRA:** 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 10.35) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 16.15 Veselolom za ženske - barvni posnetek iz Val d'Isera (Lj) - 17.15 Cvetje - barvna nadaljevanka Bistrooki (Lj) - 17.45 Obzornik (Lj) - 18.00 Mozaik (Lj) - 18.05 Tretji svetovni mir: Evropa čudežev (Lj) - 19.10 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Ckacak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 Bitka za ranjence - barvna serija TV Zagreb (Lj) - 20.50 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.00 Cetrtkovi razgledi: TV v šoli, barvna oddaja (Lj) - 21.30 Po belih in črnih tipkah - IV. del (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj)

**PETEK, 5. DECEMBRA:** 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 15.45) (Zg) - 15.50 Veselolom za moške - barvni posnetek iz Val d'Isera (Lj) - 17.20 Pisani svet (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Slovenski rock 75 - zadnja oddaja (Lj) - 18.35 Mozaik (Lj) - 18.40 Svet, ki nas obdaja: Molekule, barvna oddaja (Lj) - 19.00 Peščene sipine, barvna oddaja (Lj) - 19.10 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Ckacak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 Slačenje - barvni film (Lj) - 21.35 625 (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj)

**SOBOTA, 6. DECEMBRA:** 9.30 TV v šoli (Bg) - 10.35 TV v šoli (Zg) - 12.00 TV v šoli (do 13.15) (Sa) - 15.15 625 - ponovitev (Lj) - 15.50 Mozaik (Lj) - 15.55 Nogomet Hajduk: Beograd, prenos iz Splita, (Zg, Lj) - v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Kako se je kalilo jeklo, barvna serija (Lj) - 19.10 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Ckacak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) -

19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 Življenje je lepo, barvna serija TV Beograd (Lj) - 20.30 Akordi Kosova - prenos (Priština) - 21.40 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj) - 22.05 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 22.10 Kojak - serijski barvni film (Lj)

**NEDELJA, 7. 12. - 8.55** Poročila (Lj) - 9.00 L. N. Tolstoj: Ana Karenina, TV nadaljevanka (Lj) - 10.05 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 10.10 Otroška matineja: Klovni Ferdinand in konec tedna, Znameniti živalski vrtovi (Lj) - 11.10 Mozaik (Lj) 11.15 Kmetijska oddaja (Bg) - 12.00 Poročila (do 12.05) (Lj) - 12.20 Smuk za moške - barvni posnetek iz Val d'Isera (Lj) - Nedeljsko popoldne: Pisani svet, Svetovno prvenstvo v roketu za ženske, Egipčanske impresije, Za konec tedna, Moda za vas, barvna oddaja, Sport, Poročila - 16.40 Košarka Jugoplastika: Radnički - prenos v odmoru Propagandna oddaja (Zg, Lj) - 18.20 Pionirji letalstva - barvna serija (Lj) - 19.10 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Ckacak (Lj) - 19.30 TV DNEVNIK (Lj) - 19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 M. Kerstner: Gruntovčani - barvna nadaljevanka TV Zagreb (Lj) - 21.05 Karavana: Hvar - II. del (Lj) - 21.30 Glasbeni trenutek (Lj) - 21.35 TV DNEVNIK (Lj) - 21.50 Športni pregled (Sa)



**PONEDELJEK, 8. 12. - 8.10 TV v šoli (Zg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (do 16.00) (Zg) - 17.20 H. Ch. Andersen: Cesarjev slavček (Lj) - 17.35 Carobna žoga, barvna risanka (Lj) - 17.50 Obzornik (Lj) - 18.05 Na sedmi stazi - športna oddaja (Lj) - 18.35 Mozaik (Lj) - 18.38 Marksizem v teoriji in praksi (Lj) - 19.00 Odločamo (Lj) - 19.10 Barvna oddaja (Lj) - 19.20 Ckacak (Lj) - 19.30 TV DNEVNIK (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.05 H. Laxness: Ribji koncert - I. del barvne drame (Lj) - 21.10 Kulturne diagonale (Lj) - 21.40 Mozaik kratkega filma (Lj) - TV DNEVNIK (Lj)**

**TOREK, 9. 12. - 8.10 TV v šoli (Zg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 17.10 Ovčar in njegov trop, barvni film (Lj) - 17.20 Erasmus in potepuh - TV nadaljevanka (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Splav - barvni film (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Ne prezrite (Lj) - 19.10 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Ckacak (Lj) - 19.30 TV DNEVNIK**



# labod labod labod labod

**F.S. FINŽGAR 22 PREROKOVANA**

Toliko, da se ni sesedla; oči so se ji izbuljile, prsti so se ji krivili in najrajši bi bila planila nad Francka.

„Ali si obrala?“ jo je nagovorila Lojza.

„Naj le nova obira,“ je zarezala Jera, pogledala kakor skobec divje na Francka in drvela skozi vežo v svojo sobo, od koder se je čulo loputanje vrat in skripanje pokrova njene skrinje.

„Jezus, kaj sem ji naredila? Kako je huda nam!“

„Nič ne maraj, S Francetom sta se nekaj spila.“

Lojza je postavila skaf pred hlev in šla za Jero. Francki je utripalo srce. Iz hiše so doneli nerazločna jezni kliči Jere. Lojza se je vrnila vsa žalostna iz hiše, kmalu za njo je privlekla Jera svojo skrinjo na dvorišče in kričee in zmernjajoč bežala k sosedu, od koder je naglo priropotala s samolimnim vozičem, naložila nanj skrinjo in jo odpeljala.

Francka se ji je skrila v hlev. Tamkaj je slonela na božala teličko, ki jo je gledala z velikimi, doživljenjskimi očmi. Ni razločila, kaj je kričala Jera. Ali je čutila, da je ona vzrok. „Doma zaradi mene vojska, tu preprij spet zaradi mene - in po Francka je objela teličko, ki je iskala z mokrim nosom ob njenem žepu skorjice kruha.

„Ne jokaj, Francka,“ je vstopila Lojza.

„Jaz grem, Lojza.“

„Ne pojdeš. Sedaj si naša. Le meni se zaupaj, vse bo še dobro.“

„Dobro?“ je ponovila Francka, spustila teličko in se naslonila ob jasli. Roke so ji omahnile in glava se ji je povesila.

„Dobro!“ je ponovila še enkrat kakor sama sebi in se bolešno nasmehnila.

„Le ne obupaj! Lepo pridna boš pri nas, kajne, Bog ti bo odpustil, Matija se vrne in vse bo dobro.“

„Bog mi je že odpustil, to vem, toda ljudje mi ne bodo nikoli in Matija - o, saj ga ne bo več nazaj.“

Francka si je zakrila obraz z rokami in začela spet ihteti.

„Ne smeš, Francka,“ je stopila Lojza k njej in jo tešila. „Vse izroči Bogu. Boš videla, tako se izteče, kakor je najbolj prav. On že ve, zakaj nas pokori.“

„Oh, Lojza, kako si ti srečna! Naj bo, ostanem pri tebi. Kot otrok te bom ubogala; kajne, da me ne pogubljaš?“

Lojza se je sklonila k Francki in ji poljubila od solz mokro lice: „Revica moja, pojdiva na delo.“

Ko sta postavili pred hlev slamoreznicno, da narežeta za živino, je prišel France.

„Tak je vendar šla!“ je začel, obesil koso in si odpasoval oselnik.

„Silno je bila raztogotena,“ je omenila Lojza in devala v slamoreznicno, Francka pa je vsa zardečla sukala kolo.

„Naj gre, kakršna hoče; samo da je šla, ta jezik! Lej, Francka, sedaj si ti udinjana. Jera je imela po osemnajst kron, tebi dve pridam, če ti je prav.“

„Meni ni treba več. Še toliko ne. Če sem prav zastoj.“

„No-no-no,“ je hitel France. „Torej po dvajset.“

„Sedaj moram takoj po travo, da ne ovene. Ena naj gre z merroj.“

„Naj gre Francka, jaz skuham južino.“

France je pripeljal okomatano kobilico in Francka mu je pomagala napreči, nato sta sedla na voz vsak na svojo plat in se odpeljala.

Francka je molčala in gledala v dalj, France bi bil rad začel pogovor, pa ni vedel, kako bi. Slednjič je vendarle sprožil: „Francka, nič se ne boj pri nas. Ne bo ti hudega. Veš, Matija sem jaz rad imel. Kar pri nas ga počakaj. Potem pa zaplešemo in mir besedi in oče Golob se bo koj unesel.“

„Bog ve, kdaj bo konec vojske.“

„Ne bo dolgo. Saj sem bral, da je nemški cesar rekel: Fantje, preden se drevje obeli, bomo doma. In tako bo. Na jesen se vrnejo.“

„Ali koliko jih bo tam ostalo!“

„Nekaj že, seveda.“

„Matija gotovo pade.“

„Beži, beži. Vsaka tako pravi, ko se boji za svojega moža ali ženina. Če bi bilo tako, bi ne bilo nobenega nazaj.“

„Vendar ni bilo prav, da si dal Jero proč. Jaz ne bom mogla dolgo služiti. Saj veš,“ je omenila Francka po kratkem molku in se obrnila v hrib, ker mu od sramu ni mogla pogledati v oči.

„Lepo te prosim: kar tiho o Jeri. Ti nimas nič pri tem in konec besedi. Drugo pa - o nismo taki, da bi te v hudih dneh vrgli pod kap. Francka, toliko pa Matic še ima, da bo enega otročička praveževal, če se drugače ne prekrene. Za botra mu bom, kar velja.“

Privzila sta do njive, Francka je gospodarja hveležno pogledala in Matic se je začudil lepim očem in se veselil, ko je gibka skočila z voza in grabila travo zlahka in ročno, vse drugače kot Jera, ki je redno obgodrnjala vsako reč. France je nakladal, „nova“ mu je prigrabljevala in nič nista govorila. Le nad kobilico, ki se je vtikala v tla, je gospodar večasih zavpil.

Ali ob molku je France imel tele misli: „Presneto sem bil pravzaprav neumen, da se nisem oženil, ko se dobe takele dekleta. Seveda, sedaj bi je ne dobil več. Oči imam še mlade, lase pa sive. In za te se neveste nič kaj ne pulijo. E, bo pač kaka vdova dobra - po vojski.“

Ob tem je France nehote pogledal na nasprotno stran, na Jančarjevo polje.

Pri Golobovih pa je bilo tisto jutro huje od pogrebščine. Ne on ne ona nista zatisnila očesa, dasi tudi besedice nista izpregovorila in sta skrivala vsak svojo bolečino. Mati je vstala še pred dnem in odšla. Golob je ni vprašal, kam gre. Vstal je mrk in čutil, da se mu tresejo roke, ko se je oblačil. Brnjal je po dvorišču, po hlevu, po podu. Klobuk mu je visel na oči. Stari hlapec je jezno kašljal, ko ga je videl takega, dekli sta se suvali s komolci in si mežikali. Obe sta že vedeli, da je Francka ušla od hiše. Sin Jakec, ki še ni dozorel za vojake, je popraševal po mami in se skrival jeznemu očetu.

Ko se je Golobovka vrnila, je njemu namignila in odšel je pokonci za njo v hišo. Samo z glavo je potresel in jo vprašujoče pogledal.

„Štiri ženske sem najela in jih poslala za njo.“

„To je prav,“ je rekel Golob in truden sedel k peči.

„Če bi si bila kaj naredila!“

„Trmasta je dovolj,“ je menil Golob in se presedel na klopi.

„Moj Bog, saj veš, da me mora biti kraj, če se to zgodi. Kakšen si!“

Golob je na pol vzdihnil, na pol se oddrzal, pa ni imel kaj pljuniti iz suhih ust. Vstal je in šel iz hiše. Ves dan je motovillil krog voglov, nikomur ni nič ukazal, niti k jedi ga ni bilo.

In vrnila se je prva ženska, ki ni nič zvedela. Prišla je druga in pravila, da so pri Tacnu potegnili neko žensko iz Save. Mati je zajokala, Golob je zvečel s čeljustmi in pihal skozi nos, da je komaj spravil iz sebe:

„Kdaj - kdaj so jo?“

„Včeraj, no! Ta ni bila Francka.“

Golob bi bil žensko najrajši udaril. Tudi tretja odposlanka ni nič zvedela. Zadnja pa, ki je prišla s hribov, je razodela: „Francka je pri Maticu na Kozjem hribu. Za deklo se je udinjala.“





## Ena med enakimi

Pepca Ilovarjeva zagotovo nikoli v življenju ne bo pozabila tistega od letošnjih novembrskih torkov, ko ji je predsednik skupščine Novo mesto Jakob Berič v imenu predsednika republike Josipa Broza Tita izročil medaljo zaslug za narod. Ilovarjeva, vodja vložišča pri novomeški Upravi javne varnosti, namreč trdi, da se prav po ničemer ne razlikuje od rjavolask njenih let, ki z ljubeznijo opravljajo svoje delo, imajo moža in tri otroke, ki so pri kruhu, ter hišo, ki so jo zgradili s svojim delom, in ki (kot vse hiše) postaja pre-majhna.

Pravi, da je njeno delo nekaj čisto običajnega, nič skrivnostnega. Sprejema pošto, jo knjiži in razdeljuje. Samo malo natančen moraš biti, tega pa se je Ilovarjeva naučila že kot matičarka (leta 1949 je namreč opravila matičarski tečaj). To šolanje pa je bilo pravzaprav tudi ena od skromnih nagrad za njeno delo med NOB, ko je mlada skojevka Pepca s soto-varišicami in sotovariši „na roke“ pisala protifašistične in protinacistične letake, ki so jih potem trosili od Grčevja, kjer je Pepca doma, tja dol do Otočca.

„Ja, veste,“ živahno doda, „sestajali smo se po gozdovih in ob vsakem vremenu, pa ni nihče izostal ali zamudil.“ Ilovarjeva pove, da njeno delo ni tako dolgočasno, kot marsikdo na prvi pogled pomisli. Venomer „pojejo“ telefoni, stranke prihajajo in odhajajo, večasih hoče katera na bolj trd ali drzen način uveljaviti svojo „pravico“,

pa ga s prijaznimi besedami hitro pomirijo. „Dobra in primerna beseda več zaleže kot desetina mož,“ očarljivo doda Ilovarjeva, ko bliskovito spregleda svoj nejeverni pogled. Kaj hočemo, nekatere ženske pač znajo ravnati z navidez močnejšim spolom.

Poleg službe sta vrt in hiša edina Pepcina konjička, če ne omenjamo njenega dolgoletnega dela pri Rdečem križu in SZDL. Konjička sem zapisal zato, ker se mi zdi, da Ilovarjeva s tako dobro voljo, s takim notranjim mirom, s tolikšno prepričljivostjo opravlja tudi druga dela in dolžnosti. Vse je tako rekoč v šali postorjeno. Nekaj pa le je, kar Ilovarjevo „vrže s tira“.

„Vrtce bo treba graditi,“ pravi s skoraj zaslisevalskim glasom, „v Novem mestu zaposlene matere nimajo kam dati svojih otrok. To me spominja na povojne čase, takrat so se vrtci imenovali jaslice, ko sem morala zaradi pičlega otroškega varstva za 10 let prekiniti službo. Ni mi žal, da sem to storila, za-vedati pa se moramo, da je v Novem mestu na stotine družin, ki nimajo drugega izhoda kot dvojno zaposle-nost. Poleg tega pa zdaj niso več povojni časi.“

Nekako takšna je v 45 tip-kanih vrsticah in v svojih očeh Pepca Ilovar, vodja vložišča pri novomeški Upravi javne varnosti. In na pol kot očitek sem razumel njene besede, da je v novomeški občini še veliko Pepc, Jožic, An in Franck, ki da so morebiti bolj kot ona zaslužile priznanje. Kot matere, delavke in dobri ljudje. MARJAN BAUER

## Vinogradniki iz Posavja bodo prejeli diplome in priznanja za najboljše vzorce vina — Na Catežu bo razen vinske tudi kulinarična razstava

Posavski vinogradniki vabijo na pokašnje letošnje kapljice. Ponudili jo bodo obiskovalcem vinske razstave, ki bo od 10. do 14. decembra v stari šoli na Čatežu. Razstavljenih bo okoli 150 vzorcev vina iz vinorodnih območij krške in brežiške občine.

Razstava sodi v okvir Praznika vina 75, ki privablja vsako leto več razstavljalcev. Sprva čisto lokalna prireditelj se razvija v gospodarsko in turistično manifestacijo celotnega posavskega območja. Ta čas je v razpravi samoupravni sporazum med organizatorji prireditelje, ki si prizadevajo za turistično uveljavitev posavskega vinorodnega okoliša. Prireditveni odbor je v sporazumu dočlen kot organ Posavske turistične zveze. Finančno breme prevzemajo delovne organizacije. Agrokombinat Krško in SlovintOZD Bizeljsko. Brežice bosta letoš prispevala po 3.000 dinarjev, drugi organizatorji pa po 2.500 dinarjev. Pri organizaciji letošnje prireditve sodelujejo še Agraria Brežice, Hotel Sremič-Krško, Motel Petrol-Catež in zdravilišče Čateške Toplice. Pridružile so se tudi krajevne skupnosti Kostanjevica, Čatež in Bizeljsko ter turistična društva iz teh krajev. Tudi za letoš so v okviru Praznika vina pripravili dvojce predavanj za vi-

nogradnike, ki ju bosta imela strokovnjaka višje agronomske šole iz

Maribora. Vinsko razstavo dopolnjujeta razstava vinogradniških pripomočkov in razstava kuharskih dobrot, na kateri bodo sodelovale gospodinje, zasebne gostilne in gostin-ska podjetja iz Posavja.

J. T.



TRTA NA ŠKARJAH RODI: sodoben vinograd na Dolenjskem

## Osterman napoveduje: zmagali bomo s 6:4!

Kočevski šahovski mojster Rudi Osterman že več kot leto dni nastopa za novomeško šahovsko društvo. Po rezultatih sodeč, so njegovi nastopi uspešni, saj je kot prvi igralec priboril svojemu klubu veliko točk v tekmovanju republiške šahovske lige. V zadnjem kolu se bodo Novomeščani doma pomerili s šahisti iz Lesc in prav ta dvoboj najboljših ekip v ligi bo odločil zmagovalca. Kakšen izid napoveduje Osterman? „V dosežanih srečanjih nismo igrali tako, kot bi lahko. zato na za-



ključku ne bo lahko zmanjšati prednosti štirih točk. Nasprotniki, igralci Lesc, igrajo dobro od začetka in prav za srečanje z nami so se dobro pripravili. Pričakujem, da bomo zmagali, toda s 6:4, kar pa nam za prvo mesto ne bo zadostovalo. Glede na to, da igramo 7. decembra doma in da vsi želimo zaključiti letošnje prvenstvo z najboljšo igro, imamo seveda lepe možnosti, toda nasprotnik je le izkušena in izenačena ekipa.“

Z. FAJDIGA

## POVZROČIL TRČENJE IN ODPELJAL NAPREJ

30. novembra ob 11. uri je Franc Peterkoč iz Gabrja pri Brežicah vozil osebni avtomobil od Zagreba proti Ljubljani. Pri Stefanu je dohitel tovornjak in ga začel prehitovati, ko mu je naproti pripeljal z osebnim avtom Madžar Jenő Farago. Slednji je močno zavrl, tedaj pa je vanj trčil osebni avtomobil, ki ga je za njim vozil ljubljčan Miroslav Hvastja. Peterkoč je medtem hitro zavil pred prehitovani tovornjak in pri tem zadel v njegov prvi del. Kljub trčenju je Peterkoč odpeljal naprej, toda pri Biču so ga izsledili. Gmotne škode je za več kot 10.000 din.

## Dobival plačo za izmišljene delavce

Franc Petrišič iz Sremiča osumljen grabeža in ponarejanja listin

Okrožno javno tožilstvo v Novem mestu je obvestilo, da je pri okrožnem sodišču v Novem mestu vložilo zahtevo za preiskavo zoper 29-letnega Franca Petrišiča iz Sremiča 11, evidentičarja pri OZD „Agrokombinat“ Krško, delovna enota posestvo Sremič, zaradi utemeljenega suma, da je storil kaznivo dejanje grabeža in kaznivo dejanje ponarejanja listin.

Po doslej zbranih podatkih je Petrišič kot evidentičar v času od januarja 1973 do avgusta 1975 sestavil in blagajni delovne organizacije predložil v izplačilo 108 obračunskih listov, v katere je vpisal lažnive podatke, da je bilo v tem času na delu v delovni organizaciji tudi 108 delavcev. Ti dejanski delavci ali sploh niso bili zaposleni v delovni organizaciji ali pa si je njihova imena enostavno izmislil. Na podlagi tako sestavljenih obračunskih listov z lažnimi potaki je Petrišič potem na blagajni delovne organizacije prevzel denar za izplačilo osebnih dohodkov delavcev in si v omenjenem času prisvojil 135.472,30 din.

Poleg tega si je v oktobru 1975 prisvojil tudi 4.036,90 din, ki jih je odtegnil delavcem za topli obrok hrane. V zvezi s tem je osumljen Petrišič v lažnih obračunskih listih po-

naredil podpise vodje delovne enote in podpise delavcev, na katerih listih na si je prisvajal denar.

Za Franca Petrišiča je preiskovalni sodnik odredil pripor.

## Zabodel pomirjevalca

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu je bil prejšnji teden obsojen na štiri leta strogega zapor 27-letni Jože Vintar iz Česnjic pri Brežicah, ker je 6. aprila letos pred gostilno Marinček v Česnjicah z nožem zabodel 24-letnega Dušana Dvornika, ki je čez trinajst dni umrl v bolnišnici. Kritičnega dne je Vintar popival ob 16. ure dalje, najprej v Cerkljah, nato pa še v domači

gostilni. Tamkaj je najprej izval nekaj vojakov, ker pa slednji zanj niso zmenili, se je lotil bratranca Franca Vintarja. Tega je že pred kakšnimi tremi tedni prej pretepel. Po gostilničarjevem nasvetu je Franc Vintar odšel iz lokala, za njim pa je tudi Jože. Zunaj sta se bratranca začela praviati, tedaj pa je pripeljal pred gostilno Dušan Dvornik. Prerivajoča je začel miriti, tedaj pa je Jože pobegnil s lovski nož in z njim zabodel Dvornika. Rana je bila tako huda, da je potem umrl.

Hudo telesno poškodbo smrtnim izidom je Jože Vintar storil v stanju zmanjšane sposobnosti dojemanja lastnih dejanj. Do pravnomočnosti so ga obsojeni počakali v priporu, v katerem je od 6. aprila letoš

## Sekulov bas je utihnil

Starosta novomeških godbenikov Franc Sekula iz Regerče vasi je umrl, star 95 let — V grob s kroglo z ruske fronte

Kaj vse ni bil, česa vsega ni pre-stal Franc Sekula! Bil je kmet, delavec, vojak, godbenik. V prvi svetovni vojni je bil na ruski fronti nevarno ranjen. Tri krogle so mu vzele iz telesa, četrt se zdravnik niso upali dotakniti in mu je ostala — do

konca dni. Morda je zaradi tega, ko jih je imel že krepko čez devetdeset, govoril: „Jaz da bi se bal smrti, kaj šel!“ Prejšnji teden mu je pretrgala nit življenja. Franc Sekula iz Regerče vasi je umrl, star 95 let.

Več kot šest desetletij je bil muzikant. Njegov bas in trobenta sta bila nepogrešljiva. V novomeški godbi so cenili njegovo vztrajnost. „Vse-povsod smo igrali, v Ljubljani, na Bledu, v Kostanjevici pa v Sentejnerju, vsako nedeljo na veselicah,“ je pripovedoval še lani. Stare slike ga kažejo kot začetnika novomeških godbenikov. Vsi, s katerimi je začel pihati v trobila, so odšli v grob pred njim. „Igral sem z njihovimi otroki, vnuki in pravnuki igrajo zdaj.“

Odkar Sekula ni bil več pri godbi, je po malem in po svojih močeh kmetoval, sicer pa pletel košare in bral časopise in knjige, kajpak brez očal, kot se je zanj, ki je ohranil vedrino od mladosti, tudi spodobilo. In kadil je, od šestnajstega leta dalje, vlekaj je dravo.



Franc Sekula

## Ribniški izum

„Kaj je to: Luknja v luknji, pa vendar luknja? “ je vprašala učiteljica iz ribniške šole Otavčevca Janezka. Odgovoril je premišljanja: „Cesta iz Otavice proti Hrovači oziroma Ribniški. Janezek je imel prav, potrjuje tudi naša fotografija.“

Vsaka slaba stvar ima dobro plat in tako tudi ta njasta cesta. Otavčani so dovoljni s tako cesto pred vsem zato, ker lažje dobijo maslo. Pravijo, da mlekarji Otavčevca naloži mleko, den pa ga pripelje do Ribniške ce, je že maslo, ozbilno „puter“, kot mu pravijo mačini. Tak način pridelovanja „putra“ je ribniški spevek k letu izumiteljstva.

## REPIŠKO POMETANJE LASTNEGA PRAGA

Hitrošiv je tovarna v Repičevi dragi. Tu stoji pa tudi podjetje Hitrotkal. In v Hitrošivu so pozeleneli ob devetmesečnem pregledu poslovanja, kajti pokazalo se je, da bo dobiček veliko manjši, kot so ga planirali, nič bolje pa ne bo tudi z ostanom dohodka. Nadalje so narasle zakonske obveznosti, v skladišču je bilo toliko materiala, da so morali odpuščati predebele skladiščne, ker se niso mogli več nemoteno gibati po zabasanem prostoru, prekoračili so izdatke za reprezentanco, in da bi bila mera do vrha polna, so

jim kupci vračali pošiljko za pošiljko. Eni so se pritoževali, da jim ne ustreza barva, spet drugi, da je blago nekvalitetno, tretji pa so jim enostavno napisali, da z njimi nočejo imeti nobenega opravka več, kajti platnenih kopalnih čepic zdaj pozimi noče nihče več kupovati, Hitrošiv pa jih jim pošilja, kot da je zunaj neznozna pripeka.

Zaradi nakopičenih problemov se je sestal delavski svet podjetja, da bi delegati rekli svojo besedo. Razprava je bila vroča: delegatka iz krojilnice

je zahtevala, naj zamenjajo vodstvo podjetja, delegat iz kurilnice pa jo je še dopolnil, da bi bilo treba odgovorne trdo prijeti in da morajo povrniti škodo, ki so jo storili s svojim neprimernim poslovanjem. Bilo je izrečenih še veliko besed, predlogi so se vrstili, kot tečejo kravate po tekočem hitrošivskem traku, ko je zaprosil za besedo tovarniški direktor Hitrošiva:

„Tovarišice in tovariši delegati! Resnično se čudim vaši zaskrbljenosti zavoljo gospodarskih uspehov Hitrošiva. Stanje še zdaleč ni tako za-

skrbljivoče, kot bi to radi nekateri dokazali. Dopoldne sem obiskal delovno organizacijo Hitrotkal, katere delavski svet je pred dvema dnevoma prav tako obravnaval devetmesečno poslovanje. Natančno sem pregledal njihove poslovne rezultate in verjemite mi, da so veliko slabši od naših. Torej le ne gospodari-mo najslabše.“

Delegati Hitrošiva so se kmalu zatem razšli in na njih obrazih ni bilo videti nikakršne zaskrbljenosti več.

TONI GAŠPERIČ

